
Evaluatie van de watertoets als instrument van het integraal waterbeleid – bevraging van de adviesverleners en vergunningverleners

26 maart 2010

INHOUDSTAFEL

1	Inleiding	3
2	Opzet van de bevraging	3
3	Resultaten	4
3.1	Globale respons	4
3.2	Deel 1: cijfergegevens	4
3.2.1	Respons - cijfergegevens	4
3.2.2	Aantal vergunningsaanvragen en adviesvragen	5
3.2.3	Het opvolgen van de adviezen in de beslissing over de vergunning	7
3.2.4	Werklast	9
3.2.5	Adviestermijn	11
3.3	Deel 2: ervaringen met de watertoets	13
3.3.1	Respons – ervaringen met de watertoets	13
3.3.2	Meerwaarde van de watertoets	13
3.3.3	Werklast	15
3.3.4	Duidelijkheid reglementering?	17
3.3.5	Aangepaste richtlijnen noodzakelijk?	18
3.3.6	Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties	19
3.3.7	Kwaliteit adviezen	20
3.3.8	Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd.	22
3.3.9	Correctheid van de voorwaarden opgenomen in de adviezen.	22
3.3.10	Relevantie van de voorwaarden opgenomen in de adviezen.	23
3.3.11	Adviezen van de waterbeheerders worden altijd op tijd verleend.	24
3.3.12	In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen	24
3.3.13	U schrijft het wateradvies/waterparagraaf altijd zelf	25
3.3.14	Instrumenten voor het toepassen van de watertoets	27
3.4	Samenvatting bevindingen deel 1 en deel 2 van de vragenlijst	38
3.5	Deel 3: open vragen	39
3.5.1	Inleiding	39
3.5.2	Verwerking open vragen van adviesverleners	39
3.5.3	Verwerking open vragen van vergunningverleners	42
4	Conclusies	50
4.1	Werkt de watertoets effectief in de praktijk?	50
4.1.1	Wordt het watersysteem afdoende beschermd door de watertoets?	50
4.1.2	Wordt de watertoets correct toegepast?	50
4.2	Werkt de watertoets efficiënt?	51
4.2.1	Wordt de watertoets efficiënt toegepast?	51
4.2.2	Wordt de watertoets voldoende omkaderd?	51
5	Bijlage 1 – vragenlijst adviesverleners	54
6	Bijlage 2 – vragenlijst vergunningverleners	55
7	Bijlage 3 – Antwoorden open vragen adviesverleners, gegroepeerd per thema	56
8	Bijlage 4 – Antwoorden open vragen vergunningverleners, gegroepeerd per thema	65

1 Inleiding

In de regeringsverklaring van 13 juli 2009 is opgenomen dat de Vlaamse Regering de 'watertoets' zal evalueren om na te gaan of deze optimaal functioneert. In haar beleidsnota van 2009 geeft minister Schauvliege eveneens aan dat zij de watertoets zal 'evalueren, verbeteren en vereenvoudigen'.

Op 9 december 2009 hechtte de CIW haar goedkeuring aan een plan van aanpak voor de evaluatie van de watertoets als instrument van het integraal waterbeleid. Volgens dit plan van aanpak vertrekt de evaluatie van een aantal vraagstellingen:

- Werkt de watertoets effectief in de praktijk?
  - Wordt het watersysteem in al zijn aspecten afdoende beschermd door de watertoets?
  - Wordt de watertoets ook correct toegepast?
- Werkt de watertoets efficiënt?
  - Worden de adviestermijnen nageleefd? Wat is de werklust van vergunningverleners en adviesverleners?
  - Wordt de watertoets voldoende omkaderd? Zijn er voldoende richtlijnen? Hoe functioneren het watertoetsinternetinstrument en de website watertoets? Zijn er voldoende opleidingen gegeven?

Om een antwoord op een aantal van deze vragen te krijgen, is beslist de verschillende vergunningverlenende en adviesverlenende instanties die de watertoets in de praktijk toepassen, te bevragen en op deze manier feedback te krijgen over de werking van de watertoets.

2 Opzet van de bevraging

Voor beide doelgroepen van de bevraging, met name de vergunningverleners en adviesverleners, werden in de werkgroep watertoets van 26 november 2009 2 min of meer analoge vragenlijsten uitgewerkt.

Beide vragenlijsten zijn opgebouwd uit 3 grote delen. Het eerste luik had tot doel om per instantie cijfergegevens te verzamelen over het aantal vergunningen en wateradviezen en de manier waarop de adviesverleners en vergunningverleners met deze adviezen omgaan. Een tweede luik peilde naar de persoonlijke waardering van en ervaring met het instrument watertoets en de werking ervan. Het derde luik bestond uit open vragen waarin de adviesverleners en vergunningverleners suggesties en verbetervoorstellen konden formuleren en interessante cases konden naar voor brengen. In bijlage 1 zijn de integrale vragenlijsten voor vergunningverleners en adviesverleners opgenomen.

Voor wat betreft de **vergunningverleners** werd beslist de vragen toe te spitsen op de instanties betrokken bij het verlenen van stedenbouwkundige en milieuvergunningen. Zowel gemeentelijke (diensten RO en stedenbouw en de milieudiensten), provinciale en gewestelijke diensten werden op 18 januari 2010 per e-mail uitgenodigd om de vragenlijsten in te vullen. In totaal werden 916 uitnodigingen verstuurd waarvan 859 naar gemeentelijke e-mailadressen verspreid over 616 diensten, 26 naar provinciale en 31 naar gewestelijke e-mailadressen.

Op 18 januari werden ook de **adviesverleners** uitgenodigd om deel te nemen aan de bevraging. Zowel lokale adviesverleners (de gemeentelijke technische diensten, polders en wateringen), provinciale als gewestelijke adviesverleners werden uitgenodigd. In totaal werden 483 uitnodigingen

verstuurd waarvan 376 naar gemeentelijke e-mailadressen, 80 naar e-mailadressen van polders en wateringen, 5 naar de verschillende provinciale diensten en 22 naar emailadressen van gewestelijke waterbeheerders.

Via de webtoepassing 'Opinio' konden de vragenlijsten online ingevuld worden. De doelgroepen kregen hiervoor tot 15 februari 2010 de tijd. Op 2 februari werd een herinnering gestuurd naar de personen die nog niet antwoordden.

3 Resultaten

3.1 Globale respons

In de groep van de bevroegde **adviesverleners** (personen) openden 101 personen de vragenlijst. 72 personen vulden de vragenlijst geheel of gedeeltelijk in. Dit betekent dat de respons 15 % bedraagt.

Bij de bevroegde **vergunningverleners** (personen) ligt de globale respons iets hoger. 272 personen openden de vragenlijst. 253 personen vulden de vragenlijst gedeeltelijk of volledig in. Dit betekent dat de respons 27% bedraagt.

3.2 Deel 1: cijfergegevens

3.2.1 Respons - cijfergegevens

In deel 1 van de vragenlijst werd gevraagd om cijfergegevens **per instantie** aan te leveren. Gezien de mogelijkheid bestond dit deel van de vragenlijst over te slaan, is het responscijfer verschillend van de globale respons. Bovendien worden hieronder responscijfers per type instantie weergegeven. Om de respons te berekenen is hier uitgegaan van het aantal bevroegde instanties, dat verschillend is van het aantal uitnodigingen dat verstuurd werd.

Adviesverleners

Van de bevroegde instanties (308 technische diensten van gemeenten, 97 polders en wateringen, 5 provinciale diensten waterlopen, 6 gewestelijke waterbeheerders) is een gemiddelde respons gekomen van 13%. De gemeenten hebben de laagste respons wat kan aantonen dat de taak van adviesverlenende instantie, als waterbeheerder van waterlopen van derde categorie bij de watertoets minder bekend is (*Tabel 1*).

Tabel 1 – Responscijfer adviesinstanties vragenlijst deel 1 – cijfergegevens

	Responscijfer (%)	Aantal respondenten
gemeenten	6,17%	19
polders/wateringen	27,84%	27
provincies	60,00%	3
gewestelijke waterbeheerders	66,67%	4
gemiddelde	12,74%	

Vergunningverleners

Tabel 2 geeft aan dat het responscijfer van gemeentelijke diensten een heel stuk hoger ligt dan bij de adviesverlenende instanties, zeker voor wat betreft de gemeentelijke diensten stedenbouw. De respons van gewestelijke vergunningverlenende instanties ligt dan weer een stuk lager dan de respons van gewestelijke waterbeheerders. Globaal gezien is de respons van instanties die stedenbouwkundige vergunningen verlenen hoger dan de instanties die beslissen over milieuvergunningen.

Tabel 2 – Responscijfer vergunningverlenende instanties vragenlijst deel 1 – cijfergegevens, aantal respondenten tussen haakjes

Responscijfer instanties (%)	diensten stedenbouw	milieudiensten	gemiddelde
gemeente	31,5 % (97)	15,6 % (48)	23,5 % (145)
provincie	60,0 % (3)	60,0 % (3)	60,0 % (6)
gewestelijke instanties	33,3 % (2)	16,7 % (1)	25,0 % (3)
globaal gemiddelde			36,2 %

In onderstaande *Tabel 3* is het aantal vergunningverlenende respondenten per provincie opgegeven. De provincie Antwerpen heeft het hoogst aantal respondenten.

Tabel 3 – Aantal vergunningverlenende respondenten vragenlijst deel 1 per provincie

type instantie	provincie						Eindtotaal
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Niet gespecificeerd	
gemeente	43	20	27	30	25		145,0
provincie						6	6,0
gewestelijke overheid						3	3,0
Eindtotaal	43	20	27	30	25	9	154,0

3.2.2 Aantal vergunningsaanvragen en adviesvragen

Vergunningverleners

Aan de verschillende instanties die stedenbouwkundige en milieuvergunningen verlenen, werd gevraagd hoeveel vergunningsaanvragen in 2009 behandeld werden (*Tabel 4*) en hoeveel adviesvragen in het kader van de watertoets in 2009 verstuurd werden (*Tabel 5*).

Tabel 4 – Aantal vergunningsaanvragen behandeld in 2009

Behandeld aantal vergunningsaanvragen in 2009		Type vergunningen			Gemiddelde
type instantie	Gegevens	SV	MV	SV en MV	
gemeente	gemiddelde	285,1	26,0	171,4	222,6
	min	45,0	1,0	2,0	1,0
	max	1100,0	120,0	418,0	1100,0
provincie	gemiddelde	734,0	559,0		646,5
	min	642,0	210,0		210,0
	max	840,0	752,0		840,0
gewestelijke overheid	gemiddelde	1315,0	297,0		975,7
	min	1311,0	297,0		297,0
	max	1319,0	297,0		1319,0
Gemiddelde		318,8	90,4	171,4	254,4
Min		45,0	1,0	2,0	1,0
Max		1319,0	752,0	418,0	1319,0

SV=stedenbouwkundige vergunning, MV= milieuvergunning

Het gemiddelde van het verstuurd aantal adviesvragen in absolute cijfers neemt toe van lokale naar gewestelijke overheden. De verhouding ten opzichte van het aantal behandelde vergunningsaanvragen varieert van 14 tot 22%. Zowel de antwoordende gemeenten als de provincies blijken relatief meer adviesvragen te versturen bij aanvragen van milieuvergunningen dan bij aanvragen van stedenbouwkundige vergunningen.

Tabel 5 – Gemiddeld aantal adviesvragen verstuurd in 2009

Gemiddeld aantal	Type vergunning
------------------	-----------------

<i>adviesvragen 2009 (%)</i>				<i>Gemiddelde</i>
Type instantie	SV	MV	SV en MV	
gemeente	38,3	5,3	17,9	29,2
provincie	40,5	143,3		102,2
gewestelijke overheid	500,0	18,0		259,0
gemiddelde	43,3	20,5	17,9	35,0

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

Tabel 6 – Gemiddelde verhouding van het aantal adviesvragen t.o.v. het behandeld aantal vergunningsaanvragen (%)

<i>Gemiddelde verhouding (%)</i>	<i>Type vergunning</i>			<i>Gemiddelde</i>
type instantie	SV	MV	SV en MV	
gemeente	13,6	19,1	9,4	13,9
provincie	5,8	23,1	-	16,2
gewestelijke overheid	38,1	6,1	-	22,1
Gemiddelde	13,7	19,0	9,4	14,1

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

Adviesverleners

Het gemiddeld aantal adviesvragen dat in 2009 door de adviesverlenende respondenten behandeld werd, bedraagt 156. Uit *Tabel 7* blijkt eveneens dat er een grote spreiding is van de aantallen behandelde adviesvragen. Zo zijn er bevraagde gemeenten die geen enkele adviesvraag kregen terwijl andere gemeenten er enkele honderden behandelden. Deze cijfers dienen enigszins gerelativeerd te worden omdat uit de antwoorden op de open vragen van deel 3 kan opgemaakt worden dat ook een aantal vergunningverlenende diensten de enquête voor adviesverleners hebben ingevuld. Ook bij de gewestelijke waterbeheerders is er een opmerkelijke spreiding van het aantal adviesvragen.

Tabel 7 – Overzicht gemiddeld aantal adviesvragen behandeld door adviesverleners

	<i>Type instantie</i>				<i>Gemiddelde</i>
	<i>gemeente</i>	<i>polder/watering</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke waterbeheerder</i>	
Gemiddelde	116,6	33,2	589,3	801,5	155,6
Min	0	0	500	25	0
Max	518	160	695	2684	2684

Het aandeel adviesvragen bij stedenbouwkundige vergunningen maakt ongeveer drie vierde van het totaal aantal adviesvragen uit. Een op de 10 adviesvragen hoort bij aanvragen van verkavelingsvergunningen. Slechts drie procent van de adviesvragen hoort bij milieuvergunningen. Bij de gewestelijke waterbeheerders en de polders en wateringen neemt ook de categorie 'andere' een niet onbelangrijke plaats in. Voor de gewestelijke waterbeheerders draait dit vooral om de advisering van MER's en technische plannen in het kader van de watertoets (

Tabel 8).

Tabel 8 – Verdeling van de adviesvragen over een aantal types watertoetsplichtige vergunningen en plannen

<i>Verhouding t.o.v. het totaal</i>	<i>Type instantie</i>				<i>Gemiddelde</i>
	<i>gemeente</i>	<i>polder/watering</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke waterbeheer-</i>	

<i>aantal adviesvragen (%)</i>	<i>der</i>				
Stedenbouwkundige vergunningen	87,1	74,9	75,8	70,7	78,64
Verkavelingsvergunningen	10,3	13,0	11,4	4,3	11,18
Stedenbouwkundige attesten	1,6	2,2	0,8	1,8	1,88
Planologische attesten	0,0	0,6	0,5	0,4	0,36
Milieuvergunningen	0,0	3,9	6,3	12,2	3,59
RUP's	0,3	0,3	3,7	4,3	0,94
andere	0,6	5,0	1,5	6,3	3,41

Uit *Tabel 9* kan opgemaakt worden dat waterbeheerders nog relatief frequent adviesvragen krijgen die aan de verkeerde adviesinstantie gericht zijn. Van de antwoordende polders en wateringen en provincies gaat dit om ongeveer 1 op de 10 adviesvragen. Ook in de open vragen komt dit geregeld aan bod.

Het aantal adviesvragen dat onterecht is omdat een project onder de drempelwaarden van de richtlijnen uit het uitvoeringsbesluit watertoets valt, is beperkter. Toch maakt dit voor de provincies nog gemiddeld 6% van alle adviesvragen uit.

Tabel 9 – Verhouding onterechte adviesvragen t.o.v. totaal aantal adviesvragen

<i>Verhouding onterechte adviesvragen/totaal aantal adviesvragen (%)</i>	<i>Type instantie</i>				<i>Gemiddelde</i>
	<i>gemeente</i>	<i>polder/watering</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke waterbeheerder</i>	
Gemiddelde verkeerde adviesinstantie	0,4	10,9	9,2	6,0	6,8
Gemiddelde onder drempelwaarden uit UB WT	3,7	1,7	6,3	1,7	2,7

3.2.3 Het opvolgen van de adviezen in de beslissing over de vergunning

Adviesverleners

Aan de adviesverleners is gevraagd aan te geven hoeveel % van de adviezen gunstig, voorwaardelijk gunstig en ongunstig is. Onderstaande *Tabel 10* geeft de verdeling weer. Hieruit blijkt dat de antwoordende gemeenten, polders en wateringen en provincies in vergelijking met de gewestelijke waterbeheerders een relatief groot aantal ongunstige adviezen verlenen. Uit de verwerking van de resultaten van deel 2 van de bevraging blijkt (hoofdstuk 3.3.8) kan men opmaken dat adviesverleners en vergunningverleners het er over eens zijn dat niet onnodig een ongunstig advies gegeven wordt.

Tabel 10 – Verdeling gunstige, voorwaardelijk gunstige en ongunstige adviezen in procent t.o.v. het aantal adviesvragen

<i>Gegevens</i>	<i>Type instantie</i>				<i>Gemiddelde</i>
	<i>gemeente</i>	<i>polder/watering</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke waterbeheerder</i>	
Gemiddelde ratio aantal verleende adviezen t.o.v.	82,9	89,5	90,7	97,0	88,0

aantal adviesvragen (%)					
Gemiddelde ratio gunstig (%)	59,5	33,9	46,1	43,8	44,3
Gemiddelde ratio voorwaardelijk gunstig (%)	31,8	58,2	37,8	54,3	47,3
Gemiddelde ratio ongunstig (%)	8,7	8,0	16,1	1,9	8,4

De antwoordende polders/wateringen, provincies en gewestelijke waterbeheerders krijgen ongeveer voor 1 op 3 verleende adviezen een afschrift van de beslissing over de vergunning (*Tabel 11*). Voor de gemeentelijke diensten ligt dit aandeel hoger op 64%. Globaal gezien wordt het advies van de waterbeheerder volgens de adviesverleners goed gevolgd in de beslissing over de vergunning. Het aandeel beslissingen over vergunningen waarvan de adviesverleners weet hebben, en waarin het wateradvies niet gevolgd is en er ook geen motivatie in de waterparagraaf opgenomen is, is minimaal.

Tabel 11 – Opmvolging wateradviezen in de beslissing over de vergunning volgens adviesverleners

Gegevens	Type instantie				Gemiddelde
	<i>gemeente</i>	<i>polder/watering</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke waterbeheerder</i>	
Gemiddelde ratio aantal afschriften/aantal verleende adviezen (%)	63,9	29,2	35,3	31,5	41,5
Gemiddelde ratio volledig in vergunning gevolgd (%)	100,0	90,7	100,0	87,8	94,1
Gemiddelde ratio gedeeltelijk in vergunning gevolgd (%)	0,0	8,7	0,0	10,3	5,4
Gemiddelde ratio niet gevolgd en gemotiveerd in vergunning (%)	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1
Gemiddelde ratio niet gevolgd en niet gemotiveerd in vergunning (%)	0,0	0,6	0,0	1,0	0,4

Vergunningverleners

De vergunningverleners konden in de vragenlijst eveneens aangeven in hoeverre de wateradviezen in de vergunningen gevolgd worden. De gemeenten geven aan dat zij vrijwel altijd het advies van de waterbeheerder volledig volgen. De antwoordende provinciale en gewestelijke vergunningverleners doen dit in ongeveer 90% van de gevallen. De cijfers zijn vergelijkbaar met deze van de adviesverleners (*Tabel 12*).

Tabel 12 – Opmvolging wateradviezen in de beslissing over de vergunning volgens vergunningverleners

Type instantie	Gegevens	Type vergunningen			Gemiddelde
		SV	MV	SV en MV	
gemeente	Gemiddelde ratio volledig in de vergunning gevolgd(%)	96,5	100,0	99,8	97,4
	Gemiddelde ratio gedeeltelijk in de vergunning gevolgd(%)	2,5	0,0	0,2	1,9
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en gemotiveerd (%)	0,9	0,0	0,0	0,7

	Gemiddelde ratio niet gevolgd en niet gemotiveerd (%)	0,0	0,0	0,0	0,0
provincie	Gemiddelde ratio volledig in de vergunning gevolgd(%)	88,8	90,0		89,2
	Gemiddelde ratio gedeeltelijk in de vergunning gevolgd(%)	3,2	10,0		5,5
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en gemotiveerd (%)	2,4	0,0		1,6
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en niet gemotiveerd (%)	5,6	0,0		3,7
gewestelijke overheid	Gemiddelde ratio volledig in de vergunning gevolgd(%)	100,0	77,8		88,9
	Gemiddelde ratio gedeeltelijk in de vergunning gevolgd(%)	0,0	0,0		0,0
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en gemotiveerd (%)	0,0	22,2		11,1
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en niet gemotiveerd (%)	0,0	0,0		0,0
	Gemiddelde ratio volledig gevolgd	96,4	97,5	99,8	97,0
	Gemiddelde ratio gedeeltelijk gevolgd	2,5	0,8	0,2	2,0
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en gemotiveerd	0,9	1,7	0,0	0,9
	Gemiddelde ratio niet gevolgd en niet gemotiveerd	0,2	0,0	0,0	0,1

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

3.2.4 Werklast

3.2.4.1 Aantal personeelsleden betrokken bij de watertoets

Adviesverleners

De adviesverlenende instanties werden gevraagd hoeveel personeelsleden betrokken zijn bij het uitvoeren van de watertoets. Gemeenten en polders en watering en gewestelijke waterbeheerders ligt het gemiddelde hoger en draait dit rond een zevental personen (Tabel 13).

Tabel 13 - Gemiddeld aantal personeelsleden betrokken bij de watertoetsadvisering

Type instantie	gemiddeld	min	max
gemeente	1,8	1	4
polder/watering	1,4	1	2
provincie	6,7	4	8
gewestelijke waterbeheerder	7,3	5	10
Globaal	2,3	1	10

Vergunningverleners

Het gemiddeld aantal personeelsleden van vergunningverlenende diensten dat betrokken is bij het uitvoeren van de watertoets neemt toe van gemeente naar gewestelijke overheid (Tabel 14). Hoe groter de gemeente, hoe meer personen betrokken zijn bij het toepassen van de watertoets (Tabel 15).

Tabel 14 - Gemiddeld aantal personeelsleden betrokken bij het toepassen van de watertoets (vergunningverleners) per type instantie

Type instantie	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
gemeente	2,4	1,5	1,7	2,1

provincie	7,5	8,3		8,0
gewestelijke overheid	20,5	12,0		17,7
Globaal gemiddelde	2,9	2,6	1,7	2,7

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

Tabel 15 - Gemiddeld aantal personeelsleden betrokken bij het toepassen van de watertoets (vergunningverleners) per inwonersaantal en per provincie

Aantal inwoners-gemeente	provincie					Gemiddelde
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	
minder dan 5000					1,0	1,0
5000 - 10 000	1,9	1,5	1,3	1,4	1,0	1,4
10 000 - 20 000	2,6	2,1	1,4	2,1	1,6	2,0
20 000 - 50 000	2,9	2,3	2,6	3,0	1,7	2,7
50 000 - 100 000	6,5		3,5		6,0	5,2
Gemiddelde	2,8	2,0	1,8	2,0	1,6	2,1

3.2.4.2 Tijdsbesteding

Aan de adviesverleners en vergunningverleners is gevraagd aan te geven hoeveel tijd gemiddeld genomen besteed wordt aan het toepassen van de watertoets en de adviesverlening, en dit inclusief de administratieve verwerking van een dossier.

Adviesverleners

Van de antwoordende adviesverlenende instanties besteedt ongeveer de helft van de gemeenten een half uur aan de watertoetsadvisering. De antwoordende polders en wateringen, provincies en gewestelijke waterbeheerders besteden gemiddeld genomen meer tijd aan de adviesverlening. Dit varieert tussen 1 en 3 uur (Tabel 16).

Tabel 16 – Tijdsbesteding van adviesverleners per dossier (incl. administratieve verwerking)

Tijdsbesteding	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
ongeveer een half uur	55,6%	17,4%	0,0%	0,0%	29,8%
ongeveer 1 uur	22,2%	26,1%	0,0%	0,0%	21,3%
tussen 1 en 2 uur	16,7%	52,2%	0,0%	66,7%	36,2%
tussen 2 en 3 uur	0,0%	4,4%	66,7%	33,3%	8,5%
meer dan 3 uur	5,6%	0,0%	33,3%	0,0%	4,3%

Vergunningverleners

Uit de bevraging blijkt dat 72,5% van de vergunningverleners ongeveer een half uur spendeert aan het toepassen van de watertoets, 18,3% heeft ongeveer 1 uur tijd nodig om de watertoets toe te passen. Van de antwoordende gemeenten besteedt ongeveer 10% tussen 1 en 2 uur aan de watertoets (Tabel 17). Uit de verwerking van de vragen van deel 2 van de enquête zijn zowel adviesverleners als vergunningverleners het erover eens dat de werklust zwaar is (hoofdstukje 3.3.3)

Tabel 17 – Tijdsbesteding van vergunningverleners per dossier (incl. administratieve verwerking)

Tijdsbesteding	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
ongeveer een half uur	72,4%	80,0%	66,7%	72,5%

ongeveer 1 uur	17,9%	20,0%	33,3%	18,3%
tussen 1 en 2 uur	9,7%	0,0%	0,0%	9,2%

3.2.5 Adviestermijn

Het decreet integraal waterbeleid stelt in art. 8§3 dat de adviesinstantie “een gemotiveerd advies uitbrengt binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het dossier. Wordt er al op basis van andere regelgeving advies gevraagd in de loop van de vergunningsprocedure, dan beschikt de door de Vlaamse regering aan te wijzen instantie over dezelfde termijn als de andere adviesverleners.”

Voor stedenbouwkundige vergunningsaanvraag bedraagt de adviestermijn daarom 30 dagen. Bij milieuvergunningaanvragen is de adviestermijn langer en bedraagt deze 60 dagen.

Adviesverleners

Aan de adviesverleners werd gevraagd de gemiddelde adviestermijn m.n. de periode tussen de datum van de adviesaanvraag en de datum van de adviesverlening in te geven. Globaal gezien valt het gemiddelde binnen de wettelijke adviestermijn van 30 dagen. Enkel bij de antwoordende gewestelijke waterbeheerders schommelt de adviestermijn rond de wettelijke termijn uit het uitvoeringsbesluit (*Tabel 18*).

Tabel 18 – Adviestermijn volgens de adviesverleners

	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/ watering	provincie	gewestelijke waterbeheer- der	
Gemiddelde	17,2	16,7	25,0	30,7	18,4
Min	0,0	1,0	25,0	27,0	0,0
Max	30,0	30,0	25,0	35,0	35,0

Vergunningverleners

Volgens de antwoordende vergunningverleners is de adviestermijn langer en schommelt deze rond de 30 dagen (*Tabel 19*). Volgens de provinciale milieuvergunningverlenende diensten is de adviestermijn gemiddeld gezien het langst, maar valt deze nog steeds binnen de wettelijke termijn van 60 dagen.

Tabel 19 – Adviestermijn volgens de vergunningverleners

Type instantie	Gegevens (dagen)	Type vergunningen			Gemiddelde
		SV	MV	SV en MV	
gemeente	Gemiddelde	29,9	24,3	29,1	28,9
	Min	1,0	0,0	7,0	0,0
	Max	70,0	80,0	70,0	80,0
provincie	Gemiddelde	18,5	51,7		38,4
	Min	7,0	45,0		7,0
	Max	30,0	60,0		60,0
gewestelijke	Gemiddelde	25,0	20,0		22,5
	Min	25,0	20,0		20,0

overheid	Max	25,0	20,0		25,0
Gemiddelde adviestermijn		29,6	28,0	29,1	29,2
Min adviestermijn		1,0	0,0	7,0	0,0
Max adviestermijn		70,0	80,0	70,0	80,0

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

In *Tabel 20* is aangegeven dat voor ongeveer 15% van de antwoordende gemeenten de gemiddelde adviestermijn langer is dan de wettelijke adviestermijn (30 dagen bij stedenbouwkundige vergunningen en 60 dagen bij milieuvergunningen). De antwoordende vergunningverleners van gewestelijke en provinciale overheden geven aan dat de adviestermijn steeds onder de wettelijke termijn ligt. In de antwoorden op de open vragen van deel 3 komt een beperkt aantal keer aan bod dat de termijn van dertig dagen niet gehaald wordt. Vaak wordt dit gekoppeld aan het feit dat het advies naar de verkeerde instantie gestuurd wordt, waardoor het niet meer haalbaar is de wettelijke termijn te halen. De resultaten van deel 2 (hoofdstuk 3.3.11) bevestigen de cijfers die hier naar voor komen.

Tabel 20 –Percentage overschrijdingen van de wettelijke adviestermijn

Type instantie	Type vergunningen			Gemiddelde
	MV	SV en MV	SV	
gemeente	5,9	6,3	19,0	15,2
provincie	0,0		0,0	0,0
gewestelijke overheid	0,0		0,0	0,0
Gemiddelde	4,8	6,3	18,1	14,2

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

3.3 Deel 2: ervaringen met de watertoets

3.3.1 Respons – ervaringen met de watertoets

In deel 2 van de vragenlijst werd gepeild naar persoonlijke ervaringen met de watertoets. Daarom konden verschillende personen van eenzelfde instantie dit onderdeel van de vragenlijst invullen. Het responscijfer is dan ook verschillend van deel 1 van de vragenlijst. Bovendien werd het responscijfer daar per instantie gegeven en niet per uitnodiging.

Adviesverleners

In totaal gaven 71 personen een of meerdere antwoorden op deel 2 van de vragenlijst (Tabel 21). Op een totaal van 483 uitnodigingen geeft dit een responscijfer van 14,6%.

Tabel 21 – Aantal adviesverlenende respondenten van deel 2 van de vragenlijst

	<i>aantal respondenten</i>
gemeenten	29
polders/wateringen	28
provincie	4
gewestelijke waterbeheerders	10
Totaal	71

Vergunningverleners

In totaal gaven 219 personen een of meerdere antwoorden op deel van va de vragenlijst Op een totaal van 916 uitnodigingen brengt dit de gemiddelde respons op 24% (Tabel 23).

Tabel 22 – Aantal vergunningverlenende respondenten van deel 2 van de vragenlijst

<i>Aantal respondenten</i>	<i>Type vergunning</i>			<i>Totaal</i>
	<i>MV</i>	<i>SV en MV</i>	<i>SV</i>	
<i>Type instantie</i>				
gemeente	40	32	132	204
gewestelijke overheid	2	1	6	9
provincie	4		2	6
Totaal	46	33	140	219

SV=stedenbouwkundige vergunningen, MV=milieuvergunningen

3.3.2 Meerwaarde van de watertoets

In een eerste blok vragen werd gepeild naar de meerwaarde van de watertoets volgens vergunningverleners en adviesverleners.

Adviesverleners

Volgens de antwoordende adviesverleners is de meerwaarde in het algemeen betekenisvol tot groot. De verschillende types instanties zijn alle ongeveer dezelfde mening toegedaan (Tabel 24). Uit de antwoorden (*Tabel 24*) blijkt dat de adviesverleners van mening zijn dat de meerwaarde van de watertoets het grootst is voor het beperken van schade door overstromingen. De meerwaarde van de watertoets voor het beschermen van de waterkwaliteit en het vrijwaren van natuurwaarden is volgens de adviesverleners een stuk beperkter. Ook in de antwoorden op de open vragen van deel 3 komt naar voor dat de watertoets vooral relevant is voor oppervlaktewaterkwantiteitsaspecten en in mindere mate voor grondwater- en waterkwaliteitsaspecten. Hoewel de meerwaarde van de watertoets voor ruimte voor water niet het hoogst wordt ingeschat, blijkt het inperken van ruimte voor water toch één van de voornaamste oorzaken te zijn van een ongunstig advies (zie 3.5.2.4 en 3.5.3.6).

Tabel 23 – Verdeling van antwoorden op de vraag ‘de meerwaarde van de watertoets in het algemeen is ...’ volgens adviesverleners

mw watertoets	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
onbestaande	3,45%	7,14%	0,00%	0,00%	4,23%
beperkt	3,45%	3,57%	0,00%	10,00%	4,23%
betekenisvol	55,17%	28,57%	50,00%	40,00%	42,25%
groot	24,14%	46,43%	50,00%	50,00%	38,03%
zeer groot	13,79%	7,14%	0,00%	0,00%	8,45%
geen mening	0,00%	7,14%	0,00%	0,00%	2,82%

Tabel 24 – Gemiddelde meerwaarde van de watertoets voor verschillende aspecten volgens adviesverleners

Gemiddelde	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
mw watertoets algemeen	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4
mw wt hemelwater	2,6	2,4	2,5	2,2	2,4
mw wt ruimte voor water	2,1	2,5	2,8	3,0	2,4
mw wt schade overstromingen	2,5	2,7	2,8	3,2	2,7
mw wt waterkwaliteit	2,0	2,1	1,3	2,1	2,1
mw wt natuurwaarden	1,9	2,0	2,0	1,1	1,8

0=onbestaand, 1=beperkt, 2=betekenisvol, 3=groot, 4=zeer groot

Vergunningverleners

De antwoordende vergunningverleners schatten de meerwaarde van de watertoets in het algemeen iets kleiner is dan de antwoordende adviesverleners (Tabel 25).

Tabel 25 – Verdeling van antwoorden op de vraag ‘de meerwaarde van de watertoets in het algemeen is ...’ volgens vergunningverleners

mw watertoets	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
onbestaande	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%
beperkt	29,4%	66,7%	22,2%	30,1%
betekenisvol	49,5%	33,3%	33,3%	48,4%
groot	14,2%	0,0%	33,3%	14,6%
zeer groot	1,5%	0,0%	11,1%	1,8%
geen mening	4,9%	0,0%	0,0%	4,6%

De vergunningverleners schatten de meerwaarde van de watertoets voor het omgaan met hemelwater het hoogst in. De meerwaarde voor het beschermen van de waterkwaliteit en het vrijwaren van de natuurwaarden wordt net zoals bij de adviesverleners als het geringst ingeschat. De antwoordende provinciale vergunningverleners zijn het minst positief over de meerwaarde van de watertoets voor de verschillende aspecten terwijl de antwoordende gewestelijke vergunningverleners het meest positief zijn (Tabel 26).

Tabel 26 – Gemiddelde meerwaarde van de watertoets voor verschillende aspecten volgens vergunningverleners

Type instantie	Gemiddelde meerwaarde	Type vergunningen			Gemiddelde
		SV	MV	SV en MV	
gemeente	watertoets algemeen	1,8	1,8	2,0	1,9
	hemelwater	2,0	2,1	2,2	2,0
	ruimte voor water	1,9	1,8	1,8	1,8
	schade overstromingen	2,0	1,9	1,9	2,0
	waterkwaliteit	1,6	1,6	1,7	1,6
	natuurwaarden	1,7	1,6	1,5	1,7
provincie	watertoets algemeen	2,0	1,0		1,3
	hemelwater	2,5	1,0		1,5
	ruimte voor water	3,0	1,0		2,0
	schade overstromingen	2,0	1,0		1,5
	waterkwaliteit	1,0	0,7		0,8
	natuurwaarden	1,5	1,0		1,3
gewestelijke overheid	watertoets algemeen	2,3	2,5	2,0	2,3
	hemelwater	2,5	3,0	2,0	2,6
	ruimte voor water	2,8	2,5	2,0	2,6
	schade overstromingen	2,5	2,0	3,0	2,4
	waterkwaliteit	1,7	0,5	2,0	1,4
	natuurwaarden	1,4	0,5	2,0	1,3
Gemiddelde mw watertoets algemeen		1,9	1,7	2,0	1,9
Gemiddelde mw hemelwater		2,0	2,0	2,2	2,1
Gemiddelde mw ruimte voor water		1,9	1,8	1,8	1,9
Gemiddelde mw schade overstromingen		2,0	1,9	2,0	2,0
Gemiddelde mw waterkwaliteit		1,6	1,4	1,7	1,6
Gemiddelde mw natuurwaarden		1,7	1,5	1,6	1,6

0=onbestaand, 1=beperkt, 2=betekenisvol, 3=groot, 4=zeer groot

3.3.3 Werklast

Adviesverleners

In de vragenlijst voor adviesverleners was de volgende stelling over de werklast opgenomen: "De werklast van de advisering bij de watertoets is licht."

Op basis van de antwoorden (Tabel 27 en Tabel 28) blijkt dat de adviesverlenende diensten van de gemeenten de werklast van de advisering het minst zwaar inschatten. De overige adviesverlenende instanties zijn eerder van mening dat de werklast zwaar is. Uit deel 1 van de bevraging (Tabel 16) is trouwens gebleken dat de adviesverlenende diensten van gemeenten ook het minste tijd besteden aan de advisering wat de bevindingen bij onderhavige stelling staft.

Tabel 27 – Verdeling van antwoorden op de vraag ‘de werklust van de advisering bij de watertoets is licht’ volgens adviesverleners.

Werklast is licht.	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
helemaal niet akkoord	13,79%	39,29%	50,00%	30,00%	28,17%
eerder niet akkoord	24,14%	14,29%	0,00%	10,00%	16,90%
akkoord	48,28%	39,29%	50,00%	50,00%	45,07%
helemaal akkoord	10,34%	0,00%	0,00%	0,00%	4,23%
geen mening	3,45%	7,14%	0,00%	10,00%	5,63%

Tabel 28 – Gemiddeld antwoord op de vraag “de werklust van de advisering bij de watertoets is licht’ volgens adviesverleners.

Type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
1,3	0,7	0,5	0,8	1,0

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Vergunningverleners

De vergunningverlenende instanties die deelnamen aan de bevraging zijn in het algemeen iets positiever over de werklust van de watertoets dan de adviesverlenende respondenten. De respondenten van provinciale instanties ervaren de werklust het minst als zwaar. Gemiddeld genomen wordt de werklust door instanties die beslissen over milieuvergunningen het minst zwaar ingeschat ten opzichte van de instanties die zich buigen over stedenbouwkundige vergunningen (Tabel 29 en Tabel 30). Uit de verwerking van de open vragen komt wel naar voor dat een van de oorzaken van een hoge werklust ook te wijten is aan een minder goed functionerend watertoets internet instrument.

Tabel 29 – Verdeling van antwoorden op de vraag ‘de werklust van het uitvoeren van de watertoets is licht’ volgens vergunningverleners.

De werklust is licht.	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	19,61%	0,00%	22,22%	19,18%
eerder niet akkoord	38,73%	33,33%	44,44%	38,81%
akkoord	30,88%	66,67%	33,33%	31,96%
helemaal akkoord	0,98%	0,00%	0,00%	0,91%
geen mening	9,80%	0,00%	0,00%	9,13%

Tabel 30 – Gemiddeld antwoord op de vraag “de werklust van het uitvoeren van de watertoets is licht’ volgens vergunningverleners.

Type instantie	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
gemeente	1,1	1,4	1,2	1,1
provincie	1,5	1,8		1,7
gewestelijke overheid	0,7	2,0	2,0	1,1
Gemiddelde	1,1	1,4	1,2	1,2

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.4 Duidelijkheid reglementering?

Zowel de adviesverleners als de vergunningverleners konden hun mening geven over de volgende stelling: "De watertoets reglementering is zeer duidelijk".

Adviesverleners

Meer dan de helft van de adviesverleners gaat hier niet mee akkoord. Dit blijkt ook duidelijk uit de antwoorden op de open vragen van deel 3 waarin meermaals gevraagd wordt om bijkomende richtlijnen en opleiding. De 4 antwoordende provinciale adviesverleners zijn echter eensgezind van mening dat de reglementering van de watertoets zeer duidelijk is (Tabel 31 en Tabel 32).

Tabel 31 – Verdeling van antwoorden op de vraag 'de watertoets reglementering is zeer duidelijk' volgens adviesverleners.

De reglementering is zeer duidelijk.	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
helemaal niet akkoord	10,34%	3,57%	0,00%	0,00%	5,63%
eerder niet akkoord	58,62%	46,43%	0,00%	60,00%	50,70%
akkoord	24,14%	39,29%	100,00%	30,00%	35,21%
helemaal akkoord	6,90%	0,00%	0,00%	0,00%	2,82%
geen mening	0,00%	10,71%	0,00%	10,00%	5,63%

Tabel 32 – Gemiddeld antwoord op de vraag 'de watertoets reglementering is zeer duidelijk' volgens adviesverleners.

Type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
1,3	1,4	2,0	1,3	1,4

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Vergunningverleners

In vergelijking met de antwoordende adviesverleners vinden de antwoordende vergunningverleners de reglementering over de watertoets nog minder duidelijk. Een duidelijk onderscheid tussen de instanties is niet te maken (Tabel 33 en Tabel 34). Dit wordt tevens bevestigd in de antwoorden op de open vragen van deel 3 waar gevraagd wordt om bijkomende opleiding en een richtlijnendocument.

Tabel 33 – Verdeling van antwoorden op de vraag 'de watertoets reglementering is zeer duidelijk' volgens vergunningverleners.

Reglementering is zeer duidelijk.	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	12,25%	33,33%	22,22%	13,24%
eerder niet akkoord	55,39%	50,00%	44,44%	54,79%
akkoord	24,51%	16,67%	22,22%	24,20%
geen mening	7,84%	0,00%	11,11%	7,76%

Tabel 34 – Gemiddeld antwoord op de vraag 'de watertoets reglementering is zeer duidelijk' volgens vergunningverleners.

De reglementering is zeer duidelijk. Type instantie	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	

gemeente	1,1	1,2	1,2	1,1
provincie	1,0	0,8		0,8
gewestelijke overheid	1,0	0,0	2,0	1,0
Gemiddelde	1,1	1,1	1,2	1,1

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

De mening van de vergunningverleners lijkt niet afhankelijk te zijn van de grootte van de gemeenten (Tabel 35).

Tabel 35 – Gemiddeld antwoord op de vraag ‘de watertoets reglementering is zeer duidelijk’ volgens vergunningverleners volgens de grootte van de gemeenten.

Aantal inwoners	Type instantie			Eindtotaal
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
minder dan 5000	1,3			1,3
5000 - 10 000	1,0			1,0
10 000 - 20 000	1,2			1,2
20 000 - 50 000	1,2			1,2
50 000 - 100 000	0,9			0,9
meer dan 100 000	1,0			1,0
Niet gespecificeerd	0,0	0,8	1,0	0,9
Eindtotaal	1,1	0,8	1,0	1,1

3.3.5 Aangepaste richtlijnen noodzakelijk?

Zowel de adviesverleners als de vergunningverleners konden hun mening geven over de volgende stelling: “Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend”.

Adviesverleners

Uit de Tabel 36 blijkt dat de responderende adviesverleners met deze stelling akkoord gaan en het wenselijk vinden om aangepaste richtlijnen uit te werken. Opvallend is ook het grote aantal adviesverleners dat aangeeft dat zij geen mening hebben over deze stelling. De antwoordende provinciale adviesverleners vinden aangepaste richtlijnen het minst noodzakelijk (Tabel 37).

Tabel 36 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend’ volgens adviesverleners.

Aangepaste richtlijnen noodzakelijk om gericht advies te verlenen	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
helemaal niet akkoord	6,90%	3,57%	25,00%	0,00%	5,63%
eerder niet akkoord	13,79%	25,00%	50,00%	20,00%	21,13%
akkoord	51,72%	32,14%	25,00%	40,00%	40,85%
helemaal akkoord	17,24%	21,43%	0,00%	10,00%	16,90%
geen mening	10,34%	17,86%	0,00%	30,00%	15,49%

Tabel 37 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend’ volgens adviesverleners.

Type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
1,9	1,9	1,0	1,9	1,8

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Deze resultaten worden eveneens ondersteund door de opmerkingen die in deel 3 van de vragenlijst door verschillende adviesverleners geformuleerd worden.

Vergunningverleners

Ook de responderende vergunningverleners zijn het eens met de stelling (*Tabel 38*). In tegenstelling tot de provinciale adviesverleners zijn de provinciale vergunningverleners wel van mening dat aangepaste richtlijnen noodzakelijk zijn. Vooral de provinciale milieudiensten vinden aangepaste richtlijnen wenselijk.

Tabel 38 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend’ volgens vergunningverleners.

Aangepaste richtlijnen noodzakelijk om gericht advies te verlenen	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	1,0%	0,0%	11,1%	1,4%
eerder niet akkoord	19,6%	16,7%	11,1%	19,2%
akkoord	53,4%	0,0%	66,7%	52,5%
helemaal akkoord	9,8%	66,7%	11,1%	11,4%
geen mening	16,2%	16,7%	0,0%	15,5%

Tabel 39 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend’ volgens vergunningverleners.

Aangepaste richtlijnen noodzakelijk om gericht advies te verlenen	Type vergunningen			Gemiddelde	
	Type instantie	SV	MV		SV en MV
gemeente		1,9	1,7	1,8	1,9
provincie		1,0	3,0		2,6
gewestelijke overheid		2,0	1,0	2,0	1,8

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.6 Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties

In onderstaande tabellen zijn de reacties van de antwoordende advies- en vergunningverleners over de volgende stelling samengevat: “*Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties*”.

Adviesverleners

Op basis van *Tabel 40* en *Tabel 41* blijkt dat de gemeentelijke adviesinstanties en polders en wateringen met bovengenoemde stelling akkoord gaan. De antwoordende provincies en gewestelijke waterbeheerders zijn een andere mening toegedaan.

Tabel 40 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties’ volgens adviesverleners.

Er wordt niet onnodig advies gevraagd.	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
helemaal niet akkoord	3,45%	7,14%	0,00%	30,00%	8,45%
eerder niet akkoord	17,24%	25,00%	100,00%	20,00%	25,35%
akkoord	55,17%	46,43%	0,00%	10,00%	42,25%

helemaal akkoord	13,79%	7,14%	0,00%	0,00%	8,45%
geen mening	10,34%	14,29%	0,00%	40,00%	15,49%

Tabel 41 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties’ volgens adviesverleners.

type instantie	type instantie			Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	
	1,9	1,6	1,0	1,6

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Vergunningverleners

Uit de bevraging (Tabel 42) blijkt dat de antwoordende vergunningverleners gemiddeld genomen akkoord gaan met de stelling. Bij de provincies zijn de meningen sterk verdeeld. Het zijn voornamelijk de antwoordende milieudiensten van de provincies die van mening zijn dat er wel onnodig advies gevraagd wordt (Tabel 43).

Tabel 42 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties’ volgens vergunningverleners.

Er wordt niet onnodig advies gevraagd.	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	7,4%	33,3%	0,0%	7,8%
eerder niet akkoord	21,6%	16,7%	11,1%	21,0%
akkoord	56,4%	16,7%	44,4%	54,8%
helemaal akkoord	4,4%	33,3%	44,4%	6,8%
geen mening	10,3%	0,0%	0,0%	9,6%

Tabel 43 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties’ volgens vergunningverleners.

Er wordt niet onnodig advies gevraagd.	Type vergunningen			Gemiddelde	
	Type instantie	SV	MV		SV en MV
gemeente		1,6	1,7	1,7	1,6
provincie		2,5	1,0		1,5
gewestelijke overheid		2,2	3,0	2,0	2,3
Gemiddelde		1,6	1,7	1,7	1,7

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.7 Kwaliteit adviezen

In beide vragenlijsten wordt een vraag gesteld over de kwaliteit van de advisering. Zowel de adviesverleners als de vergunningverleners zijn hierover positief.

Aan de vergunningverleners werd de volgende stelling voorgelegd: “De adviesverlening door de betrokken waterbeheerders is in het algemeen van zeer goede kwaliteit”. De adviesverleners kregen de volgende stelling: “De adviezen van de dienst waartoe u behoort zijn van zeer goede kwaliteit.”

Adviesverleners

Algemeen gaan de adviesverleners met de stelling akkoord. Bij de antwoordende gemeentelijke adviesinstanties en bij de polders en wateringen zijn toch een beperkt aantal respondenten minder tevreden over de kwaliteit van de verstrekte adviezen (Tabel 44 en Tabel 45). Dit wordt ondersteund

door een aantal opmerkingen in deel 3 van de vragenlijst waarin sommige gemeenten en polders en watering verklaren dat zij over te weinig expertise beschikken om advies te verlenen in het kader van de watertoets.

Tabel 44 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘De adviezen van de dienst waartoe u behoort zijn van zeer goede kwaliteit’ volgens adviesverleners.

De adviezen zijn van zeer goede kwaliteit.	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
helemaal niet akkoord	0,00%	3,57%	0,00%	0,00%	1,41%
eerder niet akkoord	10,34%	3,57%	0,00%	0,00%	5,63%
akkoord	75,86%	71,43%	100,00%	80,00%	76,06%
geen mening	13,79%	21,43%	0,00%	20,00%	16,90%

Tabel 45 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘De adviezen van de dienst waartoe u behoort zijn van zeer goede kwaliteit’ volgens adviesverleners.

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
1,9	1,9	2,0	2,0	1,9

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Vergunningverleners

Ook de vergunningverleners zijn positief over de kwaliteit van de adviesverleners. Bij de diensten die milieuvergunningen behandelen worden de minst positieve reacties genoteerd (Tabel 46 en Tabel 47).

Tabel 46 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘De adviesverlening door de waterbeheerders is in het algemeen van zeer goede kwaliteit’ volgens vergunningverleners.

De adviesverlening is van zeer goede kwaliteit	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	2,94%	0,00%	0,00%	2,74%
eerder niet akkoord	16,67%	50,00%	33,33%	18,26%
akkoord	57,35%	50,00%	55,56%	57,08%
helemaal akkoord	2,94%	0,00%	0,00%	2,74%
geen mening	20,10%	0,00%	11,11%	19,18%

Tabel 47 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘De adviesverlening door de waterbeheerders is in het algemeen van zeer goede kwaliteit’ volgens vergunningverleners.

De adviesverlening is van zeer goede kwaliteit	Type vergunningen			Gemiddelde
	Type instantie	SV	MV	
gemeente	1,8	1,8	1,6	1,8
provincie	2,0	1,3		1,5
gewestelijke overheid	1,7	1,0	2,0	1,6
Gemiddelde	1,8	1,7	1,6	1,7

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.8 Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd.

Aan de vergunningverleners werden nog een aantal bijkomende vragen over de adviesverlening gesteld.

“Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd”.

De helft van de respondenten is het met deze stelling eens (Tabel 48). Opvallend is dat ongeveer 1 op 4 gemeentelijke respondenten hierover geen mening heeft. Het blijken de antwoordende provinciale diensten die betrokken zijn bij het afgeven van stedenbouwkundige vergunningen die het minst met deze stelling eens zijn (Tabel 49). Volgens de gegevens van deel 1 van de vragenlijst wordt gemiddeld in ongeveer 8% van de adviesvragen een ongunstig advies verleend. In de antwoorden van op de vragen van deel 3 van de vragenlijst geven sommige vergunningverleners voorkeur aan een ongunstig in plaats van een voorwaardelijk gunstig advies als blijkt dat de voorwaarden niet realiseerbaar zijn in de vergunning.

Tabel 48 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd’ volgens vergunningverleners.

<i>Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd.</i>	<i>Type instantie</i>			<i>Gemiddelde</i>
	<i>gemeente</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke overheid</i>	
helemaal niet akkoord	1,47%	0,00%	0,00%	1,37%
eerder niet akkoord	13,73%	16,67%	11,11%	13,70%
akkoord	50,00%	50,00%	55,56%	50,23%
helemaal akkoord	7,35%	16,67%	22,22%	8,22%
geen mening	27,45%	16,67%	11,11%	26,48%

Tabel 49 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd’ volgens vergunningverleners.

<i>Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd.</i>	<i>Type vergunningen</i>			<i>Gemiddelde</i>
	<i>SV</i>	<i>MV</i>	<i>SV en MV</i>	
Type instantie				
gemeente	1,9	1,9	1,8	1,9
provincie	1,5	2,3		2,0
gewestelijke overheid	2,2	2,0	2,0	2,1
Gemiddelde	1,9	2,0	1,9	1,9

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.9 Correctheid van de voorwaarden opgenomen in de adviezen.

De vergunningverleners konden via de volgende twee stellingen ook hun mening geven over de voorwaarden die adviesverleners opnemen in hun adviezen:

“De voorwaarden die in de adviezen opgenomen worden zijn correct”.

De vergunningverlenende respondenten gaan met deze stelling akkoord (Tabel 50). Een op de vier gemeentelijke respondenten blijkt hierover geen mening te hebben. De provinciale vergunningverleners gaan in mindere mate akkoord met de stelling. Hierbij is geen onderscheid te maken tussen instanties die milieuvergunningen of stedenbouwkundige vergunningen verlenen (Tabel 51).

Tabel 50 – Verdeling van antwoorden op de stelling ‘De voorwaarden die in de adviezen opgenomen worden, zijn correct’ volgens vergunningverleners.

<i>De voorwaarden zijn</i>	<i>Type instantie</i>			<i>Gemiddelde</i>
	<i>gemeente</i>	<i>provincie</i>	<i>gewestelijke</i>	

<i>correct.</i>	overheid			
eerder niet akkoord	7,35%	50,00%	11,11%	8,68%
akkoord	61,76%	50,00%	66,67%	61,64%
helemaal akkoord	2,94%	0,00%	11,11%	3,20%
geen mening	27,94%	0,00%	11,11%	26,48%

Tabel 51 – Gemiddeld antwoord op de stelling ‘De voorwaarden die in de adviezen opgenomen worden, zijn correct’ volgens vergunningverleners.

<i>De voorwaarden zijn correct.</i>	<i>Type vergunningen</i>			<i>Gemiddelde</i>
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	1,9	2,0	1,9	1,9
provincie	1,5	1,5		1,5
gewestelijke overheid	1,8	2,0	3,0	2,0
Gemiddelde	1,9	1,9	1,9	1,9

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.10 Relevantie van de voorwaarden opgenomen in de adviezen.

Volgende stelling is voorgelegd aan de vergunningverleners: “De in de adviezen gestelde voorwaarden hebben een relevante meerwaarde.”

Ook met deze stelling gaan de vergunningverlenende respondenten akkoord (*Tabel 52*). Ook hier zijn het de provinciale diensten die een andere mening zijn toegedaan. 28% van de gemeentelijke respondenten hebben geen mening over de stelling. Een onderscheid tussen de milieuvergunningverlenende diensten en stedenbouwkundige vergunningverlenende diensten is moeilijk te maken (*Tabel 53*).

Tabel 52 – Verdeling van antwoorden op de stelling “De in de adviezen gestelde voorwaarden hebben een relevante meerwaarde” volgens vergunningverleners.

<i>De voorwaarden hebben een relevante meerwaarde</i>	<i>Type instantie</i>			<i>Gemiddelde</i>
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	0,49%	0,00%	0,00%	0,46%
eerder niet akkoord	11,76%	66,67%	11,11%	13,24%
akkoord	57,84%	33,33%	77,78%	57,99%
helemaal akkoord	1,47%	0,00%	0,00%	1,37%
geen mening	28,43%	0,00%	11,11%	26,94%

Tabel 53 – Gemiddeld antwoord op de stelling “De in de adviezen gestelde voorwaarden hebben een relevante meerwaarde” volgens vergunningverleners.

<i>De voorwaarden hebben een relevante meerwaarde</i>	<i>Type vergunningen</i>			<i>Gemiddelde</i>
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	1,9	1,8	1,7	1,8
provincie	1,5	1,3		1,3
gewestelijke overheid	1,8	2,0	2,0	1,9
Gemiddelde	1,9	1,7	1,7	1,8

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.11 Adviezen van de waterbeheerders worden altijd op tijd verleend.

Enkel aan de vergunningverleners werd volgende stelling voorgelegd: “*Adviezen van de waterbeheerders worden altijd op tijd verleend.*” Ongeveer 45% gaat met deze stelling akkoord. Eén op vier van de vergunningverlenende respondenten is eerder niet akkoord. De gemeenten ervaren het minst problemen met de tijdigheid van de adviezen. Uit deel 1 van de vragenlijst kwam naar voor dat in 15% van de gevallen adviezen niet binnen de wettelijke adviestermijn verkregen werden. Dit bleek vooral het geval te zijn bij adviezen van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen. Toch blijkt uit *Tabel 55* dat bij het antwoord op deze stelling geen duidelijk onderscheid kan gemaakt worden tussen milieuvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen.

Tabel 54 – Verdeling van antwoorden op de stelling “Adviezen van de waterbeheerders worden altijd op tijd verleend” volgens vergunningverleners.

adviezen tijdig verleend	Type instantie			Eindtotaal
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	5,39%	16,67%	11,11%	5,94%
eerder niet akkoord	23,04%	33,33%	33,33%	23,74%
akkoord	45,10%	33,33%	44,44%	44,75%
helemaal akkoord	3,92%	0,00%	0,00%	3,65%
geen mening	22,55%	16,67%	11,11%	21,92%

Tabel 55 – Gemiddeld antwoord op de stelling “Adviezen van de waterbeheerders worden altijd op tijd verleend” volgens vergunningverleners.

adviezen worden tijdig verleend	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	1,6	1,7	1,6	1,6
provincie	1,0	1,3		1,2
gewestelijke overheid	1,2	2,0	2,0	1,4
Gemiddelde	1,6	1,6	1,7	1,6

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.12 In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen

Zowel adviesverleners als vergunningverleners werden de volgende stelling voorgelegd:

“*In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen.*”

Adviesverleners

Volgens de adviesverleners wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen. Bij de antwoordende gemeenten is echter 45% eerder niet akkoord met de voorgelegde stelling. In de antwoorden op de open vragen wordt ook een aantal keer gewezen op de nood aan controle op de daadwerkelijke opvolging van de adviezen in de vergunningverlening en ook op het terrein (*Tabel 56* en *Tabel 57*).

Tabel 56 – Verdeling van antwoorden op de stelling “In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen” volgens adviesverleners.

In de beslissing wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	

helemaal niet akkoord	3,45%	17,86%	0,00%	10,00%	9,86%
eerder niet akkoord	44,83%	25,00%	0,00%	0,00%	28,17%
akkoord	44,83%	42,86%	100,00%	80,00%	52,11%
helemaal akkoord	6,90%	3,57%	0,00%	0,00%	4,23%
geen mening	0,00%	10,71%	0,00%	10,00%	5,63%

Tabel 57 – Gemiddeld antwoord op de stelling “In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen” volgens adviesverleners.

gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	Gemiddelde
2,1	1,9	2,3	2,0	2,0

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Vergunningverleners

De responderende vergunningverleners zijn eveneens van mening dat in de beslissing over de vergunning voldoende rekening gehouden wordt met de adviezen. De antwoordende provinciale diensten zijn het het minst eens met deze stelling (Tabel 58). Uit Tabel 59 blijkt dat het vooral de milieuvergunningverlenende provinciale diensten zijn die deze mening zijn toegedaan.

Tabel 58 – Verdeling van antwoorden op de stelling “In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen” volgens vergunningverleners.

In de beslissing wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	0,49%	0,00%	0,00%	0,46%
eerder niet akkoord	0,98%	33,33%	0,00%	1,83%
akkoord	63,24%	50,00%	44,44%	62,10%
helemaal akkoord	21,57%	0,00%	44,44%	21,92%
Geen mening	13,73%	16,67%	11,11%	13,70%

Tabel 59 – Gemiddeld antwoord op de stelling “In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen” volgens vergunningverleners.

In de beslissing wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	2,3	2,2	2,2	2,2
provincie	2,0	1,3		1,6
gewestelijke overheid	2,7	2,0	2,0	2,5
Gemiddelde	2,3	2,1	2,2	2,2

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.13 U schrijft het wateradvies/waterparagraaf altijd zelf

Adviesverleners

Aan de adviesverleners werd de volgende stelling voorgelegd: “U schrijft het wateradvies altijd zelf”. Uit de resultaten van de bevraging blijkt dat de meeste instanties het wateradvies zelf schrijven

(Tabel 60). Bij de antwoordende gemeentelijke adviesinstanties is dit minder het geval. Opmerkelijk is dat 1 van de responderende provinciale adviesverleners aangeeft dat zij het advies niet zelf schrijven (Tabel 61).

Tabel 60 – Verdeling van antwoorden op de stelling “U schrijft het wateradvies altijd zelf” volgens adviesverleners.

U schrijft het wateradvies altijd zelf.	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	Polder /watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
helemaal niet akkoord	6,90%	0,00%	25,00%	0,00%	4,23%
eerder niet akkoord	20,69%	3,57%	0,00%	0,00%	9,86%
akkoord	41,38%	42,86%	0,00%	30,00%	38,03%
helemaal akkoord	24,14%	42,86%	75,00%	50,00%	38,03%
geen mening	6,90%	10,71%	0,00%	20,00%	9,86%

Tabel 61 – Gemiddeld antwoord op de stelling “U schrijft het wateradvies altijd zelf” volgens adviesverleners.

Type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
1,9	2,4	2,3	2,6	2,2

0=helemaal niet akkoord, 1= eerder niet akkoord; 2= akkoord; 3=helemaal akkoord

Vergunningverleners

De volgende stelling werd voorgelegd aan de vergunningverleners: “U schrijft de waterparagraaf altijd zelf.”

Bij de responderende vergunningverleners is het antwoord veel minder duidelijk. Niet alleen bij de gemeentelijke instanties, maar ook op provinciaal en gewestelijk niveau geven respondenten aan dat zij de waterparagraaf niet zelf schrijven (Tabel 62).

Tabel 62 – Verdeling van antwoorden op de stelling “U schrijft de waterparagraaf altijd zelf” volgens vergunningverleners.

U schrijft de waterparagraaf altijd zelf	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
helemaal niet akkoord	6,37%	16,67%	11,11%	6,85%
eerder niet akkoord	15,20%	16,67%	33,33%	15,98%
akkoord	50,00%	33,33%	22,22%	48,40%
helemaal akkoord	16,18%	16,67%	33,33%	16,89%
geen mening	12,25%	16,67%	0,00%	11,87%

Tabel 63 – Gemiddeld antwoord op de stelling “U schrijft de waterparagraaf altijd zelf” volgens vergunningverleners.

U schrijft de waterparagraaf altijd zelf	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	1,9	1,7	1,8	1,9
provincie	2,5	1,0		1,6

gewestelijke overheid	1,5	3,0	1,0	1,8
Gemiddelde	1,9	1,7	1,8	1,9

0=helemaal niet akkoord, 1=eerder niet akkoord; 2=akkoord; 3=helemaal akkoord

3.3.14 Instrumenten voor het toepassen van de watertoets

3.3.14.1 De website www.watertoets.be

Zowel de adviesverleners als de vergunningverleners konden hun mening geven over de kwaliteit van de website www.watertoets.be.

Adviesverleners

De adviesverlenende respondenten vinden de website watertoets matig tot goed. Opvallend is dat ook een groot aantal respondenten geen mening over de website van de watertoets heeft (Tabel 64 en Tabel 65).

Tabel 64 – Verdeling van antwoorden op de vraag “de website www.watertoets.be is ....” (adviesverleners).

kwaliteit watertoets instrument	Type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
zeer slecht	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
slecht	6,90%	3,57%	0,00%	0,00%	4,23%
matig	20,69%	35,71%	25,00%	20,00%	26,76%
goed	62,07%	35,71%	50,00%	40,00%	47,89%
zeer goed	3,45%	3,57%	0,00%	0,00%	2,82%
geen mening	6,90%	21,43%	25,00%	40,00%	18,31%

Tabel 65 – Gemiddeld antwoord op de vraag “de website www.watertoets.be is ....” (adviesverleners).

Type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,7	2,5	2,7	2,7	2,6

0=zeer slecht, 1=slecht, 2=matig, 3=goed, 4=zeer goed

Vergunningverleners

Ook de vergunningverleners zijn van mening dat de kwaliteit van de website van de watertoets goed is (Tabel 66). De antwoordende gemeentelijke vergunningverleners zijn van mening dat de kwaliteit matig tot goed is. Er is geen groot onderscheid te maken tussen personen die tewerkgesteld zijn bij stedenbouwkundige vergunningverleners of bij milieuvergunningverleners (Tabel 67).

Tabel 66 – Verdeling van antwoorden op de vraag “de website www.watertoets.be is ....” (vergunningverleners).

Kwaliteit website watertoets	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
zeer slecht	0,98%	0,00%	0,00%	0,91%

slecht	3,43%	0,00%	0,00%	3,20%
matig	37,75%	0,00%	11,11%	35,62%
goed	47,06%	83,33%	55,56%	48,40%
zeer goed	1,47%	0,00%	11,11%	1,83%
geen mening	9,31%	16,67%	22,22%	10,05%

Tabel 67 – Gemiddeld antwoord op de vraag “de website www.watertoets.be is ....” (vergunningverleners).

Kwaliteit website watertoets	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	2,4	2,7	2,6	2,5
provincie	3,0	3,0		3,0
gewestelijke overheid	3,0		3,0	3,0
Gemiddelde	2,5	2,7	2,6	2,5

0=zeer slecht, 1=slecht, 2=matig, 3=goed, 4=zeer goed

3.3.14.2 U gebruikt het watertoets internet instrument via www.watertoets.be

Adviesverleners

Bij de adviesverlenende instanties zijn de meningen verdeeld over het gebruik van het watertoets internet instrument via de website van de watertoets (Tabel 68). Een twintig procent van de antwoordende adviesverleners stelt het instrument altijd via de website van de watertoets te gebruiken. Een 40% stelt het instrument zelden tot nooit te gebruiken. Vooral de gewestelijke waterbeheerders gebruiken dit instrument zelden tot nooit (Tabel 69).

Tabel 68 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U gebruikt het watertoets internet instrument via www.watertoets.be” (adviesverleners).

gebruik wt internet instrument	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
nooit	17,24%	25,00%	0,00%	40,00%	22,54%
zelden	17,24%	17,86%	25,00%	30,00%	19,72%
regelmatig	17,24%	17,86%	25,00%	10,00%	16,90%
meestal	13,79%	14,29%	0,00%	0,00%	11,27%
altijd	34,48%	14,29%	25,00%	0,00%	21,13%
geen mening	0,00%	10,71%	25,00%	20,00%	8,45%

Tabel 69 – Gemiddeld op de vraag “U gebruikt het watertoets internet instrument via www.watertoets.be” (adviesverleners).

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,3	1,7	2,3	0,6	1,9

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

Vergunningverleners

Ook bij de antwoordende vergunningverleners zijn de meningen verdeeld (Tabel 70). Toch blijkt 1 op 3 van de vergunningverlenende respondenten het instrument altijd te gebruiken. Een 10% blijkt

nooit van het instrument gebruik te maken. De milieuvergunningverlenende instanties maken minder gebruik van het internet instrument dan de stedenbouwkundige vergunningverlenende instanties (Tabel 71).

Tabel 70 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U gebruikt het watertoets internet instrument via *www.watertoets.be*” (vergunningverleners).

gebruik website watertoets	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
nooit	8,82%	16,67%	22,22%	9,59%
zelden	19,61%	33,33%	0,00%	19,18%
regelmatig	12,25%	0,00%	22,22%	12,33%
meestal	15,20%	16,67%	22,22%	15,53%
altijd	37,75%	16,67%	33,33%	36,99%
geen mening	6,37%	16,67%	0,00%	6,39%

Tabel 71 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U gebruikt het watertoets internet instrument via *www.watertoets.be*” (vergunningverleners).

Gebruik website watertoets	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
gemeente	2,7	2,0	2,6	2,6
provincie	1,5	2,0		1,8
gewestelijke overheid	3,3	0,0	2,0	2,4
gemiddelde	2,7	1,9	2,5	2,5

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

3.3.14.3 Het watertoets internet instrument is ....

Adviesverleners

De helft van de responderende gemeentelijke adviesverleners vindt de kwaliteit van het watertoets internet instrument goed, 1 op 3 vindt de kwaliteit matig (Tabel 72). Ongeveer 1 op 4 van de respondenten heeft geen mening. Vooral de antwoordende gewestelijke waterbeheerders zijn minder tevreden van de kwaliteit van het instrument (Tabel 73).

Tabel 72 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets internet instrument is ....” (adviesverleners).

Kwaliteit watertoets instrument	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
slecht	0,00%	3,57%	0,00%	20,00%	4,23%
matig	31,03%	32,14%	25,00%	20,00%	29,58%
goed	48,28%	21,43%	50,00%	20,00%	33,80%
zeer goed	3,45%	7,14%	0,00%	0,00%	4,23%
geen mening	17,24%	35,71%	25,00%	40,00%	28,17%

Tabel 73 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets internet instrument is ....” (adviesverleners).

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,7	2,5	2,7	2,0	2,5

0=zeer slecht, 1=slecht, 2=matig, 3=goed, 4=zeer goed

Vergunningverleners

Volgens de antwoordende vergunningverleners is de kwaliteit van het watertoets internet instrument matig tot goed (Tabel 74). De gewestelijke vergunningverleners zijn het meest positief over het instrument. Een groot onderscheid tussen stedenbouwkundige diensten en milieudiensten is niet te maken (Tabel 75). Deze gegevens worden bevestigd door de bevindingen uit deel3 van de vragenlijst waarin heel wat vergunningverleners vragen naar een gebruiksvriendelijker en eenvoudiger te hanteren instrument.

Tabel 74 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets internet instrument is ....” (vergunningverleners).

Kwaliteit watertoets internet instrument	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
zeer slecht	2,45%	0,00%	0,00%	2,28%
slecht	9,80%	0,00%	0,00%	9,13%
matig	36,76%	50,00%	33,33%	36,99%
goed	32,35%	16,67%	44,44%	32,42%
zeer goed	2,45%	0,00%	0,00%	2,28%
geen mening	16,18%	33,33%	22,22%	16,89%

Tabel 75 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets internet instrument is ....” (vergunningverleners).

Kwaliteit watertoets internet instrument	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	2,2	2,4	2,4	2,3
provincie	3,0	2,0		2,3
gewestelijke overheid	2,5		3,0	2,6
Gemiddelde	2,2	2,4	2,4	2,3

0=zeer slecht, 1=slecht, 2=matig, 3=goed, 4=zeer goed

3.3.14.4 Het watertoets internet instrument functioneert ....

Adviesverleners

Voor wat betreft het functioneren van het watertoets instrument blijkt 38% van de respondenten hierover geen mening te hebben. Gemiddeld genomen zijn de responderende adviesverleners van mening dat het instrument meestal functioneert. Bij de gemeenten is 10% van mening dat het instrument slechts zelden functioneert. Ook hier is er weinig onderscheid te maken tussen diensten die milieuvergunningen of stedenbouwkundige vergunningen behandelen.

Tabel 76 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets internet instrument functioneert ....” (adviesverleners).

functioneren watertoets instrument	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
zelden	10,34%	0,00%	0,00%	0,00%	4,23%
regelmatig	27,59%	7,14%	25,00%	30,00%	19,72%

meestal	41,38%	32,14%	50,00%	10,00%	33,80%
altijd	3,45%	7,14%	0,00%	0,00%	4,23%
geen mening	17,24%	53,57%	25,00%	60,00%	38,03%

Tabel 77 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets internet instrument functioneert ....” (adviesverleners).

gemeente	type instantie			Gemiddelde
	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,5	3,0	2,7	2,3	2,6

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

Vergunningverleners

De vergunningverleners zijn van oordeel dat het internet instrument regelmatig tot meestal functioneert (Tabel 78). De gemeentelijke vergunningverleners zijn het minst tevreden over het functioneren van het instrument (Tabel 79). Dit blijkt ook uit de open vragen van deel 3 van de vragenlijst en is te verklaren door een aantal technische problemen waarmee het instrument te kampen had.

Tabel 78 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets internet instrument functioneert ....” (vergunningverleners).

functioneren watertoets instrument	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
nooit	0,49%	0,00%	0,00%	0,46%
zelden	14,22%	0,00%	0,00%	13,24%
regelmatig	30,39%	16,67%	22,22%	29,68%
meestal	32,35%	33,33%	55,56%	33,33%
altijd	3,43%	0,00%	0,00%	3,20%
geen mening	19,12%	50,00%	22,22%	20,09%

Tabel 79 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets internet instrument functioneert ....” (vergunningverleners).

functioneren watertoets instrument	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	2,3	2,5	2,3	2,3
provincie	3,0	2,5		2,7
gewestelijke overheid	2,7		3,0	2,7
gemiddelde	2,3	2,5	2,3	2,3

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

3.3.14.5 U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be

Adviesverleners

Gemiddeld genomen maakt 28% van de responderende adviesverleners altijd gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket (Tabel 80). Vooral gewestelijke waterbeheerders maken veel vaker gebruik van het watertoets geoloket dan van het watertoets internet instrument.

De antwoordende provincies blijken het geoloket niet zo frequent te gebruiken in vergelijking met andere adviesinstanties (Tabel 81).

Tabel 80 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be” (adviesverleners).

Gebruik watertoets geoloket	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
Nooit	10,34%	21,43%	25,00%	20,00%	16,90%
Zelden	20,69%	10,71%	25,00%	20,00%	16,90%
Regelmatig	24,14%	10,71%	50,00%	10,00%	18,31%
Meestal	10,34%	17,86%	0,00%	10,00%	12,68%
Altijd	31,03%	28,57%	0,00%	30,00%	28,17%
Geen mening	3,45%	10,71%	0,00%	10,00%	7,04%

Tabel 81 – Gemiddeld antwoord op de vraag “U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be” (adviesverleners).

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,3	2,2	1,3	2,1	2,2

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

Vergunningverleners

In vergelijking met de adviesverleners maken verhoudingsgewijs iets minder mensen geregeld gebruik van het watertoets geoloket (Tabel 82). Bij de milieuvergunningverlenende diensten van de provincie en het Vlaams Gewest blijkt men heel vaak gebruik te maken van het watertoets geoloket. Bij de stedenbouwkundige diensten is dit minder het geval (Tabel 83).

Tabel 82 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be” (vergunningverleners).

Gebruik watertoets geoloket	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
Nooit	15,20%	16,67%	0,00%	14,61%
Zelden	20,10%	16,67%	22,22%	20,09%
Regelmatig	16,18%	16,67%	44,44%	17,35%
meestal	16,67%	16,67%	11,11%	16,44%
altijd	23,04%	33,33%	22,22%	23,29%
Geen mening	8,82%	0,00%	0,00%	8,22%

Tabel 83 – Gemiddeld antwoord op de vraag “U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be” (vergunningverleners).

gebruik geoloket	Type vergunningen			Gemiddelde
	Type instantie	SV	MV	
gemeente	2,2	2,0	2,0	2,1
provincie	0,5	3,3		2,3
gewestelijke overheid	2,0	3,5	2,0	2,3
Gemiddelde	2,2	2,2	2,0	2,1

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

3.3.14.6 Het watertoets geoloket is ....

Adviesverleners

De adviesverleners zijn het erover eens dat kwaliteit van het watertoets geoloket goed is. Enkel de antwoordende provinciale diensten vinden de kwaliteit eerder matig. In vergelijking met het watertoets internet instrument scoort het geoloket beter.

Tabel 84 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets geoloket is ...” (adviesverleners).

Kwaliteit geoloket	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
Zeer slecht	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Slecht	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Matig	13,79%	10,71%	50,00%	20,00%	15,49%
Goed	58,62%	50,00%	25,00%	50,00%	52,11%
Zeer goed	3,45%	3,57%	0,00%	0,00%	2,82%
Geen mening	24,14%	35,71%	25,00%	30,00%	29,58%

Tabel 85 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets geoloket is ...” (adviesverleners).

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,9	2,9	2,3	2,7	2,8

0=zeer slecht, 1=slecht, 2=matig, 3=goed, 4=zeer goed

Vergunningverleners

Ook de vergunningverleners zijn positief over de kwaliteit van het watertoets geoloket. De gemeenten zijn in vergelijking met de provinciale en gewestelijke adviesverleners iets minder positief. Net zoals bij de adviesverleners zijn de vergunningverleners iets positiever over het geoloket dan over het watertoets internet instrument (Tabel 86 en Tabel 87).

Tabel 86 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets geoloket is ...” (vergunningverleners).

kwaliteit geoloket	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
Zeer slecht	0,49%	0,00%	0,00%	0,46%
Slecht	2,45%	0,00%	0,00%	2,28%
Matig	20,59%	0,00%	11,11%	19,63%
Goed	43,14%	66,67%	77,78%	45,21%
Zeer goed	4,90%	16,67%	11,11%	5,48%
Geen mening	28,43%	16,67%	0,00%	26,94%

Tabel 87 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets geoloket is ...” (vergunningverleners).

Gemiddelde van kwaliteit geoloket	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	2,6	2,8	2,8	2,7
provincie	3,0	3,3		3,2
gewestelijke overheid	2,8	3,5	3,0	3,0
gemiddelde	2,7	2,9	2,8	2,7

0=zeer slecht, 1=slecht, 2=matig, 3=goed, 4=zeer goed

3.3.14.7 Het watertoets geoloket functioneert ....

Adviesverleners

Voor wat het functioneren van het geoloket betreft zijn de responderende adviesverleners positief. Zowat 1 op 2 van de respondenten is van mening dat het geoloket meestal functioneert (Tabel 88 en Tabel 89).

Tabel 88 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets geoloket functioneert ...” (adviesverleners).

functioneren geoloket	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
Nooit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zelden	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Regelmatig	20,69%	3,57%	0,00%	20,00%	12,68%
Meestal	51,72%	46,43%	50,00%	50,00%	49,30%
Altijd	3,45%	7,14%	25,00%	0,00%	5,63%
Geen mening	24,14%	42,86%	25,00%	30,00%	32,39%

Tabel 89 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets geoloket functioneert ...” (adviesverleners).

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
2,8	3,1	3,3	2,7	2,9

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

Vergunningverleners

Ook de vergunningverlenende respondenten zijn positief over het functioneren van het geoloket. In vergelijking met de adviesverlenende respondenten zijn ze iets minder positief. Een duidelijk onderscheid tussen milieudiensten en stedenbouwkundige diensten is niet te maken (Tabel 90 en Tabel 91).

Tabel 90 – Verdeling van antwoorden op de vraag “Het watertoets geoloket functioneert ...” (vergunningverleners).

functioneren geoloket	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
Nooit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Zelden	5,88%	0,00%	0,00%	5,48%
Regelmatig	20,59%	33,33%	22,22%	21,00%
Meestal	37,25%	50,00%	55,56%	38,36%
Altijd	9,80%	0,00%	22,22%	10,05%
Geen mening	26,47%	16,67%	0,00%	25,11%

Tabel 91 – Gemiddeld antwoord op de vraag “Het watertoets geoloket functioneert ...” (vergunningverleners).

Functioneren geoloket	Type vergunningen			Gemiddelde
Type instantie	SV	MV	SV en MV	
gemeente	2,7	2,7	2,6	2,7
provincie	3,0	2,5		2,6
gewestelijke overheid	2,7	4,0	3,0	3,0
Gemiddelde	2,7	2,8	2,6	2,7

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

3.3.14.8 Andere toepassing voor het opzoeken van informatie i.v.m. de watertoets

Adviesverleners

Van de adviesverlenende respondenten blijken vooral de gemeenten zelden tot nooit van een andere toepassing gebruik te maken voor het opzoeken van informatie i.v.m. de watertoets (*Tabel 92* en *Tabel 93*). Bij de gewestelijke waterbeheerders daarentegen wordt veel vaker met een andere toepassing gewerkt.

Tabel 92 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U werkt met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie ivm de watertoets.” (adviesverleners).

andere toepassing	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
Nooit	31,03%	14,29%	25,00%	0,00%	19,72%
Zelden	31,03%	14,29%	0,00%	0,00%	18,31%
Regelmatig	13,79%	21,43%	25,00%	30,00%	19,72%
Meestal	3,45%	28,57%	50,00%	40,00%	21,13%
Altijd	3,45%	7,14%	0,00%	20,00%	7,04%
Geen mening	17,24%	14,29%	0,00%	10,00%	14,08%

Tabel 93 – Gemiddeld antwoord op de vraag “U werkt met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie ivm de watertoets.” (adviesverleners).

type instantie				Gemiddelde
gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
1,0	2,0	2,0	2,9	1,7

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

Vergunningverleners

De meeste vergunningverlenende respondenten werken zelden tot nooit met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie in verband met de watertoets. De hoge gemiddelde score van de provinciale diensten die stedenbouwkundige vergunningen verlenen is te wijten aan een enkel antwoord. Deze dienst maakt altijd gebruik van een andere toepassing (*Tabel 94* en *Tabel 95*).

Tabel 94 – Verdeling van antwoorden op de vraag “U werkt met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie ivm de watertoets.” (vergunningverleners).

Andere toepassing	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
Nooit	42,16%	33,33%	66,67%	42,92%
Zelden	21,08%	33,33%	22,22%	21,46%
Regelmatig	8,33%	16,67%	11,11%	8,68%
Meestal	11,76%	0,00%	0,00%	10,96%
Altijd	2,45%	16,67%	0,00%	2,74%

Geen mening	14,22%	0,00%	0,00%	13,24%
-------------	--------	-------	-------	--------

Tabel 95 – Gemiddeld antwoord op de vraag “U werkt met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie ivm de watertoets.” (vergunningverleners).

andere toepassing	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	1,0	0,8	1,2	1,0
provincie	3,0	0,5		1,3
gewestelijke overheid	0,3	0,5	1,0	0,4
Gemiddelde	1,0	0,7	1,2	1,0

0=nooit, 1=zelden, 2=regelmatig, 3=meestal, 4=altijd

3.3.14.9 Opleiding

Adviesverleners

Van de adviesverlenende respondenten volgde 40% een opleiding over het gebruik van het watertoets internet instrument (*Tabel 96*). De meerderheid van de respondenten is tevreden over de kwaliteit van de opleiding. Opvallend is wel dat een aantal van de gemeentelijke respondenten de opleiding zeer slecht vonden (

Tabel 97).

Tabel 96 – Percentage adviesverlenende respondenten dat een opleiding over het gebruik van het watertoets instrument volgde .

type instantie	type instantie			Gemiddelde	
	gemeente	polder/watering	provincie		
			gewestelijke waterbeheerder		
	29%	57%	25%	33%	40%

Tabel 97 – Verdeling van antwoorden op de vraag “De gevolgde opleiding was ...” (adviesverleners).

Kwaliteit opleiding	type instantie				Gemiddelde
	gemeente	polder/watering	provincie	gewestelijke waterbeheerder	
Zeer slecht	12,50%	0,00%	0,00%	0,00%	3,70%
Slecht					
Matig	37,50%	26,67%	0,00%	0,00%	25,93%
Goed	50,00%	73,33%	100,00%	66,67%	66,67%
Zeer goed	0,00%	0,00%	0,00%	33,33%	3,70%

Vergunningverleners

Van de vergunningverlenende respondenten volgde 29% een opleiding (*Tabel 98*). Een ruime helft van de respondenten vond de opleiding goed (*Tabel 99*). Van de gemeentelijke vergunningverleners vond de helft de opleiding matig, de andere helft goed.

Tabel 98 – Percentage vergunningverlenende respondenten dat een opleiding over het gebruik van het watertoets instrument volgde .

Kwaliteit opleiding	Type vergunningen			Gemiddelde
	SV	MV	SV en MV	
Type instantie				
gemeente	32,8%	16,2%	22,6%	28,1%
provincie	0,0%	50,0%		33,3%
gewestelijke overheid	50,0%	0,0%	100,0%	44,4%
Gemiddelde	33,1%	18,6%	25,0%	28,9%

Tabel 99 – Verdeling van antwoorden op de vraag “De gevolgde opleiding was ...” (vergunningverleners).

kwaliteit opleiding	Type instantie			Gemiddelde
	gemeente	provincie	gewestelijke overheid	
Slecht	1,92%	0,00%	0,00%	1,75%
Matig	48,08%	0,00%	0,00%	43,86%
Goed	48,08%	100,00%	100,00%	52,63%
Zeer goed	1,92%	0,00%	0,00%	1,75%

3.4 Samenvatting bevindingen deel 1 en deel 2 van de vragenlijst

De globale respons op de bevraging van adviesverleners bedraagt 15%. De respons op de bevraging van vergunningverleners ligt hoger en bedraagt 27%.

Vergunningverleners vragen gemiddeld bij 14% van de vergunningsaanvragen om advies. Volgens de responderende adviesverleners maakt het aandeel adviesvragen bij stedenbouwkundige vergunningen ongeveer drie vierde van het totaal aantal adviesvragen uit. Een op tien adviesvragen hoort bij aanvragen van verkavelingsvergunningen en slechts drie procent hoort bij milieuvergunningen.

Uit de bevraging blijkt dat gemiddeld 7% van de adviesvragen naar de verkeerde adviesinstantie gestuurd worden. Het aandeel onterechte adviesvragen omdat het project onder de drempelwaarden van het uitvoeringsbesluit watertoets ligt, is veel beperkter.

Volgens de antwoordende adviesverleners is 44% van de verleende adviezen gunstig, 47% voorwaardelijk gunstig en 9% ongunstig. Bij de gewestelijke waterbeheerders is slechts 1,6% van de verleende adviezen ongunstig.

Zowel adviesverleners als vergunningverleners geven aan dat de adviezen in de beslissing over de vergunning goed gevolgd worden.

Van de vergunningverleners besteedt 72,5% van de respondenten ongeveer een half uur aan het uitvoeren van de watertoets. Deze respondenten ervaren de werklast ook als zwaar. De adviesverlenende instanties besteden gemiddeld genomen meer tijd aan de advisering bij de watertoets, behalve de gemeentelijke technische diensten die net zoals de vergunningverlenende diensten van de gemeenten ongeveer een half uur aan de advisering bij de watertoets spenderen. Ook de adviesverleners geven aan dat de werklast zwaar is.

De resultaten van de bevraging geven aan dat de wettelijke adviestertermijn(en) in ongeveer 15% van de gevallen overschreden wordt. De gemiddelde adviestertermijn wordt volgens de vergunningverleners op 29 dagen geraamd.

Adviesverleners schatten de meerwaarde van de watertoets in het algemeen betekenisvol tot groot in, terwijl vergunningverleners van mening zijn dat de meerwaarde betekenisvol is. Beide groepen zijn het erover eens dat de meerwaarde het meest beperkt is voor het beschermen van de waterkwaliteit en het vrijwaren van natuurwaarden. De meerwaarde is volgens hen het grootst voor het beperken van schade door overstromingen (adviesverleners) en voor het omgaan met hemelwater (vergunningverleners).

De vergunningverlenende en adviesverlenende respondenten zijn het erover eens dat de reglementering met betrekking tot de watertoets niet zo duidelijk is en vinden aangepaste richtlijnen nodig om meer gericht advies te kunnen vragen en verlenen.

Voor de gewestelijke waterbeheerders en de provincies zijn van mening dat onnodig advies gevraagd wordt. Bij de overige instanties is dit iets minder duidelijk.

Over de kwaliteit van de adviesverlening zijn de antwoordende vergunningverleners positief. Volgens hen worden dossiers slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd. De voorwaarden die in de adviezen opgenomen worden, zijn volgens de vergunningverlenende respondenten correct en hebben een relevante meerwaarde.

Voor wat betreft de instrumenten voor het toepassen van de watertoets zijn zowel vergunningverleners als adviesverleners iets minder positief over de werking van het watertoets internet instrument dan over het watertoets geoloket. Dit blijkt ook uit deel 3 van de vragenlijsten waarin men algemene opmerkingen en verbetervoorstellen kon formuleren.

Ongeveer 40% van de adviesverlenende respondenten volgde een opleiding over het gebruik van het watertoets internet instrument. 29% van de vergunningverlenende respondenten volgde deze opleiding. De kwaliteit van de opleiding werd matig tot goed ervaren.

3.5 Deel 3: open vragen

3.5.1 Inleiding

In deel 3 van de vragenlijsten voor vergunningverleners en adviesverleners konden de respondenten algemene opmerkingen en suggesties voor het verbeteren van de watertoets formuleren. Daarnaast werd ook gevraagd naar interessante cases waar ten gevolge van een negatieve watertoets de vergunning geweigerd werd of een project als gevolg van voorwaarden in een wateradvies sterk aangepast werden.

De verwerking van de open vragen is opgesplitst in twee delen. Een eerste deel bevat de algemene conclusies die kunnen getrokken worden uit de antwoorden en verbetervoorstellen die zijn gegeven bij de bevraging. Dit zal als belangrijke bijkomende input dienen om probleemsituaties te detecteren en deze zo veel mogelijk mee te nemen bij de evaluatie en aanpassing van de watertoets. De verwerking is afzonderlijk voor adviesverleners en vergunningverleners gebeurd. Een tweede deel is als bijlage 3 (adviesverleners) en bijlage 4 (vergunningverleners) bijgevoegd. Hierbij zijn de verschillende antwoorden ruwweg geordend per thema, waarop eventueel kan teruggevallen worden indien er discussie zou zijn over onderstaande interpretatie van de antwoorden.

3.5.2 Verwerking open vragen van adviesverleners

3.5.2.1 Watertoetsinstrument

Technische problemen

Heel wat adviesverleners vragen om een verbeterde werking van het watertoetsinstrument. Ook uit deel 2 van de vragenlijst komt de ontevredenheid over de werking van het instrument naar voor. Dit heeft sinds het in werking treden van het uitvoeringsbesluit watertoets een aantal technische problemen gekend die in meer of mindere mate het gebruik van het instrument verhinderden. In een eerste fase was er met de vorige versie vooral het probleem dat niet elke internet browser compatibel was en de google-toolbar voor problemen zorgden. Om dit probleem op te lossen werd een nieuwe versie online gezet, maar min of meer tegelijkertijd werden de servers bij MMIS vervangen met als gevolg dat het watertoetsinstrument een drietal weken bijna onbruikbaar was. Ook na het oplossen van dit serverprobleem blijven er af en toe problemen opduiken, maar in veel mindere mate. Deze technische problemen komen bij de antwoorden van de adviesverleners in beperkte mate terug, maar veel minder uitgesproken dan bij de vergunningverleners waar dit sterk overheerst en er een zeer belangrijke vraag is naar verbetering en een betrouwbaar werkend instrument. Het is ook logisch dat deze opmerking vooral bij vergunningsverleners naar boven komt, aangezien zij dit instrument veel gebruiken wat in mindere mate het geval is bij adviesverleners.

Voorstel: het watertoetsinstrument moet betrouwbaar blijven werken en in de toekomst moet er maximaal over gewaakt worden dat fouten steeds zo snel mogelijk worden opgelost.

Outprint watertoetsinstrument

Finaal bij het doorlopen van het watertoetsinstrument wordt een outprint gegeven aan welke adviesinstanties advies moet gevraagd worden en voor welke richtlijnen. Verschillende adviesverleners stellen voor om dit document mee op te sturen met de adviesvraag en de ingevulde antwoorden eveneens op dit document aan te geven zodat eventueel verkeerde adviesvragen snel kunnen gedetecteerd en terug- of doorgestuurd worden. Daarnaast is het voor de waterbeheerder dan meteen duidelijk waarom advies gevraagd wordt.

Voorstel: outprint watertoetsinstrument mee opsturen en outprint zodanig uitbreiden dat een korte samenvatting van de gegeven antwoorden wordt opgenomen.

Verkeerde adviesvragen

In het internet instrument is de CIW niet opgenomen als adviesinstantie wanneer vergunningsaanvragen van een gewestelijke waterbeheerder of ruilverkavelingscomité afkomstig is.

Een adviesverlener stelt voor om in het watertoetsinstrument in te bouwen dat adviesvragen voor vergunningaanvragen van waterbeheerders naar een hiërarchisch hogere adviesinstantie worden doorgestuurd zoals de CIW.

Verder is er een probleem met verkeerde adviesvragen door het niet correct toepassen van het watertoetsinstrument. Er wordt voorgesteld om deze adviezen rechtstreeks terug te sturen naar de gemeente, eerder dan zelf door te sturen waardoor de termijn overschreden wordt.

Voorstel: Hiërarchisch hogere adviesinstantie voor vergunningaanvragen van waterbeheerders opnemen in het watertoetsinstrument en nagaan of verkeerde adviesvragen (in afwijking van de volgens het besluit bevoegde adviesinstantie) niet beter rechtstreeks teruggestuurd worden (aanpassing in uitvoeringsbesluit).

3.5.2.2 Hemelwaterverordening

Wijziging en vereenvoudiging

Verschillende adviesverleners geven aan dat zij controleren of deze verordening wordt nageleefd. Het aantal voorstellen tot wijziging van de verordening is echter beperkt en gaat niet om fundamentele kwesties. Volgende wijzigingen worden gesuggereerd:

- Er worden een aantal technische aandachtspunten gegeven zoals overlopen die moeten uitgevoerd worden in drainagebuizen, aanpassen van de volumes voor hergebruik, ...
- Een aantal adviesinstanties vraagt een vereenvoudiging van de verordening.
- Er wordt voorgesteld om de verordening te integreren in de watertoets. Er is nu echter momenteel reeds een sterke link via het watertoetsinstrument en de opname in de beslissingsbomen.

De aanpassing van de GSV behoort evenwel niet tot de voorliggende evaluatie, maar wordt behandeld binnen de CIW Werkgroep Waterzuivering. De hier geformuleerde opmerkingen kunnen op het ogenblik van de aanpassing van de verordening meegenomen worden.

Voorstel: Om de hemelwaterverordening nog sterker te integreren moet het watertoets instrument bij ligging van een project in de provincie Vlaams-Brabant automatisch naar de provinciale hemelwaterverordening verwijzen.

Aanpassingen aan de verordening behoren niet tot voorliggende evaluatie. Deze problematiek wordt behandeld binnen de CIW Werkgroep Waterzuivering.

Verduidelijking

Uit de opmerkingen van de adviesinstanties blijkt de noodzaak tot het verduidelijken van de verordening. Bij het opstellen van richtlijnen voor het toepassen van de watertoets kunnen uiteraard verduidelijkingen van de verordening gegeven worden.

3.5.2.3 Uitvoeringsbesluit watertoets

Richtlijnen en opleiding voor adviesinstanties

Er is vraag naar een adviesdocument op basis waarvan het advies kan opgesteld worden en waarin wordt aangegeven wat exact moet onderzocht worden. Verder is er vooral vraag naar voorbeelden zowel van uitvoering als adviesmethode. Adviesinstanties vragen om op basis hiervan een uniforme beleidslijn uit te zetten die wordt gerespecteerd door de verschillende adviesinstanties.

Naast de vraag naar opleiding voor het watertoetsinstrument komt ook de vraag naar een meer praktijkgerichte opleiding aan bod. De opleiding voor het watertoetsinstrument kan opgelost worden door het beter bekend maken van deze bestaande opleiding, de praktijkgerichte opleiding moet uitgewerkt worden.

Voorstel: richtlijnendocument uitwerken voor adviesverleners dat geïllustreerd is met voorbeelden. Verder moet de bestaande opleiding voor het watertoetsinstrument ruimere bekendheid krijgen en moet een praktijkgerichte opleiding uitgewerkt worden.

Kaartmateriaal

Actualisatie

Er wordt gevraagd meer geactualiseerde kaarten te gebruiken.

In 2008 is door de CIW een voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit watertoets opgemaakt en goedgekeurd waarin reeds een geactualiseerde kaart van de overstromingsgevoelige gebieden opgenomen is. Deze wijziging werd voorgelegd aan de toenmalige minister van Leefmilieu maar is tot op heden niet goedgekeurd. Geactualiseerde kaarten zullen ook bij de aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit die resulteren uit deze evaluatie opgenomen worden.

Een ander voorstel van adviesverleners is dat bij de aanleg van overstromingsgebieden men de kaart van overstromingsgevoelige gebieden aanpast door het verwijderen van andere overstromingsgebieden of het verkleinen van de overstromingsgrenzen.

Dit aspect wordt reeds gedeeltelijk opgevangen omdat bij actualisatie van de kaart van overstromingsgevoelige gebieden rekening gehouden wordt met modelleringen van de waterloopbeheerders die ook de impact van bufferbekkens in kaart brengen. Daarnaast is het net de taak van de waterbeheerder om de ligging van een project in overstromingsgebied te evalueren en moet bij deze afweging rekening gehouden worden met de ingrepen die uitgevoerd zijn om wateroverlast te voorkomen. Hiervoor dienen de overstromingsgebieden niet geschrapt te worden op de kaart.

Afstroomgebieden

Er wordt gesignaleerd dat de kaart met afstroomgebieden nog een aantal fouten bevat.

Het aanpassen en corrigeren van de kaart met afstroomgebieden is een continu proces. Wanneer fouten gesignaleerd worden, wordt dit aangepast in de kaart.

Procedure

Stedenbouwkundige versus milieuvergunning

In een opmerking wordt gewezen op een noodzakelijke afstemming tussen de stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning. Deze vergunningen zijn met elkaar verbonden en een afstemming is dan ook nodig om teveel adviesvragen te voorkomen. Dit thema komt ook bij de vergunningverleners zeer regelmatig terug.

Voorstel: zoeken naar een afstemming tussen stedenbouwkundige en milieuvergunning.

Wijziging drempels en aanpassing boomstructuur

Er wordt gevraagd om de drempels voor adviesvragen in het kader van grondwater te herbekijken aangezien vaak weinig meerwaarde kan geboden worden in de dossiers en er te vaak om advies wordt gevraagd. Verder zijn er een aantal beslissingsbomen die enkel naar bestaande regelgeving verwijzen, deze dienen herbekeken te worden of ze een meerwaarde bieden en eventueel kunnen weggelaten worden om de procedure te vereenvoudigen. Daarnaast moet er afgestemd worden op de gewijzigde regelgeving van Vlarem waardoor een aantal bijkomende aspecten door adviesbevoegdheden in Vlarem worden afgedekt en de watertoets hierbij dus niet noodzakelijk meer moet interfereren.

Voorstel: herbekijken drempels voor adviesvraag in het kader van grondwater en beslissingsbomen maximaal aanpassen aan bestaande regelgeving.

Controle

Er is de vraag om meer controle uit te oefenen op de toepassing van de resultaten van de watertoets en na te gaan of de voorwaarden van het advies in de vergunning worden opgenomen en indien niet of dit voldoende gemotiveerd is.

Voorstel: Er zal onderzocht worden op welke manier men zowel op het terrein als bij de vergunningverlening beter kan controleren dat de reglementering wordt gerespecteerd.

3.5.2.4 Adviesverlening

In dit onderdeel wordt aangegeven welke situaties volgens adviesverleners aanleiding gaven tot een ongunstig advies of een voorwaardelijk gunstig advies dat leidde tot sterke aanpassingen van het project.

Redenen voor ongunstig advies

Op basis van de bevraging blijkt dat het ophogen en voorzien van verkavelingen e.d. binnen overstromingsgebied de belangrijkste oorzaak van een ongunstig advies vormt, zeker indien dit zonder compensatie gebeurt. Daarnaast wordt eveneens aangegeven dat dergelijke ingrepen zelfs met compensatie niet toelaatbaar zijn. Inname van ruimte voor water en overstromingsgebied is dan ook de belangrijkste weigeringsgrond voor adviesverleners.

Redenen voor een voorwaardelijk gunstig advies Algemeen

Voor het overgrote aandeel van de plannen wordt een oplossing gezocht door het opleggen van voorwaarden, ongunstige adviezen zijn dan ook eerder uitzondering dan regel. De voorwaarden die worden aangegeven hebben zo goed als allemaal betrekking op oppervlaktewateraspecten.

Hergebruik, infiltratie en buffering

Plannen hebben in het beginstadium niet steeds voldoende rekening gehouden met de opvang van hemelwater. Dit is het geval voor bouwwerken waar dan minimaal voldaan moet worden aan de hemelwaterverordening of bijkomende voorwaarden worden opgelegd indien er lozingen zijn met een impact op probleemgebieden, bij rioleringswerken e.d. waar de verordening niet steeds van toepassing is worden eveneens systematisch voorwaarden opgelegd naar infiltratie en buffering toe.

Erfdienstbaarheidszone

Het vrijwaren van de 5-m erfdienstbaarheidszone voor het onderhoud van de waterloop dient gerespecteerd te worden.

Bouwen in overstromingsgebied

Indien bouwen in overstromingsgebied wordt toegelaten wordt een minimum vloerpeil opgelegd en wordt compensatie in natura uitgewerkt. Verder worden ondergrondse constructies in deze gebieden verboden.

3.5.3 Verwerking open vragen van vergunningverleners

3.5.3.1 Watertoetsinstrument

Technische problemen

Zoals ook bij de adviesverleners het geval was, vraagt een groot aantal vergunningverleners om een verbeterde werking van het watertoetsinstrument. De ontevredenheid over het niet altijd functioneren van het instrument kwam ook naar voor uit de resultaten van deel 2 van de bevraging. Het instrument heeft immers een aantal technische problemen gekend die in meer of mindere mate het gebruik van het instrument verhinderden. In een eerste fase was er met de vorige versie vooral

het probleem dat niet elke internet browser compatibel was en de google-toolbar voor problemen zorgden. Om dit probleem op te lossen werd een nieuwe versie online gezet, maar min of meer tegelijkertijd werden de servers bij MMIS vervangen met als gevolg dat het watertoetsinstrument een drietal weken bijna onbruikbaar was. Ook na het oplossen van dit serverprobleem bleven er af en toe problemen opduiken, maar in veel mindere mate en de laatste weken niet meer. Deze technische problemen komen ook bij de antwoorden van de vergunningverleners continu terug en vormt dan ook één van de belangrijkste aandachtspunten voor de toekomst. De degelijke en betrouwbare werking van het instrument moet gegarandeerd worden. Uit de bevraging blijkt immers eveneens dat een groot deel van de vergunningverleners dit instrument systematisch gebruikt.

Voorstel: het watertoetsinstrument moet betrouwbaar blijven werken en in de toekomst moet er maximaal over gewaakt worden dat fouten steeds zo snel mogelijk worden opgelost.

Vereenvoudiging en gebruiksvriendelijkheid

Er is een grote vraag naar een eenvoudiger, gebruiksvriendelijkere, minder tijdrovende applicatie. Hoewel een aantal van deze problemen ondervangen kunnen worden via de opleidingen is de vraag dermate groot dat zeker niet alles kan opgevangen worden via de opleiding. Daarnaast is er ook de vraag of voor eenvoudige dossiers, steeds de volledige lijst moet doorlopen worden.

Voorstel: het evaluatieproces moet als resultaat hebben dat het proces, inclusief het instrument, wordt vereenvoudigd en gebruiksvriendelijker wordt.

Voorstellen tot verbetering watertoetsinstrument

Technische insteek

Volgende verbetervoorstellen worden geformuleerd:

- Er wordt een directe link gevraagd tussen de kaarten en het invulformulier, zodat de gegevens van de kaart rechtstreeks ingevuld worden in het watertoetsinstrument. Het kaartmateriaal moet verbeterd worden om de percelen te situeren met als referentiekaart de kadasterkaart of topokaart en er moet gedetailleerder ingezoomd kunnen worden. Wanneer het instrument verwijst naar andere kaarten moet eveneens een rechtstreekse link gemaakt worden naar de kaart (bodemkaart, bodemtypes). Er moet een mogelijkheid voorzien worden om het watertoetsinstrument lokaal te laten draaien en offline beschikbaar te maken. Hierbij wordt eveneens gevraagd om de kaarten digitaal over te maken zodat deze in de lokale GIS-toepassingen kunnen worden opgenomen.
- In het technisch luik moeten de vragen standaard allemaal op nee gezet worden. Vervolgens moeten enkel nog de schermen getoond worden die relevant zijn. Invoer met X-Y coördinaten moet mogelijk zijn. Er moet verder een perceelsgewijze benadering komen, aangezien door een puntsgewijze benadering de output soms niet correct is en bepaalde delen wel in overstromingsgebied gelegen zijn, dezelfde opmerking werd gemaakt om de correcte adviesinstantie aan te duiden.
- De outprint moet aangevuld worden met de gegevens die ingevoerd werden en er is ook een voorstel om de overstromingskaart hier mee op te nemen. Verder moet de outprint duidelijk het adres vermelden waarnaar een advies moet worden opgestuurd. Een aantal gemeentes hebben opgelegd aan de architect om de outprint van het watertoetsinstrument bij hun aanvraag in te dienen of de nodige informatie aan te leveren om de watertoets uit te voeren. De architect zelf al de watertoets laten uitvoeren wordt eveneens voorgesteld zodat reeds in een vroeger stadium advies gevraagd kan worden. Een ander voorstel is om in het kader van de watertoets een aanstiplijst te voorzien naar analogie met de hemelwateraanstiplijst.

Voorstel: De haalbaarheid van bovenstaande technische aanpassingen dienen bekeken te worden. Daarnaast moet geëvalueerd worden of het bijvoegen van de outprint van het instrument als verplichting moet opgenomen worden aangezien dit regelmatig wordt voorgesteld, ook door adviesverlenende instanties.

Nood aan bijkomende opleiding en verduidelijking

Er wordt gevraagd om in plaats van het watertoetsinstrument een eenvoudige checklist te voorzien waarbij aandachtspunten en eventueel relevante voorwaarden worden opgenomen. Aanvullend hieraan is een vraag voor meer inhoudelijke input vanuit het watertoetsinstrument zelf, waar nu enkel maar een lijst met adviesinstanties wordt aangegeven. De achterliggende velden met info moeten uitgebreid worden aangezien niet steeds duidelijk is wat wordt bedoeld met de vragen. Er wordt ook opgemerkt dat er geen concrete oplossingen worden gegeven wanneer een project in overstromingsgebied gelegen is. Dit is zeker problematisch wanneer de te contacteren adviesinstantie geen afdoende adviezen formuleert.

De oorspronkelijke opzet van het watertoetsinstrument was echter niet inhoudelijke ondersteuning te bieden bij de toepassing van de watertoets maar wel het aanduiden van de correcte adviesinstanties. De uitwerking van een inhoudelijk luik in het watertoetsinstrument kan tot bijkomende vragen leiden. Deze lacune kan best opgevangen worden met opleidingen e.d..

Er wordt gevraagd naar een standaardtool waarmee de adviesinstanties in één oogopslag duidelijk zijn. Hierbij wordt door een aantal verwezen naar de tools voor de situering van het dossier. Vermoedelijk wordt hierbij enkel naar de overstromingskaart gekeken. Dit kan eveneens ondervangen worden door opleiding.

Voorstel: mensen moeten op een actievere manier gecontacteerd worden i.v.m. de opleiding aangezien uit de opmerkingen blijkt dat zelfs het gebruik van het watertoetsinstrument zeker nog niet ingeburgerd is. Verder moet verduidelijkt worden dat de watertoets meer is dan bouwen in overstromingsgebied.

Elementen voor de hemelwaterverordening in de tool

Indien een project ingevoerd wordt dat niet voldoet aan de hemelwaterverordening moet het instrument dit duidelijker aangeven en moet opgenomen worden dat de vergunning onder deze voorwaarde ongunstig is. Daarnaast worden gebouwen die opgericht worden op een perceel kleiner dan 3 are vrijgesteld, wat niet is opgenomen in het watertoetsinstrument. Verder is de mogelijkheid om af te wijken van de hemelwaterverordening eveneens niet ingebouwd en wordt hiervoor niet naar de te contacteren instantie verwezen.

Deze opmerkingen sluiten aan bij een opmerking van de adviesverleners om de hemelwaterverordening verder te integreren in het watertoetsinstrument.

Voorstel: de tool voor het doorlopen van de hemelwaterverordening moet uitgebreid worden zodanig dat deze volledig in overeenstemming is met de verordening zelf.

3.5.3.2 Vereenvoudiging watertoetsprocedure

Gezien het groot aantal opmerkingen rond de vereenvoudiging en gebruiksvriendelijkheid van het watertoetsinstrument is het logisch dat naar analogie hieraan eveneens een sterke vereenvoudiging wordt gevraagd voor de reglementering omtrent de watertoets. Globaal gezien wordt gevraagd naar een vereenvoudigde procedure met herbekeken criteria, een duidelijkere afstemming omtrent deze criteria tussen de verschillende adviesverlenende instanties en een evaluatie van de adviesverlening bij de stedenbouwkundige- en milieuvergunning.

Focus op oppervlaktewater

Uit een groot aantal reacties blijkt dat de watertoets enkel en alleen wordt geassocieerd met oppervlaktewater en meer bepaald overstromingsgebieden. Er is dan ook een sterke vraag om de watertoets vooral hierop te focussen.

Dit is een beleidskeuze die gemaakt moet worden, maar een volledige afbouw van grondwateraspecten lijkt niet opportuun, een inperking dient best wel nagestreefd te worden. Er wordt immers eveneens gevraagd naar een versoepeling van de criteria van de watertoets.

Voorstel: de watertoets wordt vooral toegespitst op de signaalfunctie en ingrepen die nog niet vallen onder andere wetgeving om de impact op het watersysteem te voorkomen.

Verduidelijking Vlare

Er wordt een verduidelijking en concretere uitwerking van de Vlare-bepaling in art. 4.2.13 § 5 met betrekking tot de omgang met hemelwater (opvang, infiltratie, buffering, naar RWA en tot slot openbare riolering) gevraagd.

Dit is niet de bevoegdheid van de CIW WG Watertoets. Een verduidelijking van deze bepaling is wel voorzien in de actualisatie van de Code van Goede praktijk voor de aanleg van rioleringsystemen die in de CIW Werkgroep Waterzuivering behandeld wordt.

Hemelwaterverordening

Eén voorstel betreft het integreren van de watertoets in de hemelwaterverordening, vanuit het standpunt dat bij voldoen aan de hemelwateraanstiplijst er geen effecten meer zijn naar het watersysteem tenzij gelegen in overstromingsgebied.

Dit standpunt is niet helemaal correct, maar het spreekt voor zich dat er tussen beide een sterke verwevenheid moet zijn.

Er wordt door een respondent ook voorgesteld om art. 4 van de verordening te wijzigen zodanig dat boven de 200 m² een oplossing in overeenstemming met art. 5 en 6 (infiltratie, vertraagde afvoer, ...) MOET voorzien worden i.p.v. KAN. Wellicht heeft dit voorstel tot doel te voorkomen dat overgedimensioneerde hemelwaterputten worden voorzien, daarnaast sluit dit echter uit dat bij een groot hergebruik een grote hemelwaterput wordt voorzien.

Aanpassingen aan de hemelwaterverordening vallen echter buiten de scope van voorliggende evaluatie en worden niet behandeld binnen de CIW Werkgroep Watertoets. Een voorstel om het volume van de hemelwaterput te laten overeenstemmen met het verwacht hergebruik zal overgemaakt worden aan de CIW Werkgroep Waterzuivering.

Stedenbouwkundige versus milieuvergunning

De relatie tussen stedenbouwkundige en milieuvergunning in het kader van adviesverlening moet herbekeken worden.

Deze opmerking is een vaak terugkerend knelpunt, vooral bij instanties die milieuvergunningen verlenen. De watertoets wordt over het algemeen als minder relevant aanzien bij de milieuvergunning, zeker omdat door de waterbeheerders meestal terugverwezen wordt naar hun advies i.k.v. de stedenbouwkundige vergunning. Daarnaast voorziet Vlare zelf reeds bepalingen voor een aantal beslissingsbomen en heeft een advies weinig meerwaarde

Er wordt een groter onderscheid tussen de watertoets voor milieuvergunningen en voor stedenbouwkundige vergunningen gevraagd. Anderzijds wordt er ook op gewezen dat de stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning gekoppeld zijn zodat één advies op de bouwvergunning voldoende is.

De veelvuldige opmerkingen over dit thema worden ook bevestigd door de resultaten van deel 2 van de bevraging.

Voorstel: De CIW Werkgroep Watertoets zal onderzoeken hoe de adviesverlening op milieuvergunningen ingeperkt kan worden tot de aspecten die niet ondervangen worden in de bouwvergunning en waar de watertoets een meerwaarde kan bieden.

Subsidiariteit en kleine vergunningen

Bepaalde respondenten stellen het nut van een watertoets in vraag wanneer deze reeds uitgevoerd is bij een BPA, RUP, verkaveling e.d.. Er wordt ook voorgesteld om voor kleine werken, zonder architect bijvoorbeeld, geen watertoets meer uit te voeren.

Momenteel is in artikel 8 van het DIWB deze subsidiariteit reeds voorzien waardoor een eerder uitgevoerde watertoets kan volstaan in het kader van een nieuwe vergunningsaanvraag voor hetzelfde project.

Door de CIW is, in het kader van een voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit watertoets, in 2008 eveneens een lijst opgemaakt van stedenbouwkundige vergunningsplichtige werken waarvoor geen watertoets vereist is omdat duidelijk is dat dergelijke werken geen enkele impact op het watersysteem met zich meebrengen, de zogenaamde negatieve lijst. Deze lijst zal in de aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit watertoets die resulteren uit voorliggende evaluatie opnieuw opgenomen worden.

Voorstel: de negatieve lijst opnieuw opnemen bij de wijzigingen van het uitvoeringsbesluit watertoets en in de communicatie moet verwezen worden naar de decreetswijziging waardoor een watertoets bruikbaar kan zijn op meerdere niveaus.

3.5.3.3 Actualisatie Kaarten

Net zoals bij de adviesverleners wordt ook hier gevraagd naar een actualisatie en het updaten van kaarten.

In 2008 is door de CIW een voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit watertoets opgemaakt en goedgekeurd waarin een geactualiseerde kaart van de overstromingsgevoelige gebieden opgenomen is.

Vraag blijft om overstromingsgebieden van waterlopen te schrappen waar waterbeheersingswerken zijn uitgevoerd of locaties waar een gescheiden stelsel is aangelegd om de problematiek te voorkomen.

Zoals ook aangeven bij de suggesties van adviesverleners wordt dit aspect reeds gedeeltelijk opgevangen omdat bij actualisatie van de kaart van overstromingsgevoelige gebieden rekening gehouden wordt met modelleringen van de waterloopbeheerders die de impact van waterbeheersingswerken in kaart brengen. Daarnaast is het net de taak van de waterbeheerder om de ligging van een project in overstromingsgebied te evalueren en moet bij deze afweging rekening gehouden worden met de ingrepen die uitgevoerd zijn om wateroverlast te voorkomen. Hiervoor dienen de overstromingsgebieden niet geschrapt te worden op de kaart.

De vraag wordt gesteld naar de rechtsgeldigheid van de kaarten. De watertoetskaarten zijn als bijlage opgenomen in het besluit, maar de kaart met afstroomgebieden is niet juridisch verankerd zodat deze betwist kan worden. De CIW Werkgroep is echter voorstander van een continue aanpassing van de afstroomgebieden waardoor het opnemen van de kaart met afstroomgebieden geen optie is. De rechtsgeldigheid zal onderzocht worden.

Voorstel: Een regelmatige actualisatie van de kaart met overstromingsgevoelige gebieden is nodig. Er zal onderzocht worden wat de rechtsgeldigheid van de afstroomgebieden is die als achterliggende kaart zijn opgenomen in het watertoetsinstrument?

3.5.3.4 Werklast

In deel 2 van de vragenlijst hebben respondenten aangegeven dat de werklast zwaar is. Er zijn echter slechts enkele opmerkingen die aangeven dat de werklast te groot is voor de bezetting. In een aantal andere opmerkingen komt dit aspect er eveneens tussen de lijnen door uit.

Bij een vereenvoudiging van de watertoets en goed functionerend watertoets internet instrument wordt de werklast automatisch verminderd.

Voorstel: vereenvoudiging watertoets om werklast te beperken.

3.5.3.5 Richtlijnen en opleiding

Toepassing watertoets

Er zijn een aantal gemeentes die aangeven dat de watertoets nog niet wordt uitgevoerd of slechts per toeval werd ontdekt. Voor het niet uitvoeren van de watertoets worden als redenen de administratieve last, de beperkte meerwaarde, het beperkt aantal overstromingsgebieden en het ontbreken van controle aangegeven. Daarnaast worden watertoetsadviezen in het kader van een

beroepsprocedure vaak niet opnieuw gevraagd door tijdsgebrek, ook indien ze ontbreken in het dossier.

Voorstel: bij het opstellen van de richtlijnen moet er duidelijk aangegeven worden dat de watertoets niet enkel van toepassing is in overstromingsgebieden. De overige aspecten kunnen ondervangen worden door opleidingen voor zowel de vergunningverlener als adviesverlener.

Richtlijnen en opleidingen

Selectie adviesinstanties

Het is een aantal respondenten niet duidelijk welke adviesinstanties om advies moeten gevraagd worden, hoewel het watertoetsinstrument net hiervoor werd ontwikkeld.

Vergroten kennis

Een aantal vergunningverleners geven aan een gebrek aan kennis te hebben om de impact op het watersysteem in te schatten zonder bijkomende uitleg. Daarnaast wordt verduidelijking gevraagd m.b.t. wat al dan niet toelaatbaar is voor ophogingen, impact van bebouwing op grondwaterpeil, maatregelen voor grote verharde oppervlakten,... Het gebrek aan kennis omtrent grondwater wordt eveneens aangehaald evenals de impact van verdwenen structuren en de oorspronkelijke toestand van gronden zoals moerassen, vijvers, ... Verder is een betere terugkoppeling gewenst tussen waterbeheerder en vergunningverlener.

Watertoetsinstrument

Uit deel 2 van de bevraging blijkt dat ongeveer 30% een opleiding volgde voor het gebruik van het watertoetsinstrument. Toch blijkt dat de opleidingen nog ongekend zijn bij een aantal personen. Daarnaast zijn de vragen te technisch en kan niet steeds een antwoord worden gegeven op de vraag of is het niet duidelijk wat er met de vragen wordt bedoeld. Er wordt eveneens gevraagd naar vervolgoopleidingen nu meer ervaring beschikbaar is.

De opleidingen moeten daarom ruimer verspreid worden en op een actievere manier gecommuniceerd worden.

Hemelwateraanstijplijst

Het foutief invullen van de hemelwateraanstijplijst wordt regelmatig gesignaleerd. Er is dan ook vraag naar een verdere verduidelijking van de verschillende vragen. Verder wordt opgemerkt dat er meestal voldaan wordt aan de verordening door het voorzien van een overgedimensioneerde hemelwaterput. Andere alternatieven zoals infiltratie- of buffervoorzieningen moeten daarom meer onder de aandacht moeten gebracht worden. Verder wordt de vraag geformuleerd om naar architecten e.d. te communiceren wat er allemaal op de plannen moet staan. Hierin is een belangrijke taak weggelegd voor de nieuwe Waterwegwijzer voor Architecten.

Er wordt gesignaleerd dat de advisering m.b.t. de verordening bij grote projecten vaak andere voorwaarden oplegt dan indien individuele woningen worden geadviseerd.

Adviezen

De meningen lopen uiteen over de besluitvorming. Een aantal respondenten drukken hun voorkeur uit voor een ongunstig advies indien veel voorwaarden worden opgelegd, anderen hebben liever voorwaarden. Er is vraag naar realistische voorwaarden. Ook wordt gevraagd dat de adviezen voldoen aan de bepalingen van art. 4.2.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Dit houdt in dat ze voldoende precies moeten zijn, redelijk in verhouding tot de vergunde handelingen, kunnen verwezenlijkt worden door enig toedoen van de aanvrager en niet afhankelijk kunnen zijn van een bijkomende beoordeling door de overheid. Indien hieraan niet voldaan kan worden, dient een ongunstig advies verleend te worden. Daarom wordt gevraagd basisvereisten van het advies wettelijk vast te leggen.

Daarnaast wordt aangegeven dat de kwaliteit van de adviezen van een aantal waterbeheerders te wensen over laat, hierbij wordt vooral verwezen naar de polderbesturen, wateringen en gemeentes. Dit is verklaarbaar door het feit dat o.a. een aantal polderbesturen en wateringen hebben aangegeven bij de bevraging van adviesverleners dat ze ofwel geen ervaring hebben met de watertoets of de kennis ontbreekt om deze correct uit te voeren. De adviezen van de gemeente zelf bevatten meestal geen elementen m.b.t. water. Ook wordt aangegeven dat de adviesinstantie niet steeds afdoende de wateraspecten opneemt in het advies of een uitgebreidere motivering gewenst is.

Tot slot wordt opgemerkt dat er geen afstemming is tussen de verschillende beheerders onderling en dat bij grotere gebieden de aanvraag vaak maar bij één beheerder terecht komt waardoor zelden één integraal advies over alle relevante aspecten van het watersysteem gegeven wordt met naast overstromingen aandacht voor verdroging, ecologie, structuurkwaliteit, de bekkenbeheerplannen, het ruimere watersysteem.... Het advies mag ook niet beperkt worden tot overstromingen vanuit de waterloop zelf, maar moet ook het voorkomen van overstromingen op het perceel zelf omvatten. Er moet ook verder gekeken worden dan de ruimte die nodig is voor onderhoud. Als gevolg van de verschillende behandeling per waterbeheerder wordt aangegeven dat dit in strijd kan zijn met het gelijkheidsbeginsel. Eén vergunningverlener stelt voor om de taak toe te kennen aan een coördinerende adviesinstantie, met experts per watersysteem.

Deze opmerkingen wijken af van de algemene trend die uit de resultaten van deel 2 van de bevraging naar vorkomt. In het algemeen zijn vergunningverleners eerder tevreden zijn over de kwaliteit van de adviesverlening en de voorwaarden die opgenomen worden in de adviezen. Dit neemt niet weg dat deze opmerkingen bruikbare informatie bevatten.

Voorstel: het is duidelijk dat er een belangrijke vraag is naar opleidingen. Momenteel zijn de opleidingen beperkt tot het gebruik van het watertoetsinstrument. Door een actieve communicatie omtrent deze opleiding kunnen al een aantal problemen worden opgelost. Er zijn echter ook meer praktische en verregaandere opleidingen nodig voor zowel vergunningverleners als adviesverleners in het kader van de uitvoering van de watertoets en het inschatten van de impact op het watersysteem. Naar de burger toe wordt gevraagd om een sensibiliserende campagne te houden omtrent het belang van omgaan met hemelwater en de integrale benadering om overstromingen te voorkomen. Er moet een afstemming voorzien worden tussen de verschillende waterbeheerders om de adviezen maximaal op elkaar af te stemmen zodanig dat een gelijke behandeling wordt bekomen.

3.5.3.6 Vergunningverlening

Hieronder is een samenvatting opgenomen van de situaties die volgens vergunningverleners aanleiding gaven tot het weigeren van een vergunning omwille van een ongunstig advies of een voorwaardelijk gunstig advies waardoor er pas vergund werd in een volgend stadium na aanpassing van de planne.

Redenen voor ongunstig advies

Ruimte voor water

De reden voor het weigeren van een vergunning heeft te maken met het bouwen in overstromingsgebied of het op een andere manier innemen van ruimte voor water. Als voorbeelden in overstromingsgebied worden hierbij de volgende ingrepen aangegeven: nieuwe verkavelingen, ophogen van landbouwgrond en meer algemeen reliëfwijzigingen, nieuwe gebouwen,...

Inbuizingen en opheffen hydrografisch systeem

Inbuizen van grachten (cfr. Verschillende grachten verordeningen), waterlopen en opvullen beekvalleien.

Afstand tot waterloop

Gebouwen die te kort bij de waterloop worden opgetrokken vormen soms een weigeringsgrond.

Redenen voor een voorwaardelijk gunstig advies of het vergunnen in een volgend stadium mits aanpassen plannen

Algemeen

Over het algemeen wordt aangegeven dat meestal in samenspraak of door het opleggen van voorwaarden een oplossing wordt gevonden zodanig dat het plan of project vergund kan worden. Hierbij is het mogelijk dat in een eerste stadium de vergunning geweigerd wordt, waarna gevraagd wordt om gewijzigde plannen in te dienen. Het bouwen en ophogen in overstromingsgebied blijkt hierbij een uitzondering te zijn. Soms wordt in de vergunning enkel verwezen naar de voorwaarden die door de waterbeheerder worden opgelegd.

Bouwen in overstromingsgebied

Indien bouwen in overstromingsgebied toegelaten wordt, worden bepalingen opgelegd om overstromingsvrij te bouwen (verhoogd vloerpeil, geen ondergrondse constructies, bouwen van een dijk of keermuur) en moet de ruimte voor water gecompenseerd worden (in natura, overstroombare kelder, compensatiebekken, paalwoningen ...). Soms worden reliëfwijzigingen beperkt tot 3 m rond de woning of wordt indien mogelijk de inplanting van het gebouw voorzien buiten overstromingsgebied. Indien deze voorwaarden opgenomen worden in de verkavelingsvoorschriften controleert de gemeente bij de bouwvergunning of hieraan voldaan is.

Als voorwaarde wordt ook regelmatig aangegeven dat er een verbod is voor ondergrondse constructies. Dit hangt meestal samen met de ligging in overstromingsgebied of vlak naast een waterloop.

Hergebruik, infiltratie en buffering

Het niet voldoen aan de hemelwaterverordening vormt in een eerste stadium vaak een weigeringsgrond, maar na het aanpassen van de plannen worden deze aanvragen uiteindelijk wel vergund. Daarnaast vormt het onvoldoende uitwerken van de hemelwateropvang bij rioleringsdossiers eveneens een belangrijke randvoorwaarde. Deze dossiers worden vaak teruggestuurd om de impact van de hemelwaterafvoer te bestuderen. In combinatie met bijkomende buffervoorzieningen om wateroverlast stroomafwaarts te beperken vormt dit één van de belangrijkste voorwaarden en wijzigingen die opgenomen worden en duidelijk naar voren komen. Aanvullend worden vaak ook waterdoorlatende verhardingen opgelegd en worden overgedimensioneerde hemelwaterputten vervangen door groendaken, infiltratie- of buffervoorzieningen. In een aantal gevallen wordt zeker bij grotere projecten de aanleg van een grachtenstelsel gevraagd.

Waterkwaliteit

In milieuvergunningen worden strengere lozingsnormen opgelegd, bij benzinstations in beschermingszone wordt infiltratie vervangen door buffering, bij potentiële vervuilingbronnen van tanks wordt een inkuiping opgelegd, voorzien van opvangmogelijkheden bij op- en overslag van gevaarlijke materialen en plaatsen verwarmingsketel op gelijkvloers i.p.v. in kelder. Verder wordt er gekeken naar de afvoer van het afvalwater of dit gescheiden gebeurt, gezuiverd wordt voor lozing, ...

4 Conclusies

Het doel van de bevraging was een beeld te krijgen van de effectiviteit en efficiëntie van de watertoets. In onderstaande tekst is gepoogd hierop een antwoord te geven en aanbevelingen te formuleren voor een verbetering van het instrument watertoets.

4.1 Werkt de watertoets effectief in de praktijk?

4.1.1 Wordt het watersysteem afdoende beschermd door de watertoets?

Uit de bevraging blijkt dat respondenten van mening zijn dat de watertoets een waardevol instrument is om het watersysteem te beschermen tegen schadelijke effecten. De **meerwaarde** van de watertoets is volgens de respondenten het **grootst voor oppervlaktewaterkwantiteitsaspecten** (beschermen tegen schade voor overstromingen, omgaan met hemelwater). Dit blijkt ook uit het type voorwaarden dat door adviesverleners wordt opgelegd en aanleiding geeft tot het aanpassen van plannen bij vergunningsaanvragen of zelfs een weigeringsgrond kan vormen. Heel vaak hebben deze voorwaarden immers betrekking op het vrijwaren van overstromingsgebieden of overstromingsvrij bouwen en het infiltreren, bufferen en vertraagd afvoeren van hemelwater.

Voor grondwater- en waterkwaliteitsaspecten wordt de meerwaarde van de watertoets veel minder hoog ingeschat en door een aantal respondenten zelfs in vraag gesteld. Dit heeft te maken met het feit dat de Vlareem-regelgeving hiervoor reeds in de meeste gevallen afdoende bescherming biedt. Bovendien brengt de adviesverlening voor grondwateraspecten een zeer hoge werklast met zich mee. **Een aanpassing aan de drempelwaarden en richtlijnen uit het uitvoeringsbesluit** is daarom wenselijk. De nieuwe richtlijnen dienen hierbij maximaal op bestaande relevante regelgeving afgestemd worden.

Hierbij sluit aan dat de meerwaarde van de watertoets groter of duidelijker is bij stedenbouwkundige vergunningen dan bij milieuvergunningen. Beide vergunningen zijn onlosmakelijk verbonden waardoor **een andere invulling van de watertoets bij milieuvergunningen** zich opdringt. Deze moet zich dan beperken tot de aspecten die niet ondervangen worden in de stedenbouwkundige vergunning. Zo kunnen ook dubbele adviesvragen voor eenzelfde project worden voorkomen. Ook hiervoor dient een oplossing gezocht te worden in een aanpassing van het uitvoeringsbesluit watertoets.

4.1.2 Wordt de watertoets correct toegepast?

Zowel de responderende adviesverleners als vergunningverleners geven aan dat voorwaarden uit adviezen wel degelijk opgenomen worden in de beslissingen over de vergunningen. Uit de bevraging komt ook naar voor dat slechts in een beperkt aantal gevallen van het advies van de waterbeheerder afgeweken wordt zonder dit te motiveren. Door adviesverleners wordt wel op de **nood aan controle** gewezen, enerzijds van het naleven van de voorwaarden van de watertoets op het terrein maar anderzijds ook in de vergunningverlening. Er zal daarom onderzocht worden hoe er meer controle kan uitgeoefend worden.

Volgens de resultaten van de bevraging wordt nog 7% van de adviesvragen naar **de verkeerde adviesinstantie** gestuurd wat ook de efficiëntie van de watertoets negatief zal beïnvloeden. Om dit in de toekomst te optimaliseren worden een aantal aanbevelingen geformuleerd:

- het watertoets internet instrument zodanig aanpassen zodat ook verwezen wordt naar een hiërarchisch hogere adviesinstantie wanneer de vergunningsaanvraag van een waterbeheerder uitgaat;
- nagaan of het niet zinvoller is een adviesvraag die gericht is aan een verkeerde adviesinstantie terug te sturen naar de vergunningverlener dan wel door te sturen naar de correcte adviesinstantie (zie verder).

- Het mee opsturen van een outprint van het watertoetsinstrument als verplichting opleggen om zo snel te kunnen detecteren of een adviesvraag aan de verkeerde instantie gericht is.
- De kaart van de afstroomgebieden continu verbeteren. Indien deze kaart niet correct is, kan dit ook leiden tot adviesvragen aan de verkeerde instanties.

Een correcte toepassing van de watertoets vergt eveneens **een regelmatige actualisatie van de watertoetskaarten**. Deze actualisatie wordt ook door een aantal respondenten gevraagd. Naar aanleiding van het voorstel van de CIW tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit watertoets van 2008 werd de kaart van de overstromingsgevoelige gebieden geactualiseerd. Het is dan ook de bedoeling de geactualiseerde kaart op te nemen in de voorliggende aanpassingen van het uitvoeringsbesluit watertoets.

Uit de enquête komt ook een vraag naar **de rechtsgeldigheid van de kaart van afstroomgebieden** en de VHA die als achtergrond gebruikt worden bij de watertoets maar niet in besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd worden. Dit zal onderzocht worden.

4.2 Werkt de watertoets efficiënt?

4.2.1 Wordt de watertoets efficiënt toegepast?

Het toepassen van de watertoets blijkt niet altijd even efficiënt te verlopen. Zoals hoger vermeld wordt nog in 7% van de gevallen de adviesvraag naar de verkeerde adviesinstantie gestuurd. Toch blijken de adviestermijnen relatief goed nageleefd te worden. Dit is belangrijk omdat de termijnen uit de nieuwe Codex ruimtelijke ordening bindend zijn en het niet halen van de termijn automatisch een weigering van de vergunningsaanvraag inhoudt. In dit licht is het niet aangewezen adviesvragen die aan de verkeerde instantie gericht zijn terug te sturen naar de vergunningverlener. Anderzijds, wordt het verkeerd doorsturen soms als gemakkelijksoplossing gekozen door de vergunningverlener. Er wordt voorgesteld om een onderscheid te maken in verkeerde adviesvragen. Indien de verkeerde adviesvraag het gevolg is in een fout in de afstroomgebieden blijft het de taak van de adviesverleners om het dossier door te sturen, indien het watertoetsinstrument wel de juiste adviesverlener aangeeft moet het dossier teruggestuurd worden naar de vergunningverlener.

De werklast van de watertoets blijkt zwaar te zijn, zowel voor de vergunningverlener als adviesverlener. Een aantal verbeteringen kunnen voor een aanzienlijke daling van de werklast zorgen. Bij de vergunningverleners blijkt de hoge werklast vaak te wijten aan een slecht functionerend watertoets internet instrument dat geruime tijd te kampen had met een aantal technische problemen. Een betrouwbaar werkend en gebruiksvriendelijker internet instrument moet hieraan remediëren. Ook het aantal adviesvragen moet ingeperkt worden door de richtlijnen en beslissingsbomen van het uitvoeringsbesluit op een zodanige manier aan te passen dat enkel nog advies gevraagd wordt waar dit een meerwaarde kan bieden. Dit houdt in dat enkel voor deze aspecten waarvoor er nog geen normerend kader voor bestaat en de watertoets een signaalfunctie heeft, advies gegeven moet worden. Dit zal ook de werklast van de adviesverleners reduceren.

Daarnaast zal ook **de negatieve lijst** van vergunningsplichtige activiteiten opnieuw opgenomen worden in de aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit watertoets waardoor de watertoets vervalt voor activiteiten waarvan onmiddellijk duidelijk is dat zij op geen enkele manier een impact op het watersysteem hebben.

4.2.2 Wordt de watertoets voldoende omkaderd?

Uit de bevraging blijkt duidelijk dat zowel adviesverleners als vergunningverleners nood hebben aan duidelijke richtlijnen en een goed werkend watertoets internet instrument.

Vergunningverleners

Voor vergunningverleners is het **watertoets internet instrument** van groot belang. Via het instrument kan de vergunningverlener op een eenvoudige manier achterhalen welke de bevoegde

adviesinstanties zijn. Het instrument geeft echter geen inhoudelijke informatie. Uit de bevraging volgen een groot aantal aanbevelingen voor dit internet instrument:

- het instrument moet betrouwbaar blijven werken. Indien zich technische problemen moeten deze zo snel mogelijk opgelost worden,
- Het resultaat van het doorlopen van het internet instrument (outprint) moet uitgebreid worden met een samenvatting van de gegeven antwoorden.
- Het instrument moet uitgebreid worden zodat het instrument automatisch aangeeft dat advies dient gevraagd te worden aan een hiërarchisch hogere adviesinstantie wanneer de vergunningsaanvraag uitgaat van een waterbeheerder (zie hoger).
- De hemelwaterverordeningen moet verder geïntegreerd worden in het internet instrument. Zo kan bij ligging van een project in de provincie Vlaams-Brabant automatisch doorverwezen worden naar de provinciale verordening. Ook moet de tool voor het doorlopen van de hemelwaterverordening uitgebreid worden zodat deze volledig in overeenstemming met de verordening zelf is.
- Verder worden nog een aantal technische aanpassingen gesuggereerd waarvan de haalbaarheid dient nagegaan te worden.

Het spreekt uiteraard voor zich dat verdere aanpassingen noodzakelijk zullen zijn om de geplande aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit in het instrument te verwerken. Dit zal ook leiden tot een vereenvoudiging van het instrument.

Uit de enquête blijkt een duidelijke vraag naar opleidingen om het gebruik van internet instrument toe te lichten. Belangrijk hierbij is ook dat deze ruim gecommuniceerd worden. Dertig procent van de vergunningverlenende respondenten blijkt in het verleden reeds een opleiding gevolgd te hebben.

Daarnaast vragen vergunningverleners ook **inhoudelijke ondersteuning** voor onder meer de toepassing van de hemelwaterverordening en de invulling van artikel 4.2.13 §5 van Vlarem. Vergunningverleners gaan er bovendien nog te vaak van uit dat de watertoets enkel en alleen van toepassing is op overstromingsgebieden. Inhoudelijke ondersteuning van vergunningverleners is daarom zeer belangrijk, te meer omdat het de bedoeling is de adviesverlening toe te spitsen op de signaalfunctie van de watertoets en de vergunningverlener te belasten met de zogenaamde toetsingsfunctie, het nagaan of projecten voldoen aan relevante bestaande regelgeving andere dan het DIWB. Deze ondersteuning kan gebeuren op basis van een omzendbrief, richtlijndocument dat concrete voorbeelden bevat. Dit kan gecombineerd worden met een inhoudelijke opleiding waarin het richtlijndocument wordt uiteengezet. Beide initiatieven moeten op een actieve manier gecommuniceerd worden.

Adviesverleners

In de enquête wordt de kwaliteit van de adviesverlening in het algemeen positief beoordeeld. Ook de voorwaarden die in adviezen opgenomen worden zijn volgens de respondenten correct en bieden een meerwaarde. Toch worden een aantal aanbevelingen geformuleerd om de adviesverlening te optimaliseren:

- Vanuit de adviesverleners zelf komt de vraag naar meer inhoudelijke ondersteuning door bijvoorbeeld een adviesdocument, richtlijndocument geïllustreerd met voorbeelden en een praktijkgerichte opleiding.
- Zowel adviesverleners als vergunningverleners vragen naar een meer uniforme manier van adviesverlening zodat verschillende waterbeheerders op dezelfde manier omgaan met de watertoets. Hieraan kan ook gevolg gegeven worden door het opstellen van een richtlijndocument.
- In dit richtlijndocument moet ook aandacht besteed worden aan het selecteren van voorwaarden die realiseerbaar zijn binnen de vergunning. Voorwaarden bij een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag moeten voldoen aan de bepalingen van art. 4.2.19

van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Dit betekent dat de voorwaarden voldoende precies moeten zijn, redelijk in verhouding tot de vergunde handelingen, kunnen verwezenlijkt worden door enig toedoen van de aanvrager en niet afhankelijk kunnen zijn van een bijkomende beoordeling door de overheid.

Een actieve communicatie rond het richtlijnendocument, in combinatie met opleidingen strekt tot aanbeveling.

4.3 Aanbevelingen

Hieronder worden kort de aanbevelingen die uit de enquête voortvloeien opgesomd:

1. Voorgestelde aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit watertoets:
  - o een aanpassing aan de drempelwaarden en richtlijnen uit het uitvoeringsbesluit
  - o gewijzigde invulling van de watertoets bij milieuvergunningen
  - o actualisatie van de kaarten
  - o opname van de negatieve lijst van vergunningsplichtige activiteiten die niet onderworpen moeten worden aan de watertoets
  - o onderzoeken of er meer controle op de toepassing van de watertoets kan worden uitgeoefend
  - o de verplichting opnemen om de outprint van het internet instrument toe te voegen aan de adviesvragen
  - o opnemen dat adviesvragen aan de verkeerde adviesinstantie omwille van het niet goed gebruiken van het watertoets internet instrument teruggestuurd worden naar de vergunningverlener.
2. Voorgestelde aanbevelingen voor het watertoets internet instrument:
  - o Afstemmen van het internet instrument op de aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit watertoets waardoor het instrument eenvoudiger zal worden.
  - o Het zo snel mogelijk oplossen van technische problemen.
  - o Het resultaat van het doorlopen van het internet instrument (outprint) uitbreiden met een samenvatting van de gegeven antwoorden.
  - o Het instrument automatisch laten aangeven dat advies dient gevraagd te worden aan een hiërarchisch hogere adviesinstantie wanneer de vergunningsaanvraag uitgaat van een waterbeheerder.
  - o De hemelwaterverordeningen verder integreren in het internet instrument en de tool van het internet instrument voor het toepassen van de verordening volledig afstemmen met de verordeningen.
  - o Het nog gebruiksvriendelijker maken van het instrument door het doorvoeren van een aantal technische aanpassingen.
3. Opstellen van een inhoudelijk richtlijnendocument voor adviesverleners dat geïllustreerd is met voorbeelden
4. Opstellen van een inhoudelijk richtlijnendocument voor vergunningverleners, eveneens geïllustreerd met voorbeelden
5. het geven van praktijkgerichte opleiding dat deze richtlijnendocumenten toelicht en het geven van een opleiding voor het gebruik van internet instrument
6. Bekendmaking van deze ondersteunende initiatieven via actieve communicatie.

5 Bijlage 1 – vragenlijst adviesverleners

Evaluatie instrument watertoets voor adviesverleners

De werkgroep Watertoets van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) doet beroep op u om mee te werken aan de evaluatie van de watertoets als instrument van het integraal waterbeleid. Als waterbeheerder bent u immers verantwoordelijk voor het adviseren van vergunningen, plannen en programma's in het kader van de watertoets.

Het invullen van de vragenlijst neemt slechts een beperkte tijd in beslag. Het is steeds mogelijk om terug te keren in de vragenlijst. Daarnaast kan u ook de antwoorden opslaan en op een ander ogenblik de enquête vervolledigen.

De werkgroep garandeert u een anonieme verwerking van de resultaten.

Deel 1: Cijfergegevens

De vragenlijst is opgebouwd uit 3 grote delen. Het eerste luik van de vragenlijst is bedoeld om per adviesinstantie cijfergegevens te verzamelen over het aantal wateradviezen dat gevraagd en verleend wordt en de manier waarop de vergunningverlener met deze adviezen omgaat. Deze cijfergegevens hoeven daarom per instantie slechts 1 keer ingevuld te worden. Als een andere medewerker van uw dienst deze gegevens zal invullen of ingevuld heeft, kan u onmiddellijk verder gaan naar het tweede luik.

Het opzoeken van de gevraagde cijfergegevens vraagt wellicht enig opzoekwerk. Daarom raden wij aan de vragenlijst op voorhand door te nemen en de gevraagde cijfergegevens te verzamelen alvorens deze on-line in te vullen. Het PDF-bestand van de vragenlijst is terug te vinden via www.watertoets.be/evaluatie.

Graag krijgen we van uw dienst zo exact mogelijke cijfers. Beschikt uw dienst hier niet over, geef dan zo mogelijk een raming. Mocht u geen raming van de gevraagde cijfers kunnen geven, is het ook mogelijk de vraag over te slaan.

Deel 2: Ervaringen met de watertoets

Een tweede luik van de vragenlijst peilt naar uw persoonlijke waardering en ervaring met het instrument watertoets en de werking ervan. Dit onderdeel van de vragenlijst kan daarom door meerdere personen van dezelfde instantie worden ingevuld.

Dit luik van de vragenlijst bestaat uit meerkeuzevragen. U duidt telkens één antwoord aan. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie "geen mening" aan.

Deel 3: Open vragen

Het derde luik bestaat uit open vragen waarin we u de mogelijkheid bieden verbetervoorstellen te formuleren en interessante cases naar voor te brengen. Het is mogelijk deze vragen open te laten.

De CIW werkgroep Watertoets dankt u alvast voor uw medewerking!

Q1: Tot welk type adviesinstantie behoort uw dienst?

- gemeente
- polder/watering
- provincie
- gewestelijke waterbeheerder

DEEL 1: CIJFERGEGEVENS

Dit onderdeel van de vragenlijst is bedoeld om cijfergegevens over de adviesverlening in het kader van de watertoets te verzamelen. We vragen om deze gegevens slechts 1 keer per adviesinstantie aan te leveren. In onderstaande vraag kan u aangeven of u zelf de cijfergegevens zal invoeren of een andere medewerker van uw dienst dit doet. In dat laatste geval kan u onmiddellijk starten met deel 2 van de vragenlijst (vanaf vraag 29).

Q2: Worden de cijfergegevens over de adviesverlening in het kader van de watertoets door een andere persoon dan u aangeleverd?

- ja
- nee

Cijfers over de gevraagde adviezen

Vul hieronder de cijfergegevens in die van toepassing zijn op uw dienst. Geef zoveel mogelijk het exacte cijfer weer. Indien u niet over exacte cijfers beschikt, geef dan een raming. U kan de vraag overslaan indien u de gevraagde cijfers niet kan ramen.

Q3: Hoeveel watertoetsadviezen werden in 2009 gevraagd aan uw dienst?

Q4: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij stedenbouwkundige vergunningsaanvragen ?

Q5: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij aanvragen van verkavelingsvergunningen ?

Q6: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij aanvragen van stedenbouwkundige attesten ?

Q7: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij aanvragen van planologische attesten ?

Q8: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij aanvragen van milieuvergunningen ?

Q9: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij ruimtelijke uitvoeringsplannen ?

Q10: Hoeveel daarvan werden gevraagd bij een ander type van vergunningen of plannen?

Q11: Geef aan of de hierboven ingevulde cijfers exact zijn dan wel een raming.

- exact
- raming

Q12: Hoeveel van de gevraagde watertoetsadviezen in 2009 waren onterecht omdat er advies gevraagd werd aan de verkeerde adviesinstantie ?

Q13: Hoeveel van de gevraagde watertoetsadviezen in 2009 waren onterecht omdat het project volgens de richtlijnen uit het uitvoeringsbesluit onder de drempelwaarden zit?

Q14: Geef aan of de hierboven ingevulde cijfers exact zijn dan wel een raming.

- exact
- raming

Cijfers over verleende adviezen

Vul hieronder de cijfergegevens in die van toepassing zijn op uw dienst. Geef zoveel mogelijk het exacte cijfer weer. Indien u niet over exacte cijfers beschikt, geef dan een raming. U kan de vraag overslaan indien u de gevraagde cijfers niet kan ramen.

Q15: Hoeveel watertoetsadviezen werden in 2009 verleend ?

Q16: Hoeveel van deze watertoetsadviezen waren gunstig zonder voorwaarden?

Q17: Hoeveel van deze watertoetsadviezen waren voorwaardelijk gunstig ?

Q18: Hoeveel van deze watertoetsadviezen waren ongunstig ?

Q19: Geef aan of de hierboven ingevulde cijfers exact zijn dan wel een raming.

- exact
 raming

Opvolging van de adviezen in de beslissing over de vergunning

Vul hieronder de cijfergegevens in die van toepassing zijn op uw dienst. Geef zoveel mogelijk het exacte cijfer weer. Indien u niet over exacte cijfers beschikt, geef dan een raming. U kan de vraag overslaan indien u de gevraagde cijfers niet kan ramen.

Q20: Voor hoeveel van de verleende adviezen ontving u een afschrift van de beslissing over de vergunningsaanvraag?

Q21: In hoeveel van de dossiers waarvan u een afschrift over de beslissing heeft ontvangen of waarvan u op een andere manier weet heeft, is het advies volledig in de beslissing over de vergunning gevolgd ?

Q22: In hoeveel van de dossiers waarvan u een afschrift over de beslissing heeft ontvangen of waarvan u op een andere manier weet heeft, is het advies gedeeltelijk in de beslissing over de vergunning gevolgd ?

Q23: In hoeveel van de dossiers waarvan u een afschrift over de beslissing heeft ontvangen of waarvan u op een andere manier weet heeft, is het advies in de beslissing over de vergunning niet gevolgd en is dit gemotiveerd ?

Q24: In hoeveel van de dossiers waarvan u een afschrift over de beslissing heeft ontvangen of waarvan u op een andere manier weet heeft, is het advies in de beslissing over de vergunning niet gevolgd en is dit niet gemotiveerd ?

Q25: Geef aan of de hierboven ingevulde cijfers exact zijn dan wel een raming.

- exact
 raming

Werklast

Q26: Hoeveel personeelsleden van uw dienst zijn betrokken bij het uitvoeren van de watertoets?

Q27: Wat is de gemiddelde tijdsbesteding per dossier (inclusief administratieve verwerking) ten behoeve van de watertoets?

- ongeveer een half uur
- ongeveer 1 uur
- tussen 1 en 2 uur
- tussen 2 en 3 uur
- meer dan 3 uur

Q28: Als een advies in het kader van de watertoets gevraagd wordt, wat is dan de gemiddelde adviestermijn uitgedrukt in dagen? Hiermee bedoelen we de periode tussen de datum van ontvangst van de adviesaanvraag en de datum van de adviesverlening.

DEEL 2: ERVARINGEN MET HET WATERTOETS INSTRUMENT

Aan de hand van dit deel van de vragenlijst willen we een beeld krijgen van uw waardering voor het instrument watertoets, uw persoonlijke ervaring met (de advisering van) de watertoets en de werking van de verschillende instrumenten die het uitvoeren van een watertoets vergemakkelijken.

Dit deel van de vragenlijst bestaat uit meerkeuzevragen. U duidt telkens één antwoord aan. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie "geen mening" aan.

Meerwaarde van de watertoets

Q29: De meerwaarde van de watertoets in het algemeen is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q30: De meerwaarde van de watertoets voor het beter omgaan met hemelwater is ....

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q31: De meerwaarde van de watertoets voor het vrijwaren van ruimte voor water is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q32: De meerwaarde van de watertoets voor het beperken van schade door overstromingen is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q33: De meerwaarde van de watertoets voor het beschermen van de waterkwaliteit is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q34: De meerwaarde van de watertoets voor het vrijwaren van natuurwaarden is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Ervaringen met de richtlijnen voor het uitvoeren van de watertoets en advisering

Dit onderdeel van de vragenlijst bestaat uit stellingen. Er zijn steeds 5 antwoordmogelijkheden gaande van 'helemaal akkoord' tot 'helemaal niet akkoord'. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie 'geen mening' aan.

Q35: De werklust van de advisering bij de watertoets is licht.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q36: De watertoets reglementering is zeer duidelijk.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q37: Er zijn voldoende richtlijnen voor het uitvoeren van de watertoets.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q38: Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q39: Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q40: De adviezen van de dienst waartoe u behoort zijn van zeer goede kwaliteit.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q41: In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q42: U schrijft het wateradvies altijd zelf.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Instrumenten voor het uitvoeren van de watertoets

In dit onderdeel peilen we naar uw ervaringen met de verschillende instrumenten die er zijn om het uitvoeren van de watertoets te vergemakkelijken.

Dit deel van de vragenlijst bestaat uit meerkeuzevragen. U duidt telkens één antwoord aan. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie "geen mening" aan.

Q43: De website www.watertoets.be is ....

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

Q44: U gebruikt het watertoets internet instrument via www.watertoets.be.

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q45: Het watertoets internet instrument is ...

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

Q46: Het watertoets internet instrument functioneert ....

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q47: U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be.

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q48: Het watertoets geoloket is ....

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

Q49: Het watertoets geoloket functioneert ...

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q50: U werkt met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie ivm de watertoets.

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q51: U volgde een opleiding over het gebruik van het watertoets instrument.

- ja
- neen

Q52: De gevolgde opleiding was ....

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

DEEL 3: SUGGESTIES EN CASES

Deel 3 heeft tot doel verbetervoorstellen en cases te verzamelen waarin de watertoets een belangrijke rol heeft gespeeld. Deel 3 bestaat uit open vragen.

Q53: Heeft u suggesties voor het verbeteren van de watertoets?

A large empty rectangular box with a thin black border, intended for the respondent to provide suggestions for improving the water test.

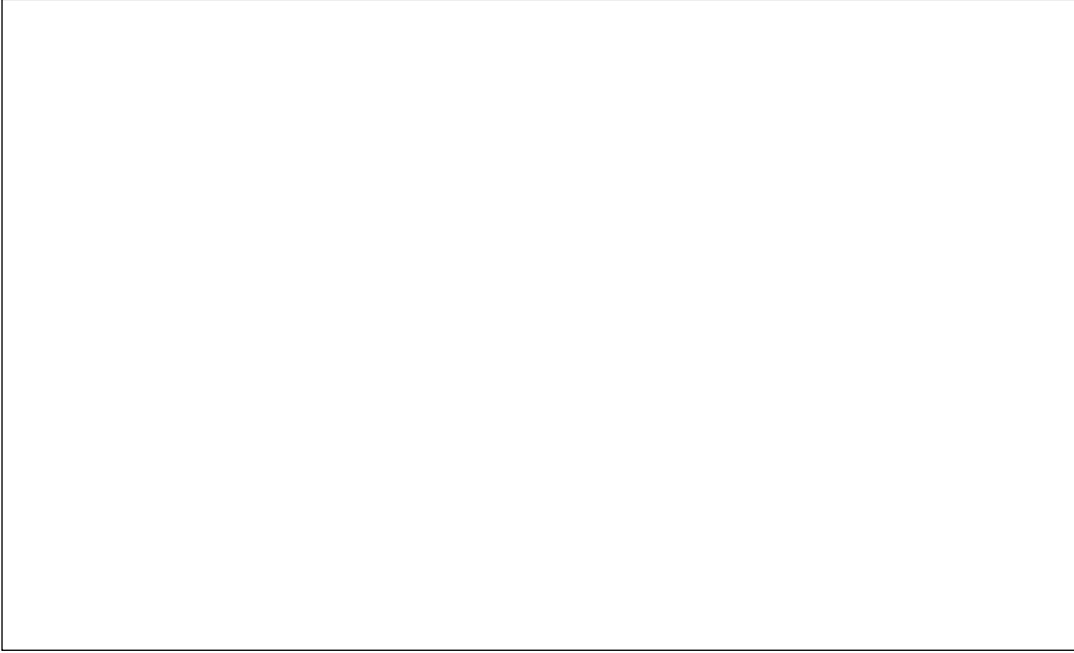
Q54: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van een negatieve watertoets geweigerd werden? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

Q55: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van voorwaarden in de watertoets sterk werden aangepast? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

Q56: Heeft u andere opmerkingen?

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the respondent to provide additional remarks or comments. The box is currently blank.

6 Bijlage 2 – vragenlijst vergunningverleners

Evaluatie instrument watertoets voor vergunningverleners

De werkgroep Watertoets van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) doet beroep op u om mee te werken aan de evaluatie van de watertoets als instrument van het integraal waterbeleid. Als vergunningverlener bent u immers verantwoordelijk voor het toepassen van de watertoets bij aanvragen van stedenbouwkundige en milieuvergunningen.

Het invullen van de vragenlijst neemt slechts een beperkte tijd in beslag. Het is steeds mogelijk om terug te keren in de vragenlijst. Daarnaast kan u ook de antwoorden opslaan en op een ander ogenblik de enquête vervolledigen.

De werkgroep garandeert u een anonieme verwerking van de resultaten.

Deel 1: Cijfergegevens

De vragenlijst is opgebouwd uit 3 grote delen. Het eerste luik van de vragenlijst is bedoeld om per instantie cijfergegevens te verzamelen over het aantal gevraagde wateradviezen en de manier waarop met de adviezen omgegaan wordt. Deze cijfergegevens hoeven daarom per dienst slechts 1 keer ingevuld te worden. Als een andere medewerker van uw dienst deze gegevens zal invullen of ingevuld heeft, kan u onmiddellijk verder gaan naar het tweede luik.

Het opzoeken van de gevraagde cijfergegevens vraagt wellicht enig opzoekwerk. Daarom kan het handig zijn de vragenlijst op voorhand door te nemen en de gevraagde cijfergegevens te verzamelen alvorens deze on-line in te vullen. U kan de vragenlijst in een PDF-bestand terugvinden via www.watertoets.be/evaluatie.

Graag krijgen we van uw dienst zo exact mogelijke cijfers. Beschikt uw dienst hier niet over, geef dan zo mogelijk een raming. Mocht u geen raming van de gevraagde cijfers kunnen geven, is het ook mogelijk de vraag over te slaan.

Deel 2: Ervaringen met de watertoets

Een tweede luik van de vragenlijst peilt naar uw persoonlijke waardering en ervaring met het instrument watertoets en de werking ervan. Dit onderdeel van de vragenlijst kan daarom door meerdere personen van dezelfde instantie worden ingevuld.

Dit luik van de vragenlijst bestaat uit meerkeuzevragen. U duidt telkens één antwoord aan. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie "geen mening" aan.

Deel 3: Open vragen

Het derde luik bestaat uit open vragen waarin we u de mogelijkheid bieden verbetervoorstellen te formuleren en interessante cases naar voor te brengen. Het is mogelijk deze vragen open te laten.

De CIW werkgroep Watertoets dankt u alvast voor uw medewerking!

CIW 33/21.05.2010/pt.8.1 bijlage 1 def

TYPE VERGUNNINGVERLENENDE INSTANTIE

Met dit onderdeel willen we een beeld krijgen van het type vergunningverlenende instantie waartoe u behoort.

Q1: Welk type vergunningen verleent de dienst waartoe u behoort?

- stedenbouwkundige vergunningen
- milieuvergunningen
- stedenbouwkundige en milieuvergunningen

Q2: Tot welk type overheid behoort uw dienst?

- gemeente
- provincie
- gewestelijke overheid

Enkel indien u werkzaam bent bij een gemeente, vult u vragen 3 tot en met 5 in.

Q3: Hoeveel inwoners telt uw gemeente?

- minder dan 5000
- 5000 - 10 000
- 10 000 - 20 000
- 20 000 - 50 000
- 50 000 - 100 000
- meer dan 100 000

Q4: Tot welke provincie behoort uw gemeente?

- Antwerpen
- Limburg
- Oost-Vlaanderen
- Vlaams-Brabant
- West-Vlaanderen

Q5: Is uw gemeente ontvoegd? Dit betekent dat de gemeente in het kader van ruimtelijke ordening zelfstandig vergunningen mag afhandelen. Meer uitleg vindt u hier .

- ja
- nee

DEEL 1: CIJFERGEGEVENS

Dit onderdeel van de vragenlijst is bedoeld om cijfergegevens over de uitvoering van de watertoets en de adviesverlening te verzamelen. We vragen om deze gegevens slechts 1 keer per adviesinstantie aan te leveren. In onderstaande vraag kan u aangeven of u zelf de cijfergegevens zal invoeren of een andere medewerker van uw dienst dit doet. In dat laatste geval kan u onmiddellijk starten met deel 2 van de vragenlijst (vanaf vraag 18).

Q6: Worden de cijfergegevens over de watertoets door een andere persoon dan u aangeleverd?

- ja
- nee

Cijfers over de gevraagde adviezen

Vul hieronder de cijfergegevens in die van toepassing zijn op uw dienst. Geef zoveel mogelijk het exacte cijfer weer. Indien u niet over exacte cijfers beschikt, geef dan een raming. U kan de vraag overslaan indien u de gevraagde cijfers niet kan ramen.

Q7: Hoeveel vergunningen werden in 2009 verleend door de instantie waartoe u behoort?

Q8: Voor hoeveel van deze vergunningen werd in 2009 een advies gevraagd aan de betrokken waterbeheerder?

Q9: Geef aan of de hierboven ingevulde cijfers exact zijn dan wel een raming.

- exact
 raming

Opvolging van de adviezen in de beslissing over de vergunning

Vul hieronder de cijfergegevens in die van toepassing zijn op uw dienst. Geef zoveel mogelijk het exacte cijfer weer. Indien u niet over exacte cijfers beschikt, geef dan een raming. U kan de vraag overslaan indien u de gevraagde cijfers niet kan ramen.

Q10: In hoeveel van de dossiers waarvoor een watertoets advies verleend is, is dit advies volledig in de beslissing over de vergunning gevolgd ?

Q11: In hoeveel van de dossiers waarvoor een watertoets advies verleend is, is dit advies gedeeltelijk in de beslissing over de vergunning gevolgd ?

Q12: In hoeveel van de dossiers waarvoor een watertoets advies verleend is, is dit advies in de beslissing over de vergunning niet gevolgd en is dit gemotiveerd ?

Q13: In hoeveel van de dossiers waarvoor een watertoetsadvies verleend werd, is dit advies in de beslissing over de vergunning niet gevolgd en is dit niet gemotiveerd ?

Q14: Geef aan of deze cijfers met betrekking tot de opvolging van de adviezen in de vergunning exact zijn, dan wel een raming.

- exact
 raming

Werklast

Q15: Hoeveel personeelsleden van uw dienst zijn betrokken bij het uitvoeren van de watertoets?

Q16: Wat is de gemiddelde tijdsbesteding per dossier (inclusief administratieve verwerking) ten behoeve van de watertoets?

- ongeveer een half uur
- ongeveer 1 uur
- tussen 1 en 2 uur
- tussen 2 en 3 uur
- meer dan 3 uur

Q17: Als een advies in het kader van de watertoets gevraagd wordt, wat is dan de gemiddelde adviestermijn uitgedrukt in dagen? Hiermee bedoelen we de periode tussen de datum van de adviesaanvraag en de datum van de adviesverlening.

DEEL 2: ERVARINGEN MET HET WATERTOETS INSTRUMENT

Aan de hand van dit deel van de vragenlijst willen we een beeld krijgen van uw waardering voor het instrument watertoets, uw persoonlijke ervaring met de watertoets en de werking van de verschillende instrumenten die het uitvoeren van een watertoets vergemakkelijken.

Dit deel van de vragenlijst bestaat uit meerkeuzevragen. U duidt telkens één antwoord aan. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie "geen mening" aan.

Meerwaarde van de watertoets

Q18: De meerwaarde van de watertoets in het algemeen is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q19: De meerwaarde van de watertoets voor het beter omgaan met hemelwater is ....

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q20: De meerwaarde van de watertoets voor het vrijwaren van ruimte voor water is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q21: De meerwaarde van de watertoets voor het beperken van schade door overstromingen is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q22: De meerwaarde van de watertoets voor het beschermen van de waterkwaliteit is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Q23: De meerwaarde van de watertoets voor het vrijwaren van natuurwaarden is ...

- zeer groot
- groot
- betekenisvol
- beperkt
- onbestaande
- geen mening

Ervaringen met de richtlijnen voor het uitvoeren van de watertoets en adviesverlening

Dit onderdeel van de vragenlijst bestaat uit stellingen. Er zijn steeds 5 antwoordmogelijkheden gaande van 'helemaal akkoord' tot 'helemaal niet akkoord'. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie 'geen mening' aan.

Q24: De werklust van het uitvoeren van de watertoets is licht.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q25: De watertoets reglementering is zeer duidelijk.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q26: Er zijn voldoende richtlijnen voor het uitvoeren van de watertoets.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q27: Er wordt niet onnodig advies gevraagd aan de adviesinstanties.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q28: Er zijn aangepaste richtlijnen nodig zodat meer gericht advies kan worden verleend.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q29: De adviesverlening door de betrokken waterbeheerders is in het algemeen van zeer goede kwaliteit.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q30: Adviezen van de waterbeheerders worden altijd op tijd verleend.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q31: Dossiers worden slechts uitzonderlijk ongunstig geadviseerd.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q32: De voorwaarden die in de adviezen worden opgenomen zijn correct.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q33: De in de adviezen gestelde voorwaarden hebben een relevante meerwaarde.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q34: In de beslissing over de vergunning wordt voldoende rekening gehouden met de adviezen.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Q35: U schrijft altijd zelf de waterparagraaf.

- helemaal akkoord
- akkoord
- eerder niet akkoord
- helemaal niet akkoord
- geen mening

Instrumenten voor het uitvoeren van de watertoets

In dit onderdeel peilen we naar uw ervaringen met de verschillende instrumenten die er zijn om het uitvoeren van de watertoets te vergemakkelijken.

Dit deel van de vragenlijst bestaat uit meerkeuzevragen. U duidt telkens één antwoord aan. Indien u geen uitspraak wil doen, duidt u de antwoordcategorie "geen mening" aan.

Q36: De website www.watertoets.be is ....

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

Q37: U gebruikt het watertoets internet instrument via www.watertoets.be.

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q38: Het watertoets internet instrument is ...

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

Q39: Het watertoets internet instrument functioneert ....

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q40: U maakt rechtstreeks gebruik van de watertoetskaarten via het watertoets geoloket op www.agiv.be.

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q41: Het watertoets geoloket is ....

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

Q42: Het watertoets geoloket functioneert ...

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q43: U werkt met een andere toepassing voor het opzoeken van informatie ivm de watertoets.

- altijd
- meestal
- regelmatig
- zelden
- nooit
- geen mening

Q44: U volgde een opleiding over het gebruik van het watertoets instrument.

- ja
- neen

Q45: De gevolgde opleiding was ....

- zeer goed
- goed
- matig
- slecht
- zeer slecht
- geen mening

DEEL 3: SUGGESTIES EN CASES

Deel 3 heeft tot doel verbetervoorstellen en cases waarin de watertoets een belangrijke rol heeft gespeeld, te verzamelen. Deel 3 bestaat uit open vragen.

Q46: Heeft u suggesties voor het verbeteren van de watertoets?

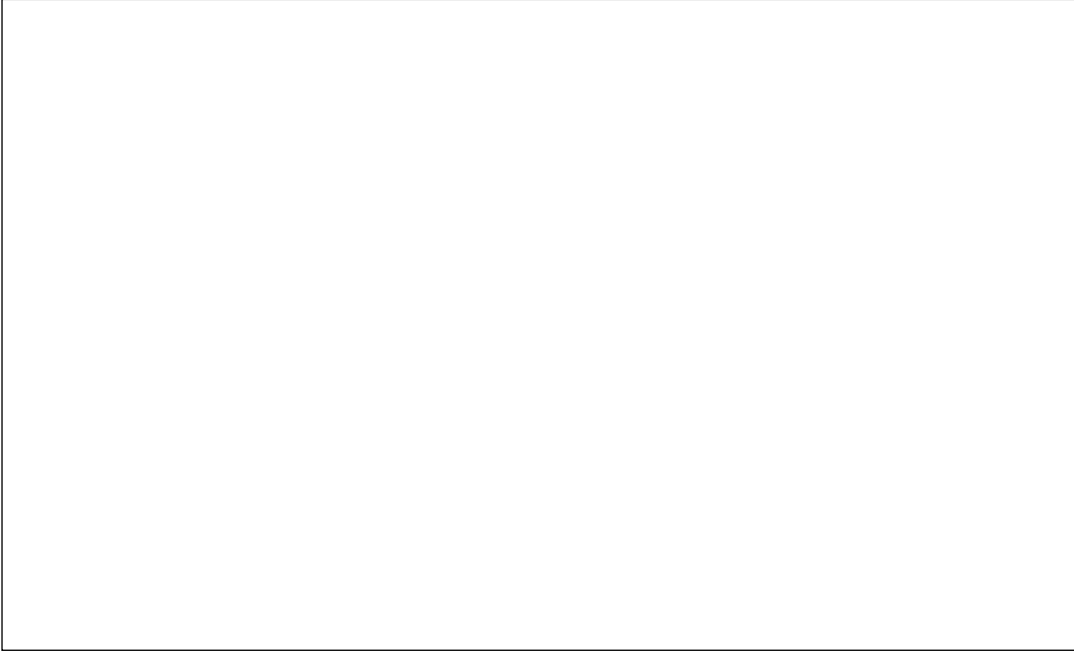
Q47: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van een negatieve watertoets geweigerd werden? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

Q48: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van voorwaarden in de watertoets sterk werden aangepast? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

Q49: Heeft u andere opmerkingen?

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the respondent to provide additional remarks or comments.

7 Bijlage 3 – Antwoorden open vragen adviesverleners, gegroepeerd per thema

7.1 Vraag 53: Heeft u suggesties voor het verbeteren van de watertoets

7.1.1 Opmerkingen i.v.m. de gewestelijke stedenbouwkundige verordening van 1 oktober 2004 inzake hemelwaterputten e.a.

- de opvangverplichting(capaciteit) is niet realistisch naar het hergebruik toe.3000l is een te geringe opslag
- in feite moet alle oppervlaktewater opgevangen worden en moet bij nieuwbouw steeds de overloop via een drainagebuis weglopen
- hemelwaterverordening aanpassen : sommige bepalingen (vb. herbruik van opgevangen hemelwater) zijn veelal theorie maar worden, vrees ik, te weinig in praktijk uitgevoerd
- verduidelijking en vereenvoudiging gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater + voorbeelden speciale situaties
- De gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten (Besluit VR 01/10/2004) moet geïntegreerd worden in de watertoets. Vele ontwerpers/architecten denken immers dat met het plaatsen van een regenwaterput voldaan is aan de watertoets. In polders wordt dikwijls gebruik gemaakt van de tabel 10 uit de ontwerpcode van goede praktijk voor rioolstelsels voor de berekening van buffervolumes(veiligheidsperiode van 20 jaar met een lozingsdebiet van 10l/s/ha). Ook deze tabel kan verwerkt worden in een nieuw watertoetsbesluit.
- De watertoets wordt bij ons uitgevoerd op elke vergunning. Voor een groot deel van de aanvragen wordt de watertoets beperkt tot het nazien van de gewestelijke stedenbouwkundige vergunning inzake hemelwaterputten en infiltratie. Voor grotere verharde oppervlakten (meer dan 1000m²) wordt de buffering en/of vertraagde afvoer grondiger nagezien. Er wordt niet alleen gekeken naar de cijfergegevens. We trachten ook te zorgen dat het ontwerp wel degelijk zal werken in de toekomst. Hiervoor proberen we zo weinig mogelijk te werken met pompen.
- Op het merendeel van de bouwplannen wordt een ondergrondse bufering voorzien van regenwaterputten die met elkaar worden verbonden. De inhoud wordt berekend cfr de verordening. Voor de vertraagde afvoer is er wel een lozingsdebiet vastgelegd,of dit in de praktijk ook wordt toegepast is wel de vraag.
- Bij verkavelingen wordt altijd gevraagd om voor alle verharde oppervlakten reeds een buffer te voorzien.
- Verduidelijking en vereenvoudiging stedenbouwkundige verordening.
- Verduidelijken en vereenvoudigen van de stedenbouwkundige hemelwaterverordening door onder andere
- adviesvoorbeelden van gewone en speciale situaties te verspreiden onder de adviesverleners.

7.1.2 Opmerkingen i.v.m. kaartmateriaal

- het kaartmateriaal dat de adviesinstanties aanduidt kan geoptimaliseerd worden
- geoloket DHM op dezelfde schaal zichtbaar maken als andere kaarten (overstromingskaarten, ROG, ...)
- de watertoetskaarten moeten vectorieel aangeleverd worden ipv enkel raster waarbij alles manueel moet gebeuren
- bijhouden wijzigingen in kaarten overstromingsgevoelig gebied. Bij wijzigingen kan contour veranderen
- sneller aanpassing van de kaarten.
- kaarten opnieuw op papier aan de gemeente bezorgen
- fouten uithalen

- overstromingsgebieden in kader sigmaplan (GGG) toevoegen aan pakket
- Ook dienen de watertoetskaarten op het geoloket geactualiseerd worden aan de reële situatie.
- De kaart met overstromingsgevoelige gebieden bevat nog verschillende fouten. Bovendien wordt ze regelmatig gewijzigd door bvb aanleg van overstromingsgebieden of door compensatie van ophogingen elders in overstromingsgebied. Deze wijzigingen zijn echter niet direct op de kaart terug te vinden die beschikbaar is via AGIV (betere doorstroming van gegevens).
- af en toe wordt een verkeerde waterloop aangegeven voor de afwatering van een locatie.

7.1.3 Watertoetsinstrument

7.1.3.1 Technische problemen met het watertoetsinstrument

- Sint-Truiden heeft problemen met de Crab-service. Kim Mortelé van Encima heeft herhaaldelijk al proberen te helpen. De laatste tijd verloopt het toetsen zeer moeilijk. Blijft continu hangen en geeft foutboodschappen.
- Problemen met de crabservice, regelmatig foutmeldingen en blokkeringen.
- de firma ENCIMA (Kim Mortelé) heeft me goed geholpen.
- Krijg steeds de melding failure bij be. mmis.watertoets
- shared Decisioontree Processor
- beter internet toepassing en gebruiksvriendelijker.

7.1.3.2 Outprint en verbetering watertoetsinstrument

- het zou handig zijn mocht iedere adviesvrager een uitprint van het instrument meesturen of in zijn brief aangeven voor welke richtlijnen er advies gevraagd wordt
- de uitprint van het watertoetsrapport zou ook de ingevoerde gegevens moeten vermelden zodat foutieve invoer gemakkelijker zichtbaar wordt
- Adviesinstanties willen geen advies geven op aanvragen die niet binnen hun actieradius liggen maar er mogelijks volgens het watertoetsinstrument wel een impact op kunnen hebben. Dergelijke gevallen worden zonder gevolg teruggestuurd met de melding dat dit advies niet tot hun bevoegdheid behoort, hoewel zij wel als adviesinstantie worden aangeduid via het watertoetsinstrument (Polder)
- het eindrapport zou alle vragen en antwoorden moeten bevatten en niet enkel de vermelding van de adviesinstanties
- waarom worden enkel bij aanklikken van de overstromingskaart de gegevens automatisch doorgekopieerd? Dit zou uitermate handig zijn, mocht dit ook voor de infiltratiekaart, hellingskaart e.d. het geval zijn.

7.1.4 Richtlijnen voor adviesverlening

- Een eenvormig adviesdocument opmaken waaruit de Polders en de Wateringen kunnen putten voor het opstellen van hun adviezen.
- Misschien nog meer duidelijkheid betreffende wat moet onderzocht worden, vooraleer advies verleend wordt:
  - o watertoets ondersteunen door voorbeelden en foto's op de website te plaatsen. Voorbeelden kunnen gebruikt worden om te laten zien hoe een watertoets moet uitgevoerd worden (en dus een parallel, laagdrempelig alternatief vormen voor de opleidingen). Ze kunnen ook gebruikt worden om voorbeelden te geven van hoe bepaalde situaties door de watertoets kunnen beoordeeld worden. Op die manier zouden ze moeten bijdragen om overall een min of meer gelijke beoordeling te krijgen van gelijke gevallen.
  - o Voorbeelden niet beperken tot standaard situaties maar ook dieper ingaan op meer realistische praktijkvoorbeelden.
- Adviezen voor watertoetsen moeten opgemaakt worden door waterbeheerders met terreinervaring en niet door theoretici of juist afgestudeerden.
- Tot op heden hebben wij nog geen adviesaanvragen gehad van andere instanties.
- Gemeente was adviesinstantie bij project. Het advies werd zo goed als mogelijk opgebouwd op basis van de watertoetskaarten uit het geolekt, bodemkaarten e.a. uit ons eigen digitaal loket en gegevens

van de architect. Het probleem is echter dat ik niet de kennis heb om een onderbouwd en kwaliteitsvol advies af te leveren. Ook bij onze technische dienst is er zo niemand. Zo verleent bijv. in gemeente een ingenieur de adviezen en hij voert ook de watertoets uit, zodat de dienst ruimtelijke ordening zich daar niet moet mee bezig houden.

- Als polderbestuur hebben wij nog nooit een watertoets moeten afleveren, de kennis van zo een watertoetsadvies is mij onbekend.
- Het probleem vind ik of er uiteindelijk voldoende compensatie wordt voorzien, vooral als het gaat over bouwen in watergevoelige gebieden.
- Dikwijls is de gemeente zelf de waterbeheerder en dus adviserende instantie. Evenwel heeft niet elke gemeente de kennis en knowhow in huis om te kunnen inschatten wat een bepaald project op vb. 500m van een onbevaarbare waterloop van derde categorie voor deze waterloop kan betekenen.
- De grootste bedenking bij de procedure van de watertoets is het (te) groot aantal adviesinstanties, wat maakt dat het onmogelijk is een bepaalde beleidslijn uit te zetten op het schaalniveau provincie. Ontwerpers hebben geen algemeen aanspreekpunt en zien het bos niet tussen de bomen als het gaat om richtlijnen en aanpak inzake buffering en overstromingspreventie.
- advies uniform maken door modeladviezen op te stellen

7.1.5 Geen bijkomende suggesties

6 maal

7.1.6 Werklast

- Gelet op de steeds ingewikkeld wordende wetgeving RO, steeds meer taken en administratie wordt het haast onmogelijk om alles nog te volgen. En er komt nog bij (As-built attest, toegankelijkheid,...). Bovendien vorm ik een eenmansdienst. Sedert 1-11-2009 heb ik toch een administratieve medewerker. Hij houdt zich vooral bezig met notarisbrieven en stedenbouwkundige uittreksels en een aantal administratieve taken bij de dossierbehandeling van stedenbouwkundige- en verkavelingsvergunningen. Hij zal zich echter ook moeten bezighouden met leegstand en verkrotting, hetgeen volledig ten laste van de gemeente komt!
- Verplichten om watertoetsinstrument door de architect te laten invullen waarbij dan duidelijk is wat ingevuld werd op de vragen zodat de gemeente dit niet meer moet doen bij ieder dossier.
- Altijd hetzelfde werk met meestal vooraf reeds gekend resultaat, zijnde geen voorwaarden nodig. Gevolg steeds zelfde "vaste" clause in vergunning.
- De watertoets m.b.t. de stedenbouwkundige verordening zou eenvoudiger moeten worden.

7.1.7 Controle

- Wateradvies is zeer nuttig maar wordt door de vergunningverlenende overheid slecht gevolgd wanneer het hen goed uitkomt omdat het WA facultatief is.
- Er is geen controle op het juist uitvoeren van vergunde plannen (compensatie van ruimte voor water, waterbuffering,...)
- Visie van beleid is eerder negatief om zware bijkomende voorwaarden op te leggen laat staan een weigering te maken.
- Enkel de voorwaarden van VMM (voor zover er een advies nodig blijkt) wordt mee opgenomen in de vergunning.
- er w nog steeds teveel een vergunning toegekend naar lager gelegen gebieden
- -er is géééééééén controle door een niet gemeentelijke instantie

7.1.8 Wijziging procedure in watertoetsbesluit

- nu mag een vergunningverlener altijd advies vragen ook al is dat niet nodig. 't zou beter zijn dit te schrappen. Sommigen sturen immers alles op, is gemakkelijker dan zelf uitzoeken of advies wel nodig is en dan kunnen wij hun werk gaan doen!
- misschien moet eens bekeken worden of fout verstuurd adviesvragen niet beter teruggestuurd dan wel doorgestuurd worden, aangezien op die manier ook vaak de adviestermijn wordt overschreden.

- Meer gerichtere vragen naar bebouwing of verkaveling toe. (meer uitsplitsen)
- De adviesverlening in het kader van de watertoets heeft een belangrijke meerwaarde voor het watersysteem voor wat betreft oppervlaktewater. Met betrekking tot grondwater wordt er volgens de huidige reglementering te vaak om advies gevraagd waar de adviesverlener geen meerwaarde kan bieden. De drempels voor adviesvraag dienen aangepast te worden en er kan best een vereenvoudiging gebeuren van de klassen voor o.a. grondwaterstroming. Door deze vereenvoudiging zal het instrument nog eenvoudiger te bedienen zijn en moeten minder kaarten geconsulteerd en vragen beantwoord worden. Daarnaast dient gezocht te worden naar een afstemming tussen milieuvergunning en bouwvergunning. Aangezien beide vergunningen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn heeft het weinig zin om zowel de milieu- als de bouwvergunning te adviseren. De aspecten grondwaterwinning en waterkwaliteit die relevant zijn voor de milieuvergunning worden reeds volledig afgedekt door de Vlarem-reglementering en daarvoor dient advies gevraagd te worden. De elementen die relevant zijn voor het watersysteem als gevolg van de constructies zijn opgenomen in de bouwvergunning. Hierdoor kan voor wat betreft grondwater, de milieuvergunning grotendeels geschrapt worden. Verder dient rekening gehouden te worden met de wijzigingen inzake adviesbevoegdheden die opgenomen zijn in Vlarem waardoor bijkomende zaken zoals groeven en graverijen reeds in een andere procedure dan de watertoets worden geadviseerd.
- Verder moet de watertoets teruggebracht worden tot een meer essentiële functie, namelijk een signalisatie van problemen bij het watersysteem en niet het systematisch aftoetsen aan bestaande regelgeving. Er moet vanuit gegaan worden dat deze bestaande reglementering gekend is en wordt toegepast. Indien hier gebreken worden vastgesteld zal er meer winst worden gehaald om een actief opleidingsparcours te geven aan de verschillende vergunningverleners. Om de watertoets eenvoudiger bruikbaar te maken en een meer cruciale functie te laten spelen zouden een aantal bijlagen bij het watertoetsbesluit moeten gewijzigd worden:
  - o afstroming: verkaveling niet afsplitsen maar enkel kijken naar oppervlakte en waterloop;
  - o infiltratie: oppervlakte optrekken naar minimum 1 ha zodat dit onafhankelijk is van infiltratiegevoeligheid en in overeenstemming met gewijzigd afstromingsregime (uniformiteit van drempels nastreven);
  - o grondwaterstroming: types laten vallen en alles bijv. gelijkgeschakelen aan type 2, dus adviesvraag vanaf 5 of zelfs 10 m diepte;
  - o opslag en storten van bodemvreemd materiaal: schrappen want wordt geregeld in Vlarem, andere effect wordt behandeld onder reliëfwijziging ==> inperken vragenlijst
  - o wijziging van vegetatie: schrappen, dit wordt geregeld via natuurdecreet e.d. en is nog nooit echt voorgekomen;
  - o reliëfwijziging: alles m.b.t. infiltratie laten vallen en ingedeelde ingreep (wordt reeds gedekt door Vlarem bepaling). Enkel relevant maken voor wijziging in overstromingsregime;
  - o buffering en infiltratie van oppervlakte- en hemelwater: ingedeelde ingreep niet relevant aangezien enkel verwezen naar Vlarem. Enkel behouden of het gelegen is in overstromingsgevoelig gebied of niet.
  - o puntbronnen: enkel verwezen naar Vlarem, dus geen meerwaarde ==> schrappen;
  - o grondwaterwinning: wordt volledig afgedekt door Vlarem-bevoegdheden ==> schrappen;
  - o vismigratiekelpunt: behouden;
  - o migratiebelemmering: behouden;
  - o afvoergedrag: behouden;
- Wordt in beroep bij de Deputatie door de provinciale administratie de watertoets uitgevoerd?
- Herbekijken drempels in richtlijnen watertoets vb. ivm advisering grondwaterdossiers

7.1.9 Algemeen

- Er zou moeten opgelegd worden dat pompen als laatste oplossing kan worden aangewend.
- Adviesinstanties moeten durven negatieve adviezen geven: soms zijn de voorwaarden die aan een gunstig advies worden gekoppeld niet verenigbaar met het voorwerp van de aanvraag (vb. VMM)
- de watertoets kan verbeterd worden door het aantal waterloopbeheerders te verkleinen. Het wordt dan duidelijker aan wie er advies gevraagd moet worden en de adviezen zouden beter moeten worden omdat de overblijvende beheerders meer expertise hebben.

- aanmoedigen om dossiers te bespreken met de adviserende instantie voor die instantie advies moet verlenen.

7.2 Vraag 54: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van een negatieve watertoets geweigerd werden? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

7.2.1 Geen voorbeelden gekend

- 14 x geantwoord
- in weinig gevallen feedback van vergunningen ontvangen ==> op onze vraag trachten we er meer binnen te krijgen

7.2.2 Inname overstromingsgebied of ruimte voor water

- Negatief advies waarbij de aanvrager buffergebied van een waterloop wenste te dempen met aarde. Enkel buiten de winterwaarden van de waterloop kan er m.i. opgehoogd worden.
- Verschillende ophogingen van gronden in overstromingsgevoelige gebieden werden ongunstig geadviseerd en vervolgens werd de vergunning geweigerd.
- Een verkaveling die volledig werd aangelegd in overstromingsgevoelig gebied werd ongunstig geadviseerd. De verkaveling werd geweigerd omdat nieuwe aansnijdingen in overstromingsgevoelig gebied niet overeenstemmen met de doelstellingen van het DIWB.
- ophogen van grond in overstromingsgebied, dossier werd ingetrokken door aanvrager
- verkavelingsaanvraag in effectief overstromingsgevoelig gebied. Geen compensatie mogelijk, noch op percelen van de aanvraag, noch in de onmiddellijke nabijheid van de aanvraag, waardoor ongunstig advies i.k.v. watertoets. De gemeente volgde dit advies waardoor geen vergunning kon worden bekomen.
- wegnemen van een bestaande buffercapaciteit langs waterloop derde categorie door ophoging zonder compensatie

7.2.3 Buffering voorzien

- Rioleringsproject. Gescheiden stelsel losde ongebufferd in een waterloop van 2e categorie, waardoor opnieuw wateroverlast zou ontstaan. Ook met betrekking tot grondwater werd ongunstig geadviseerd. Project werd aangepast en RWA-systeem werd afgeleid naar een bufferbekken waarna er een vertraagde afvoer naar de waterloop werd gerealiseerd.
- Voor bestaande grote bedrijven met veel ondoorlatende verhardingen zou de afkoppeling in stappen moeten gebeuren, zodat zij ook op termijn voldoen aan de verordening en de code van goede praktijk.
- Verkaveling van gronden in woongebied die afstromen naar een waterloop die veel wateroverlast kent. In de vrij omvangrijke verkaveling worden bestaande grachten gedempt en vervangen door RWA-inbuizingen die het hemelwater versneld afvoeren naar de waterloop. De infiltratieoppervlakte die verloren zou gaan door bijkomende verharding in de verkaveling werd niet gecompenseerd. Dit werd ongunstig geadviseerd en bijgevolg in die vorm niet uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan werkt de verkavelaar aan nieuwe plannen waarin er geen grachten worden ingebuisd en waarbij er infiltratievoorzieningen met voldoende bufferruimte voorzien worden. De verkavelaar is die plannen nu wel vooraf komen bespreken met de adviesverlener.

7.2.4 Aanpassingen uitgevoerd

- Als wij een negatief advies ikv de watertoets ontvangen maken wij dit altijd over aan de aanvrager. Wij geven hen de kans om hun dossier aan te passen in overleg met de adviesverlenende instanties indien dit nog mogelijk is binnen de afhandelingstermijn.
- We worden regelmatig gecontacteerd over hoe het plan kan aangepast worden om te voldoen aan de hemelwaterverordening. Vervolgens worden deze aangepast door het bijkomend voorzien van hemelwaterputten,
- infiltratievoorzieningen en/of buffervoorzieningen.

- Algemeen: de vergunning wordt door de aanvrager ingetrokken indien de ontwerper geen oplossing ziet voor de opmerkingen, ofwel worden de plannen aangepast om aan de voorwaarden tegemoet te komen.
- Het ontwerp werd aangepast
- Wel al gevallen gekend waar door de VMM een voorwaardelijk gunstig advies werd verleend waarbij de voorwaarden niet verenigbaar waren met het ontwerp. Deze aanvraag werd o.a. omwille van de waterproblematiek geweigerd. In dergelijke gevallen zou het beter zijn dat de adviserende instantie een ongunstig advies verleent, om een sterker signaal te geven aan de bouwheer. Uiteindelijk werd het plan beperkt aangepast tijdens de beroepsprocedure bij de Deputatie, waar vermoedelijk geen nieuwe watertoets is uitgevoerd.
- Na gebruik van waterdoorlatende materialen kon de vergunning verleend worden.

7.2.5 Varia

- RUP lokaal bedrijventerrein - geen bedrijventerrein op ... grondgebied
- verkaveling: 5m-zone
- Verharding van een weg met asfalt. Vergunning geweigerd op basis van watertoets.

7.3 Vraag 55: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van voorwaarden in de watertoets sterk werden aangepast? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

7.3.1 Voorwaarden neergelegd

- nihil Het college boog de regels om in het voordeel van de aanvrager en géén enkele instantie viel erop en wij als kleine gemeenteambtenaren moesten zwijgen

7.3.2 Niet aanleggen ondergrondse constructies

- Gebouw met kantine en kleedkamers zonder kelders en enkel op funderingsmuren.
- Bouwen van een woning in risicozone voor overstroming. Hier mocht geen rechtstreekse toegang naar kelder voorzien worden. het plan werd hiervoor aangepast en opnieuw voor advies voorgelegd.

7.3.3 Geen voorbeelden gekend

6 maal

7.3.4 Voorzien van buffering

- Meestal gaat het over door de Polder opgelegde buffers voor opvang van oppervlaktewater in het kader van verkavelingsaanvragen. Verkavelaars wensen hun gronden maximaal te valoriseren. Dit uitgangspunt is vaak tegengesteld aan de wensen van de lokale waterbeheerder (i.c. de Polder) die voorzieningen oplegt om piekdebieten te bufferen en een vertraagde afvoer naar het waterlopenstelsel te verwezenlijken. Met de medewerking van de vergunningverlenende overheid (i.c. meestal de gemeente) lukt dit behoorlijk.
- Rioleringsproject. Gescheiden stelsel losde ongebufferd in een waterloop van 2e categorie, waardoor opnieuw wateroverlast zou ontstaan. Ook met betrekking tot grondwater werd ongunstig geadviseerd. Project werd aangepast en RWA-systeem werd afgeleid naar een bufferbekken waarna er een vertraagde afvoer naar de waterloop werd gerealiseerd.
- Bij het project werden er een aantal voorwaarden opgelegd m.b.t. de aanleg van het rioleringsstelsel op het terrein : moet gebeuren in overleg met de rioolbeheerder (o.a. nota infiltratieonderzoek moet voorgelegd worden) en een afwateringsstudie moet aan de gemeente bezorgd worden. De werken werden gestart op 30 november 2009.
- De inrichting van een KMO-zone: - waterberging
- We worden regelmatig gecontacteerd over hoe het plan kan aangepast worden om te voldoen aan de hemelwaterverordening. Vervolgens worden deze aangepast door het bijkomend voorzien van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en/of buffervoorzieningen.
- De meerderheid van de projecten bekomen voorwaardelijk gunstig advies. Uit de vergunningsafschriften blijkt dat de voorwaarden die wij stellen i.k.v. de watertoets, in 90% van de gevallen worden

overgenomen. Het gaat dan bv. over wijzigen type verharding, aanleggen infiltratie- of buffervoorziening, enz.

- afwatering nieuwe industriezone - wadi's in project opgenomen voor buffering - overloop moet nog verder bepaald worden –
- Voor de oplossing aangegeven in het watertoets-advies: bijkomende buffering/infiltratie,
- Industriebouw 10.000m² verharde dakoppervlakte. Voor deze vergunning werden specifieke voorwaarden opgelegd met betrekking tot de watertoets. Rondom het terrein wordt een buffergracht voorzien met cascade systeem en nog bijkomend twee buffervijvers. De lozing gebeurt in een waterloop. Het lozingsdebiet van de buffering is vastgelegd op 5l/s/ha. omwille van bestaande problemen met de doorvoer van de waterloop onder een weg. Hierbij werd constructief meegewerkt met de ontwerper. Dit is niet altijd het geval. Er zijn nog veel architecten die er zich gemakkelijk van af maken. Ze tekenen een vijver op het plan of een put en hoe dit dan in de praktijk wordt uitgewerkt dat weten ze dan meestal niet.
- Voor grotere verharde oppervlakten zou er verplicht een uitgewerkt bufferingsplan moeten toegevoegd worden
- I.k.v. de adviesverlening m.b.t. grondwater worden na een eerste voorwaardelijk gunstig advies regelmatig aangepaste plannen bezorgd om te voldoen aan de principes en voorwaarden van de GSV inzake infiltratie en buffering met vertraagde afvoer.
- verkaveling: om tegemoet te komen aan voorwaarde bijkomende buffering werd tweede bufferbekken voorzien
- plein : aanleg bufferbekken
- Centrum : bufferbekken

7.3.5 5-m zone

- bestendiging van de onderhoudszone van 5 meter langs de waterlopen.
- vrijwaring 5 meter - zone
- langs rest van de waterloop 10m breed winterbed uitgraven met daarin wel de onderhoudstrook

7.3.6 Ruimte voor water en overstromingsvrij bouwen

- Verschillende ophogingen van gronden in overstromingsgevoelige gebieden werden ongunstig geadviseerd en vervolgens werd de vergunning geweigerd.
- Een verkaveling die volledig werd aangelegd in overstromingsgevoelig gebied werd ongunstig geadviseerd.
- De verkaveling werd geweigerd omdat nieuwe aansnijdingen in overstromingsgevoelig gebied niet overeenstemmen met de doelstellingen van het DIWB.
- minimaal vloerpeil
- Verkaveling: Gelegen in watergevoelig gebied. Hier heeft men gekozen om de waterloop 1235 meer ruimte te geven door verleggen en meandering. Bovendien wordt langsheen de waterloop overstroombare plekken voorzien.
- Sommige verkavelingen werden geweigerd omwille van een overstromingsgebied in de onmiddellijke omgeving.
- Uitbreiding van een bestaand rusthuis in woongebied op een perceel dat deels in effectief overstromingsgevoelig gebied ligt, langs een waterloop waar problemen met wateroverlast worden vastgesteld. Er werd gunstig met voorwaarden geadviseerd:
  - o klein ingebuisd stuk waterloop openmaken en daar 15m brede uitgegraven strook voor voorzien.
  - o langs rest van de waterloop 10m breed winterbed uitgraven met daarin wel de onderhoudstrook
  - o in het effectief overstroombaar gebied: verbod op ophogen en verplichting om gebouw zo in te richten wat waterschade voorkomen wordt.

7.3.7 **Varia**

- De voorwaarden worden steeds opgenomen in de vergunning. Men dient hier steeds aan te voldoen. Bij latere aanvragen dient het bewijs dat voldaan werd aan deze voorwaarden bijgevoegd te worden.
- verlegging tracé hoofdwaterloop
- voorzien Stuwen

7.4 **Vraag 56: Heeft u andere opmerkingen?**

7.4.1 **Watertoetsinstrument**

- Hopelijk komt er een snelle verbetering want zo is het zeer moeilijk werken.
- Aanvrager toevoegen aan watertoetsinstrument zodat eveneens het watertoetsinstrument de juiste output aangeeft wanneer waterbeheerders de aanvrager zijn bijv. CIW.
- zie eerder, men heeft me gezegd dat er een nieuwe server zou komen, waarschijnlijk zal dat al veel beter zijn

7.4.2 **Outprint watertoetsinstrument meegeven**

- bij bouwdoSSIers wordt er door onze dienst automatisch de watertoets meegeven.
- Het eventueel bijvoegen van een outprint van het watertoetsinstrument kan handig zijn. Hierdoor kan de adviesverlener meteen zien waarover en waarom advies moet gegeven worden. Daarnaast kunnen verkeerde adviesvragen dan ook makkelijker door- of teruggestuurd worden.

7.4.3 **Varia**

- deze taak wordt beter door VLAAMSE AMBTENAREN ingevuld
- De watertoets binnen afdeling Kust wordt hoofdzakelijk toegespitst op het risico op overstroming vanuit de zee. Hierdoor kan het zijn dat projecten sterk aangepast moeten worden, zowel qua inplanting als funderingswijze.
- Dergelijke projecten hebben bijna nooit een rechtstreekse impact op de waterhuishouding op zich.
- Voor een adviesverlener is het waterloket niet van toepassing. Daar waar het loket stopt begint het voor de verlener.

7.4.4 **Verkeerd doorsturen adviezen**

De wijzigingen in het decreet Integraal waterbeheer voor nieuwe vergunningen of attesten zoals stedenbouwkundige vergunningen, het ruimtelijk uitvoeringsplan en de milieuvergunningen schrijven voor dat de waterbeheerder dient geconsulteerd te worden. Sommige gemeenten doen dit, sommige gemeenten sturen de adviesvraag rechtstreeks naar de provincie.

7.4.5 **Nee**

7 maal geantwoord

7.4.6 **Vereenvoudiging**

Maak de reglementering rond de watertoets eenvoudiging/duidelijk (rechtszekerheid) en werk vooral praktijkgericht.

7.4.7 **Opleiding**

- Verder is er misschien ook behoefte aan opleidingen op maat van de gemeente (meer praktijkvoorbeelden - eventueel is cases ter plaatse bekijken).
- Werk ook preventief. Bedoel daarmee dat de bouwheer/burger voldoende moet worden geïnformeerd over het nut van een duurzame waterhuishouding.

- Reliefwijzigingen, overwelvingen van waterlopen, afschaffing van waterlopen, ondergrondse constructies in watergevoelige gebieden. Voor deze aanvragen is het moeilijk te beoordelen welk effect dit heeft op de waterhuishouding

7.4.8 Omgaan met hemelwater

- Lozing van hemelwater, RWA of bufferzone bij de aanleg van nieuwe verkavelingen, bij aanleg van gescheiden rioolstelsel in bestaande straten, moet gebeuren op een gerangschikte waterloop en niet in private sloten (omdat het juridisch niet correct is, lasten van de gemeenschap kunnen niet afgewend worden op een particulier en omdat het onderhoud van private grachten niet verzekerd is)
- Momenteel is er geen controle op de uitvoering van de privé riolering, omdat het hier gaat over een stedenbouwkundige verordening en de medewerkers van de dienst R.O. geen tijd hiervoor hebben. Na de uitvoering van de bouwwerken kloppen de zaken niet. Zo worden half doorlatende en niet doorlatende verhardingen meestal niet of niet juist afgekoppeld in de werkelijkheid (het hemelwater loopt van de privé opritten naar de straat af ? enz.). De medewerkers van de dienst Openbare werken zijn meer vertrouwd met rioleringsproblematiek en komen ook meer op het terrein, maar hebben geen bevoegdheid. In veel gemeenten wordt er ook geen advies gevraagd aan de dienst Openbare werken over een stedenbouwkundig dossier.
- Anderzijds is er te weinig of geen motivatie bij de arch. en bouwheren om meer doordringbare en half doorlatende verhardingen te gebruiken. Enkel het hemelwater van het dak wordt opgevangen terwijl de verharde oppervlakte soms groter is dan de daken en nauwelijks wordt opgevangen.
- Blijkbaar zijn vele mensen reeds verdeten dat er overstromingen waren in het verleden. Volgens mij doet men niet voldoende. Een belasting op de verharde oppervlakten is misschien de uiteindelijke oplossing zoals in bepaalde buurlanden.
- 3 maal hetzelfde antwoord: Er dient uniformiteit te komen en duidelijkheid over de te volgen richtlijnen en codes van goede praktijk. Bvb er zijn 2 codes van goede praktijk op duurzaam rioleringsbeleid dewelke door de verschillende waterbeheerders nu door elkaar worden gehanteerd met verschillen tot gevolg. Er zijn belangrijke verschillen tussen de gewestelijke hemelwaterverordening en de 2 codes van goede praktijk op rioleringen. De gewestelijke hemelwaterverordening spreekt van 200 m³/ha buffer/infiltratie en 42 l/sec.ha vertraagde afvoer terwijl de codes op goede praktijk spreken van 2, 5, 10 en 20 l/sec.ha afhankelijk van de overstromingsgevoeligheid en de capaciteit van de ontvangende waterlopen. 42 l/sec.ha is naar onze mening te veel + d interpretatie van de lokale waterbeheerder met kennis van het stroomgebied is zeer belangrijk waardoor variatie mogelijk moet zijn. De gewestelijke hemelwaterverordening dient afgestemd op de codes van goede praktijk op rioleringen
- Eveneens dient een duidelijke oplossing en richtlijn geformuleerd voor het openbaar domein, wegenis- en rioleringswerken
- Infiltratie wordt in veel gevallen gehanteerd terwijl in praktijk het gemiddeld grondwaterpeil veel te hoog staat. Dit wordt praktisch nooit mee bekeken door de aanvrager, bvb. ondergrondse infiltratie- en bufferbekkens hoger dan de grondwaterstanden. Goed en meer gedetailleerde grondwaterpeilkaarten zijn essentieel ofwel dienen individuele studies opgelegd bij grote projecten.

7.4.9 Termijn

- Termijn van 30 dagen bij omvangrijke dossiers is te kort. 40 dagen ware doenbaar. Mogelijkheid voorzien dat de adviesverlener kan vragen om de termijn te verlengen met nog eens 30 dagen.
- Bij vraag 27 werd aangegeven dat de gemiddelde volledige behandeling van een dossier 2 tot 3 uur vergt, inclusief administratie. Als we rekening houden met de onterecht gevraagde adviezen is dit maar 1 tot 2 uur, vermits die eenvoudig doorgestuurd worden en niet veel tijd vragen om te behandelen.

8 Bijlage 4 – Antwoorden open vragen vergunningverleners, gegroepeerd per thema

8.1 Vraag 46: heeft u suggesties voor het verbeteren van de watertoets

8.1.1 Watertoetsinstrument

8.1.1.1 Technische problemen

- Het watertoetsinstrument werkt niet altijd en niet op alle PC's.
- graag werking zonder foutmeldingen; - graag werking zonder fouten; - graag werking zonder uitvallen van programma
- een watertoets moet snel kunnen gaan, niet via een instrument dat vragen stelt waarop je het antwoord moet gokken, dat afbreekt wanneer de tijd is verstreken (een telefoon beantwoorden betekent al dat de watertoets opnieuw moet uitgevoerd worden) of dat na een half uur vragen beantwoorden niet tot het gewenste rapport leidt.
- Het watertoets internet instrument werkt heel traag. Kan dit verholpen worden?
- Het watertoets internet instrument loopt regelmatig vast, meestal tijdens of na het invoeren van de basisgegevens. De enige oplossing is dan alles afsluiten en opnieuw beginnen. Dit betekent tijdverlies. Kan dit verholpen worden?
- Het watertoetsinstrument loopt heel dikwijls vast, wat veel tijd kost.
- De site moet stabiel zijn: nu komt het vaak voor dat er een hele dag geen watertoetsen kunnen worden gemaakt.
- betere en snellere servers
- De site ligt vaak plat, werkt soms erg traag of geeft fouten.
- Aangezien ik dagelijks moet werken met de watertoets geeft dit soms wel frustraties als de site weeral niet naar behoren werkt.
- Het internetinstrument blokkeert geregeld. De link tussen het administratief luik, het technisch luik en de richtlijnen gaat soms verloren waardoor er geen rapport kan worden opgesteld. Bijgevolg moet er van voor af aan herbegonnen worden. Indien men rechtstreeks via overzicht werkt gebeurt dit niet.
- Het programma werkt nogal traag en omslachtig en dat zou moeten verbeteren
- Ik ondervind héél vaak problemen bij het invullen van een watertoets:
- Het is zo goed als NOOIT mogelijk om een watertoets in 1 keer in te vullen. Altijd heb ik problemen met de koppeling naar het crab, of is er een pagina die niet wordt opgeslagen zodat het watertoetsrapport gewoon leeg is, of dat de gegevens van een andere gemeente (hoe is dat nu mogelijk?) in het rapport worden weergegeven, ..
- Als ik dan bel of mail naar de bevoegde instantie (oa via het contactformulier), krijg ik 1 kans op 2 geen antwoord, de andere keren krijg ik te horen dat het probleem bij mijn computer ligt (terwijl onze computers helemaal nieuw zijn), of dat een andere instantie verantwoordelijk was voor dit probleem, in plaats van gewoon toe te geven dat er iets schort aan de applicatie watertoetsinstrument op www.watertoets.be.
- Het is duidelijk dat er vooraleer deze vragenlijst verstuurd werd, aan de bovenstaande problemen gewerkt is, aangezien ik mijn laatste watertoetsen zonder problemen heb kunnen invullen. Ik hoop dat het zo blijft, want na anderhalf jaar frustratie zou wat efficiëntie welkom zijn.
- Bovendien loopt het waterinstrument zeer vaak vast en worden zeer veel foutmeldingen gegeven. Het instrument is ook regelmatig enkele dagen buiten gebruik, wat vrij frustrerend is.
- Er zijn ook problemen om het watertoetsinstrument met bepaalde internet-explorer versies te combineren. Dit geeft eveneens zeer vaak problemen.
- De toepassing werkt regelmatig niet.
- Veel haperingen om het instrument op te starten - werkt vaak niet!!!

- De toepassing loopt vast en geeft dikwijls geen reactie meer.
- Er zijn verschillende architecten die problemen hebben bij de toepassing van de watertoets (apple-computers en bepaalde versies van windows of bij gebruik van bepaalde virusremmers of bepaalde instellingen).
- Bij het eerste gebruik heb ik bv. gemerkt dat het heel wat vergt om het systeem compatibel te krijgen met de eigen internetomgeving (juiste java-ondersteuning ed.) en dat er toch wat conflicten naar boven komen, waardoor de toegankelijkheid van het systeem niet steeds optimaal is. Ik kan mij inbeelden dat dit op zich reeds een drempel kan zijn.
- Bij het invullen van gegevens op de site, blokkeert de website vaak, waardoor alle gegevens verdwijnen.

8.1.1.2 Vereenvoudiging watertoetsinstrument

- eenvoudiger internetapplicatie
- Een makkelijkere tool zoeken die niet zo veel tijd in beslag neemt dan de watertoets via internet. Het is niet evident om steeds 1 à 2 uur vrij te maken om op internet uit te zoeken of er al dan niet advies dient verleend te worden.

8.1.1.3 Invullen is vrij omslachtig

- De website kan gebruiksvriendelijker alsook de werking van de server!
- De watertoets dient opgesplitst te worden naargelang de aard van het project (eenvoudige bouwaanvraag binnen woongebied is helemaal niet hetzelfde als een nieuwe verkaveling voor 50 loten). Projecten met een grotere impact op de waterhuishouding (bv. grote verharde oppervlaktes) hebben een andere aanpak nodig. Voor gewone bouwaanvragen dient de watertoets zeer eenvoudig te zijn.
- Het grote aantal vragen schrikt af.
- het watertoets-instrument op het internet wordt hier niet gehanteerd wegens 'te omslachtig'.
- Lange doorlooptijd van de internettoepassing
- Samenvattend: de doorlooptijd en gebruiksvriendelijkheid van de internettoepassing verbeteren.
- Het invullen van het formulier op www.watertoets.be is een nogal tijdrovende bezigheid. Bovendien loopt de website wel eens vast. Als het gaat over een eerder eenvoudig dossier is het spijtig dat er telkens een dergelijke vragenlijst moet worden ingevuld om de adviesverlenende instantie te bepalen.
- Het invullen is ook omslachtig en duurt lang.
- Ook een watertoetsinstrument dat werkt, en eenvoudig werkt.
- Het watertoetsinstrument is zeer onduidelijk opgesteld en dient werkbaarder gemaakt te worden.
- zeer tijdrovende vragenlijst met vaak als resultaat dat toch nog advies moet gevraagd worden. Gezien m'n regio gelegen is in stedelijk gebied met weinig tot geen overstromingsgevoelige gebieden biedt de watertoets zelden een meerwaarde.
- Het watertoets internet instrument werkt niet naar behoren. Het valt te vaak uit of blokkeert, waarna herbeginnen noodzakelijk is, met te veel tijdverlies als gevolg. Het programma werkt ook veel te traag. Gevolg: overbodige belasting van het personeel in een gemeente waar geen overstromingsproblemen zijn in beouwbare gebieden.
- Het voorzien van een gebruiksvriendelijkere toepassing. Het ingeven van gegevens is omslachtig.
- Watertoetsinstrument op internet kan gebruiksvriendelijker.
- Gebruiksvriendelijker maken van het watertoetsinstrument - vooral koppeling geo-loket (kaartmateriaal).
- Het watertoetsinstrument is te omvangrijk en neemt vrij veel tijd in beslag.
- Vereenvoudiging van de watertoetsinstrument: Er moeten teveel stappen doorlopen worden + betekenis niet altijd duidelijk (vb/bij uitvoeren van reliëfwijziging).
- Vragen eenvoudiger maken zodat ook niet-specialisten ermee aan de slag kunnen.
- Duidelijker omschrijven van de vragen.
- De vragenlijst korter maken.
- gebruiksvriendelijke interface.

- Gebruik van elektronische watertoets moet vlotter kunnen verlopen. Gebruiksvriendelijkheid kan verhogen door
- overzichtelijker website en vragenlijst watertoets.
- Gebruiksvriendelijker maken van de websites (watertoets - agiv)
- eventueel ondersteund met voorbeelden
- Het gebruik van het watertoetsinstrument om de adviesinstanties te bepalen is te omslachtig en vraagt in verhouding teveel tijd voor een standaarddossier.
- -het gebruik van het watertoetsinstrument is omslachtig en tijdrovend
- -het opsporen van de juiste bevoegde adviesinstantie is complex en tijdrovend

8.1.1.4 Voorstellen voor verbetering van het watertoetsinstrument

- automatisch invullen van de formulieren vanaf de kaarten
- graag juiste informatie zodat de juiste adviesinstantie om advies wordt gevraagd en enkel wanneer dit nodig is.
- Sinds het gebruik zijn er toch zaken naar boven gekomen die anders nooit opgemerkt zouden zijn.
- kan het niet via een eenvoudige checklist, bijvoorbeeld waaraan aandacht te schenken en welke voorwaarden te koppelen aan bepaalde situaties
- Gisteren voerde ik voor het eerst een dossier in dat niet voldeed aan de gewestelijke en gemeentelijke verordening (want geen hemelwaterput voorzien). Het instrument reageerde daar nauwelijks op: op het tabblad 'overzicht' bleef het vakje horend bij die vraag blanco in de plaats van groen (ik had nochtans 'nee' geantwoord), en op het tabblad 'rapportering' stond enkel onderaan een kleine mededeling (voldoet niet aan gewestelijke verordening, kijk na of er een gemeentelijke verordening is). Als er geen hemelwaterput is voorzien, dan verwacht ik dat de watertoets aangeeft dat de vergunning niet kan worden verleend!
- Het enige resultaat van de watertoets is een lijst met adviesinstanties. Wat te doen als deze adviesinstanties geen of geen degelijk advies geven? Ik mis meer inhoudelijke opmerkingen uit het watertoets instrument zelf.
- Er worden geen concrete oplossingen gegeven als de locatie inderdaad in overstromingsgevoelig gebied.
- Als de adviesinstanties dan ook geen concreet advies geven, is dit moeilijk.
- meer mogelijkheden om gericht in te vullen
- mogelijkheid om het programma lokaal te laten draaien
- het doorlopen van het watertoetsinstrument via internet lijkt niet altijd zinvol vb. bij aanvragen i.v.m. veranda's of tuinhuisen in verkavelingen. voor deze dossiers kan op eenvoudige wijze worden ingeschat dat geen negatieve effecten op de waterhuishouding zullen ontstaan. op onze dienst wordt het instrument echter altijd gebruikt. er kunnen misschien richtlijnen komen die een aantal werken vrijstellen van een watertoets of toch alleszins duidelijkheid geven over de noodzaak tot het al of niet toepassen van het watertoetsinstrument via internet.
- In sommige dossiers zijn er tegenstrijdigheden met het watertoetsinstrument.
- het verbeteren van de website "www.watertoets.be;
- positiebepaling verbeteren van het onbebouwde perceel
- achterliggende velden met info meer uitbreiden
- applicatie laten werken voor alle PC, soms blokkeerd site volledig
- PUNT: richtlijn reliëfwijziging
- vraag 3 significante aanvullende.....
- Bodemgebruik voor ingreep
- (link kaart bodemgebruik ontbreekt)
- Bodemtype voor ingreep
- (link kaart bodemtype ontbreekt)

- Deze kaarten dienen wij dan te openen via agiv op een andere PC Dikwijls zijn de reliëfwijzigingen te miniem dat de uitspraak hierop niet van toepassing is. Doordat de kaarten via een ander systeem geopend moeten worden (telkens zoekwerk welke kaart) is dit deel zeer tijdrovend
- Voor de internettoepassing:
  - - In het technisch luik alles automatisch op NEEN
  - - Indien in het technisch luik NEEN - daarna niet alle schermen alsnog doorlopen (ook niet de titel)en nog enkel de schermen die van toepassing zijn = tijdsrovend !
  - - Eindelijk de fout uit de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater op de internettoepassing halen die er al meer dan een jaar inzit ... tip : oppervlakte perceel !
  - - Ook verbinding maken met geo-loket voor bodemtype (leem/ zand)
  - - Kaarten sneller ophalen
  - - Indien er geen bestaand huisnummer is ... is het "mikken" voor de juiste locatie op een blinde kaart. Een topokaart zou al veel nuttiger zijn !
- Een geoloket waarin je in één oogopslag kan zien of je voor je aanvraag een advies moet vragen en zo ja aan wie, zou zeer handig zijn... Dit is er nu al, maar het kan toch veel vlotter. Bovendien durft er wel eens twijfel ontstaan welke kaart je precies moet nemen...
- Watertoetsinstrument: beperk de getoonde schermen tot de thema's die relevant zijn na het invullen van het eerste overzichtsscherm. Nu moet je te veel niet-relevante schermen doorklikken: tijdverlies en frustratie
- De kaarten voor de watertoets, bij elke aanpassing, digitaal overmaken aan de gemeentebesturen zodat zij deze kunnen inlezen in hun gis-toepassing. Dit gaat veel vlugger dan het raadplegen op internet.
- in watertoetsrapport zouden ook de invoergegevens moeten staan zodat fouten gemakkelijker zichtbaar worden
- Het selecteren van een gewenst perceel (met of zonder huisnummer) laat soms te wensen over.
- indien er voor elk punt neen is aangeduid moet men nog steeds alle stappen opnieuw doorlopen, het zou makkelijker zijn dat men dadelijk naar het eindblad kan gaan.
- Het is misschien aangewezen bij het eindresultaat eveneens kaartmateriaal te koppelen vb. overstromingsgebieden gezien dit de belangrijkste kaart is (indien dan controle moet uitgevoerd worden door de stedenbouwkundig ambtenaar kan op eenvoudige wijze inzicht verkregen worden op het advies).
- Wij als gemeente Hasselt hebben de verplichting opgelegd aan de architecten om de resultaten van de watertoets als verplicht onderdeel te beschouwen bij het indienen van de bouwaanvraag. De watertoets moet eveneens digitaal geleverd worden zodat we deze makkelijk kunnen controleren.
- watertoets geoloket op kadscan baseren ipv NGI 1/10000
- Het watertoetsinstrument ook offline beschikbaar maken.
- voor de webtoepassing: directe invoer van X,Y coördinaten
- 2. Aanleveren van noodzakelijke informatie om watertoets uit te voeren door exploitant (milieuvergunning) en bouwheer (bouwvergunning, verkaveling, ..).
- Voorstel: Werken met een verplichte aanstijplijst (cf. aanstijplijst hemelwater).
- minder te doorlopen stappen, voor bouwaanvragen zijn vele keuzemogelijkheden niet relevant (toegespits op de milieuvergunning)
- de mogelijkheid tot afwijken van de gewestelijke verordening is niet ingebouwd , er wordt niet verwezen naar de adviesinstantie hieromtrent
- De meeste dossiers betreffen het bebouwen en verharderen, waarbij op basis van de oppervlakte en de ligging in overstromingsgevoelig gebied direct duidelijk is wanneer er al dan niet advies nodig is. Deze vaststellingen kunnen eenvoudig gebeuren op basis van de standaardtools gebruikt bij de situering van het dossier. Het nog eens extra openen van het watertoetsinstrument is niet efficiënt
- De watertoets voor mogelijks overstromingsgevoelig gebied werkt puntsgewijs, niet perceelsgewijs, met als volgt dat er soms wordt afgedrukt nit gelegen in overstromingsgevoelig gebied , terwijl de inrichting wel degelijk erin ligt. Ogelijk voorzien om dit evnetueel manueel aan te passen. Zal waarschijnlijk gevolg hebben voor de adviesinstanties.

- Duidelijke vermelding van exacte dienst met adres waar adviesvraag voor de watertoets naar gericht moet worden.

8.1.2 Vereenvoudiging procedure

- Misschien zou het eenvoudiger te zijn te zeggen dat de watertoets enkel van toepassing is bij projecten die gelegen zijn in ROG of overstromingsgebied; en ook niet van toepassing op projecten die gelegen zijn in BPA's, RUP's en verkavelingen.
- De gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater is veel eenvoudiger en rechtlijner toepasbaar, misschien kan de watertoets hierin geïntegreerd worden. In 99% van de gevallen is het ook zo dat als er voldaan is aan de verordening, we er ook van uitgaan dat er geen schadelijke effecten op het grond- en oppervlaktewater zullen zijn. Enkel de ligging in een overstromingsgevoelig gebied kan dan misschien een verschil maken met wat de verordening oplegt.
- Driemaal deze opmerking: Ik zou volgende wijzigingen in de huidige regelgeving willen voorstellen :
- Voor kleine werken (zonder medewerking van een architect) : geen watertoets meer nodig;
- Is er medewerking van een architect vereist is : voorstel om een uitprint van de watertoets bij het aanvraagdossier te voegen zodat de vergunningverlenende overheid ook onmiddellijk weet aan welke externe diensten een advies moet worden gevraagd. De architect weet dan ook onmiddellijk hoeveel extra exemplaren van de plannen hij moet bijvoegen om deze adviezen door de gemeente te laten vragen. Voordelen :
- de gemeente moet zelf de watertoets niet meer uitvoeren;
- de architect kent beter het project waar hij mee bezig is (volumes van gebouw, oppervlakte, aard van de bodem, ...)
- architect kan eventueel vooraf contact opnemen met de externe dienst die een advies moet verlenen, om na te gaan waarmee rekening moet gehouden worden;
- gemeentelijke dienst moet niet meer de moeite doen om bijkomende plannen op te vragen bij de architect.
- In kader van de milieuvergunningen is de watertoets minder zinvol.
- In kader van de dienst stedenbouw is dit veel zinvoller.
- Misschien is het beter om sommige criteria omtrent de watertoets te versoepelen.
- Ook wordt de vraag gesteld of de watertoets wel relevant is bij de beoordeling van een milieuvergunningaanvraag. Indien de watertoets al uitgevoerd is ivm een stedenbouwkundige aanvraag, wordt hier bijna steeds naar verwezen.
- Watertoets opsplitsen in twee onderdelen: - watertoets m.b.t. stedenbouw; - watertoets m.b.t. milieu;
- Waarom ook niet voor een aantal stedenbouwkundige aanvragen, kleine werken zonder medewerking architect de watertoets afschaffen.
- Architect of landmeter bij verkavelingsaanvragen zelf de watertoets laten uitvoeren zodat men het ontwerp kan bijsturen/aanpassen zonder tijdverlies. Of er voor zorgen dat men in een vroeger stadium advies kan krijgen.
- Er dient een beter onderscheid gemaakt te worden tussen milieuvergunningaanvragen en stedenbouwkundige vergunningaanvragen.
- -Misschien kan de watertoets voor eengezinswoningen vereenvoudigd worden waarbij niet alle stappen doorlopen moeten worden en sneller tot een advies gekomen wordt.
- Link met milieuvergunningen is niet steeds duidelijk? Invloed wordt ook altijd bekeken in kader van bouwvergunning. In meeste gevallen is bouw- en milieuvergunning gekoppeld aan elkaar.
- Als een perceel gelegen is in een recente verkaveling is de afweging van de watertoets al gedaan bij het verkavelingsdossier. Is het dan relevant om de toepassing nogmaals te doorlopen bij het bouwaanvraagdossier dat daarop volgt?
- Als vergunningverlener van milieuvergunningen vinden wij dat het waterinstrument in alle gevallen moet gebruikt worden in bouwvergunningen. Er is ons inziens geen meerwaarde voor een toetsing van de watertoets in een milieuvergunningbesluit. Bouw- en milieuvergunning zijn sowieso aan elkaar gekoppeld. Bovendien wordt bij een milieuvergunningaanvraag een optimaal gebruik en/of hergebruik

- van hemel- en grondwater bekeken. Een bedrijf dient te voldoen aan de VlareM II-voorwaarden die los staan van het feit of een bedrijf al dan niet gelegen is in een overstromingsgevoelig gebied.
- de vragen gesteld bij het watertoetsinstrument is in grote mate niet van toepassing voor het behandelen van milieuvergunningaanvragen. Dikwijls gaan deze vergunningen over hernieuwingen van bestaande exploitaties en liggen deze niet in overstromingsgevoelige gebieden.
  - Enkel van toepassing maken indien het relevant is voor de waterhuishouding.
  - De beoordelingsschema's van de watertoets dienen in het kader van de milieuvergunning herbekeken te worden:
  - bijkomende verhardingen, reliëfwijziging, buffering en infiltratie van hemelwater, knelpunten vismigratie e.d. dienen/worden bekeken (te worden) in het kader van de stedenbouwkundige vergunning. De toetsing in de milieuvergunning biedt hierbij geen meerwaarde (vermits het hier alle niet-milieuvergunningplichtige activiteiten betreft). Milieuvergunningaanvragen bevatten onvoldoende informatie voor de beoordeling van deze criteria. Bijkomend bestaat door een toetsing in beide vergunningstelsels meer kans op tegenstrijdigheden tussen voorwaarden die opgelegd worden in een stedenbouwkundige vergunning en in een milieuvergunning wegens verschillende beslissingsorganen.
  - De criteria "opslag en storten van bodemvreemd materiaal", "lozing in riolering of oppervlaktewater", "grondwaterwinning" kunnen voor de milieuvergunning behouden blijven. Wel dient opgemerkt dat voor dergelijke activiteiten (resp. in VLAREM ingedeeld onder de rubrieken 2, 3, 18, 52, 53, 60, 61) via het VLAREM maatregelen worden opgelegd, zodat een bijkomende (niet in het VLAREM voorziene) adviesvraag wellicht weinig/geen meerwaarde biedt.
  - dienst stedenbouw: nee. eventueel koppeling met code goede praktijken voorzien.
  - milieudienst: meer gedetailleerde uitspraken voorzien
  - Suggesties voor het verbeteren van de watertoets.
  - Het gebruik van het watertoetsinstrument om de adviesinstanties te bepalen is te omslachtig en vraagt in verhouding teveel tijd voor een standaarddossier. De meeste dossiers betreffen het bebouwen, verharden of ophogen van percelen, waarbij op basis van de oppervlakte en de ligging in overstromingsgevoelig gebied direct duidelijk is wanneer er al dan niet advies nodig is. Deze vaststellingen kunnen eenvoudig gebeuren op basis van de standaardtools gebruikt bij de situering van het dossier. Het nog eens extra openen van het watertoetsinstrument is niet efficiënt.
  - De afstromingskaart waarop het watertoetsinstrument zich baseert om een adviesinstantie aan te duiden is geen goedgekeurde 'watertoetskaart'. Bovendien is de kaart zeker niet vrij van fouten. Eén en ander betekent dat hét basismateriaal voor het bepalen van de adviesinstantie voor interpretatie vatbaar is, en voor elke watertoets juridisch kan betwist worden of de juiste adviesinstantie om advies is gevraagd en/of advies heeft gegeven.
  - Er is geen afstemming voorzien tussen de verschillende beheerders onderling, wanneer meerdere adviesinstantie betrokken zijn bij de watertoets. Grotere aanvragen kunnen afstromen naar verschillende waterlopen, met verschillende beheerders. Meestal komt de aanvraag dan slechts bij één beheerder terecht. Sommige waterlopen/watersystemen hebben verschillende beheerders: het beheer van de oevers en van de vaargeul van de Zeeschelde bijvoorbeeld gebeurt door verschillende instanties. Eén en ander betekent dat het watertoetsadvies gedifferentieerd wordt, en dat zelden één integraal advies over alle relevante aspecten van het watersysteem gegeven wordt.
  - De adviezen van de waterbeheerders zijn niet altijd een meerwaarde. De vergunningverlener verwacht van een wateradvies enerzijds dat wordt onderzocht of er een significant effect kan zijn op het watersysteem, en anderzijds ook dat het advies concrete elementen bevat op welke manier dit effect vermeden, hersteld of gecompenseerd kan worden. Wanneer een advies zich beperkt tot "gunstig, mits voldaan wordt aan de wettelijke bepalingen van VlareM, de GSV, de wet op de onbevaarbare waterlopen, ..." kaatst de adviesinstantie de bal terug en gaat ze voorbij aan de doelstelling van het advies.
  - De wateradviezen beperken zich in sommige gevallen ook louter tot de rechtstreekse gevolgen op de waterloop waarvan de adviesinstantie beheerder is: de waterbeheerder adviseert dikwijls in functie van het voorkomen van overstromingen vanuit de waterloop, maar niet in functie van het voorkomen van overstromingen op de percelen zelf (en het watersysteem in zijn volledigheid). Niet alle adviezen gaan uit van de principes van het integraal waterbeleid: wanneer er geen hinder voor het onderhoud en gebruik van de waterloop zelf is, wordt gunstig geadviseerd; terwijl er toch een significante impact op het watersysteem als dusdanig kan verwacht worden.
  - De meeste watertoetsadviezen focussen zich quasi enkel op het risico voor overstromingen; de aspecten verdroging (wellicht nog belangrijker), ecologie, structuurkwaliteit, impact op de omgeving, e.d. komen zelden aan bod.

- De voorwaarden gesteld in het watertoetsadvies moeten voldoen aan de bepalingen van art. 4.2.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). Dit houdt in dat ze voldoende precies zijn; redelijk zijn in verhouding tot de vergunde handelingen; kunnen verwezenlijkt worden door enig toedoen van de aanvrager; en niet afhankelijk kunnen zijn van een bijkomende beoordeling door de overheid. Indien hieraan niet voldaan kan worden, dient een ongunstig advies verleend te worden, in plaats van een voorwaardelijk gunstig advies. Een aantal basiselementen waar een wateradvies minstens aan zou moeten voldoen, zou wettelijk moeten vastgelegd worden.
- Wanneer advies gevraagd wordt aan een gemeentebestuur, gebeurt het zelden dat dit advies ook elementen bevat in functie van de watertoets. Vele gemeentebesturen zijn nog altijd niet vertrouwd met hun verantwoordelijkheden als waterbeheerder.
- Het opsporen van de juiste bevoegde adviesinstantie(s) mbt de watertoets is complex en tijdrovend. Het versnipperde beheer, de complexe en steeds evoluerende bevoegdheidsverdelingen zorgen ervoor dat het bepalen van de juiste adviesinstantie meestal meer tijd vraagt dan de toets aan het watersysteem zelf. Dit versnipperd beheer heeft ook gevolgen voor de gelijke behandeling van dossiers op verschillende plaatsen: afhankelijk van de adviesinstantie worden soms andere conclusies getrokken, wat in principe in strijd is met het gelijkheidsbeginsel.
- De watertoetsadviezen verwijzen zelden naar de ruimere omgeving, en de specifieke draagkracht of kwetsbaarheid van het ruimere watersysteem. Ook daardoor wordt het advies al te vaak een standaardadvies, waarvoor in principe de expertise van de adviesinstantie niet nodig is, en voorbijgegaan wordt aan de reden van de adviesvraag. In die context voorziet het DIWB ook een toetsing aan de waterbeheerplannen, welke in de praktijk zelden of nooit wordt uitgevoerd.
- Nochtans kan dit zeker een meerwaarde hebben.
- Omwille van bovenstaande elementen stellen we volgende vereenvoudigingen of verbeteringen voor:
  - één coördinerende adviesinstantie, met experten per watersysteem (bekken, deelbekken), dit heeft onder meer volgende voordelen:
    - opmaak van één integraal advies in functie van het watersysteem en niet alleen in functie van het beheer van de eigen waterlopen;
    - duidelijkheid (ook juridisch) over de correcte adviesinstantie, en tijdsbesparing bij de adviesvragen;
    - rechtlijnige adviezen op basis van dezelfde visie, conform het gelijkheidsbeginsel.
    - vastleggen van een aantal basiselementen van een watertoetsadvies in functie van de bruikbaarheid naar de vergunningverlening toe, en in overeenstemming met de VCRO;
    - een vereenvoudigde procedure voor het bepalen of een wateradvies al dan niet noodzakelijk is, die zich richt op de meest voorkomende dossiers, en waarbij voorzien wordt dat bij twijfel steeds advies kan worden gevraagd.

8.1.3 Kaarten

- Toestand ter plaatse is soms niet deze meer dan kan worden afgeleid...
- We ervaren dat de watertoets vnl gebaseerd is op theoretische modellen. Veel waterbeheersingswerken werken zijn ondertussen reeds te velde gebeurd.
- De ROG's zijn niet altijd correct / up-to-date. Veel van de gebieden zijn recentelijk wel nog overstroomd en staan hier niet op aangeduid.
- Op sommige plaatsen werd de waterproblematiek reeds opgelost, maar op de kaarten blijven de zones staan en dient er nog steeds advies gevraagd te worden en een uitgebreide watertoets.
- de watertoetskaarten zouden vectorieel moeten beschikbaar zijn voor opname in het eigen gissysteem en digitale verwerking
- Op het kaartmateriaal kan niet nauwkeurig genoeg geselecteerd worden.
- De watertoets houdt nu te weinig rekening met bestaande toestanden waarvan vaak geen kaartmateriaal beschikbaar is.
- Bij het raadplegen van de watertoets via het geoloket gebruikt men als onderlegger een topografische kaart.
- Het zou gemakkelijker zijn om een onderlegger te gebruiken waarop de perceelsgrenzen zichtbaar zijn vb. Orthofoto. Nu moet je ongeveer inschatten waar het desbetreffende perceel ligt.
- Het zou handig zijn als via het watertoets geoloket op www.agiv.be nog meer kon ingezoomd worden.

- Vaak wordt het gehele perceel als overstroombaar (door een waterloop of door afspoelend exces hemelwater) ingekleurd, wat in de realiteit niet altijd het geval is. Onze gemeente is sterk heuvelend; vaak is enkel het onderste deel van een perceel/van de tuin gevoelig voor overstromingen, maar niet de bouwplaats zelf, terwijl het volledige perceel ingekleurd is. Bijkomende hoogtelijnen/hoogtematen kunnen één en ander detailleren.

8.1.4 Werklast

- Er komt zoveel af op de gemeentelijke diensten RO die niet in dezelfde mate zijn meegegroeid met de opdrachten. Daarom lijkt het ons aangewezen dat de watertoets door de aanvrager/architect bij het aanvraagdossier wordt gevoegd.
- een watertoets moet snel kunnen gaan
- Het doorlopen van de watertoets is een grote bijkomende werklast voor gemeentelijke diensten die met een beperkte personeelsbezetting werken.

8.1.5 Toepassing watertoets

- Er is nog te weinig notie bij de gemeenten dat ze de watertoets effectief moeten uitvoeren. Het is bij ons slechts per toeval gebeurd dat het internet instrument voor de eerste keer gebruikt is in augustus 2009. Daarvoor werd er weinig tot geen aandacht aan geschonken.
- Meestal vind men dan de toepassing van de watertoets niet prioritair en wordt deze niet uitgevoerd.
- Het vragen van adviezen vergt extra tijd en geeft in de meeste gevallen geen meerwaarde. Ook het uitvoeren van de watertoets heeft tot op heden nog geen meerwaarde gegeven, enkel een bijkomende administratieve last. In sommige gevallen dient er eigenlijk een negatief advies gegeven te worden en de vergunning geweigerd. In de praktijk gebeurt dit niet, bijgevolg heeft het vele werk geen meerwaarde.
- Onze gemeente heeft maar enkele overstromingsgebieden. De watertoets is voor ons maar in zeer beperkte mate interessant.
- bij verkavelingen lijkt het soms onzinnig om de watertoets te doen.
- Ik dien de opmerking te maken dat in alle tot hiertoe behandelde milieudossiers wij enkel de kaarten hebben geraadpleegd. Wij zitten immers aan de bovenloop van de Nete (scheiding maas en scheldebekken) en bedrijven die in gebieden worden gevestigd waar wateroverlast geweest is of te verwachten zijn uiterst zeldzaam in onze gemeente.
- ik vraag me af wie de vergunningverleners controleert, in hoeverre de watertoets wordt uitgevoerd. In hoeverre er advies wordt gevraagd. ik zie zelden of nooit beroepen hieromtrent.
- Wanneer advies gevraagd wordt aan een gemeentebestuur, gebeurt het zelden dat dit advies ook elementen bevat in functie van de watertoets. Een aantal gemeentebesturen zijn nog altijd niet vertrouwd met hun verantwoordelijkheden als waterbeheerder

8.1.6 Problemen met hemelwateraanstijpt

- wij krijgen ook veel vragen van mensen die de aanstijpt hemelwaterverordening trachten in te vullen en deze niet snappen. Deze worden dan ook vaak foutief ingevuld.
- Momenteel wordt zeer vaak als oplossing om wettelijk in orde te zijn met de watertoets een overgedimensioneerde hemelwaterput aangevraagd ipv te werken met infiltratie en bufferbekken. Het is moeilijk om mensen te overtuigen om dit wel te plaatsen, wat meer tijd geld en werk vraagt dan hun oplossing. De richtlijnen voor het bepalen van de grootte van een hemelwaterput moeten verstrengen, er moet een soort rekenmodule opgemaakt worden waarmee dit kan bepaald worden via aantal bewoners of aantal werknemers, aantal aftappunten, ... Ook het gebruik van infiltratievoorzieningen is bij architecten, projectontwikkelaars, industrie nog veel te beperkt en te weinig bekend.

8.1.7 Bijkomende richtlijnen of verduidelijkingen in het proces

- duidelijkere richtlijnen geven over wanneer bij welke instantie advies moet gevraagd worden.
- standaard plannen van gebieden zodat we niet altijd de watertoets moeten ingeven (tijdrovend!)

- In het wateradvies over 'grotere' verkavelingen (5-6 loten) worden vaak vreemde voorwaarden opgelegd. Indien de totale verharde oppervlakte (horizontale dakoppervlakte + voorziene verhardingen) > 1.000m² bedraagt, wordt een open buffergracht opgelegd. Een vreemde situatie aangezien bij toepassing van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening of uitvoering van de watertoets ikv een individuele bouwvergunningaanvraag dergelijke buffergracht niet opgelegd wordt.
- Als stedenbouwkundige is het niet evident om de zaken die met milieu te maken hebben onder de knie te hebben zonder een uitgebreidere uitleg te verkrijgen.
- Duidelijke informatie bij de in te vullen velden zou handig zijn (eventueel met voorbeelden), want het is niet altijd duidelijk wat wordt bedoeld met de vragen. Zo is het niet zeker of de watertoets altijd correct wordt ingevuld.
- U spreekt in de vragenlijst over 'de opleiding', maar ik heb nooit een uitnodiging ontvangen om een opleiding te volgen.
- De aanstiplijst voor de controle van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater is voor vele aanvragers zeer onduidelijk. Het toevoegen van een verklarende nota voor de vragen, geschreven vanuit het oogpunt dat dit de eerste keer is dat je het document ziet en moet gaan invullen, zou al veel kunnen oplossen.
- De vragen in de watertoets zijn zeer technisch van aard, vergen kennis die vaak niet is opgenomen in het dossier en kunnen dus niet door een 'leek' (=stedenbouwkundige) uitgevoerd worden.
- Dit lijkt me een prima instrument voor ingenieurs, milieukundigen etc, niet voor stedenbouwkundigen.
- Ophogingen komen hier veel voor: liever duidelijke richtlijnen: wat kan, wat kan niet op basis van de kaarten.
- huidige watertoets is log in gebruik. Het overlopen van de richtlijnen kan direct vervangen worden door een samenvatting van het resultaat.
- Het is vaak niet duidelijk wat er met de vragen bedoeld wordt en welk antwoord gegeven moet worden.
- Graag duidelijker richtlijnen.
- meer uitleg: vb. reliëfwijziging: vijver van 85m² bij privéwoning
- de afmetingen van de kelders zijn niet duidelijk.
- De communicatie naar architecten- en studie bureau's ivm de noodzakelijke gegevens ivm de watertoets op de plannen en eventueel ook het uitvoeren van de watertoets zou verbeterd moeten worden. Zo kunnen ontwerpers op voorhand reeds mogelijke problemen detecteren en de nodige maatregelen treffen (vb. ontwerpaanpassingen). Op deze manier kan vermeden worden dat vergunningen vertraging oplopen of uitmonden in een weigering oww de wateradviezen.
- Ik denk dat ik ooit een opleiding heb gevolgd. Dit was helemaal in het begin. Misschien is het zinvol dit nog eens over te doen daar we nu meer ervaring hebben met de watertoets.
- in vele gemeenten zijn teweinig betrokken werknemers ervaren en opgeleid om het watertoetsinstrument te gebruiken. Een praktische opleiding ter plaatse, met de nodige installatie van het systeem op de eigen werkplek, zou ertoe kunnen leiden dat het instrument veel meer zal gebruikt worden.
- Betere informatie naar waterbeheerders. B.V. Polderbestuur geeft niet echt advies in het kader van de watertoets, meer naar de inplanting van de waterlopen
- Momenteel wordt de watertoets uitgevoerd bij elk dossier, ongeacht of het perceel gelegen is in watergevoelig gebied of niet.
- Er is geen duidelijkheid over het nut, de toepassing en werkwijze van het instrument. Een duidelijke en eenvoudige handleiding/opleiding ontbreekt.
- Er worden zelden adviezen aangevraagd. Het is ook niet duidelijk wanneer een advies aangevraagd moet worden.
- maximale toelichting bij verschillende vraagstelling en gebruiksvriendelijke hulpmenu's voor samenbrengen van benodigde gegevens

8.1.8 Varia

- Voor bijna elke vergunning gebruiken we dezelfde waterparagraaf, nl. "Overwegende dat wat betreft de watertoets, het voorliggende project een beperkte oppervlakte heeft en niet gelegen is in een recent overstroomd gebied of een overstromingsgebied zodat in alle redelijkheid dient geoordeeld te worden dat geen schadelijk effect wordt veroorzaakt." En als een project wel ligt in dergelijk gevoelig gebied, is

het (bij ons toch) bijna altijd klein genoeg om een positieve beoordeling te bekomen. Aan de andere kant is de soepelheid van de watertoets wel een voordeel, omdat er zo "maatwerk" kan geboden worden voor specifieke aanvragen zoals terreinophogingen (bv. aanleg gracht verplichten, minder volume, ...).

- voor vergunningen blijft er het probleem van de juridische draagwijdte van plannen. Juridisch gezien kan slechts verwezen worden naar de 'risicogebieden', maar die stemmen niet steeds overeen met de mogelijke of effectieve overstromingsgebieden. Op die laatste kan je je dus nooit baseren, tenzij er een advies van een waterbeheerder in zit, en je je achter dat advies kan verschuilen. Van 'ongunstig wegens ligging in een mogelijk verstromingsgebied' kan door elke advocaat brandhout worden gemaakt.
- Vaak voorkomend probleem : Na het invullen van de watertoets wordt vermeld dat er advies moet gevraagd worden aan een instantie en 30 dagen later komt er dan een brief van de adviesinstantie dat zij geen advies moeten geven ! Duidelijkheid graag !
- Vaak wordt geen advies uitgebracht omdat de adviseurs van mening zijn dat dit niet vereist is., terwijl dit volgens onze gegevens is wel vereist is. Een duidelijke afstelling strekt tot aanbeveling.
- Meer info en advies over grondwater en invloed van bebouwing op grondwaterpeil zou wel handig zijn (gebied met grote grondwatertafel, geeft vaak technische moeilijkheden + maatregelen nodig bij grote oppervlakten verharding => technisch advies zou welkom zijn).
- betere motivatie van het advies van de waterbeheerder; ook steeds duidelijk bepalen hoeveel opvangcapaciteit van regenwater men moet voorzien
- het is zeer moeilijk om iemand te vinden waarmee inhoudelijk kan gesproken worden over de watertoets, men krijgt de indruk dat de standaardadviezen moeten gehanteerd worden en er geen gezond verstand mag gebruikt worden, ook overleg ter plaatse voor moeilijke dossiers is niet mogelijk
- Ik voer geen watertoets uit, wordt echter wel gevraagd om hierin advies te verlenen, voel mij hier echter helemaal niet toe bevoegd. Ik weet ook niet op basis van welke gegevens ik dergelijk advies zou moeten formuleren.
- Opleiding aan de hand van cases in het kader van milieuvergunningaanvragen zou aangewezen zijn.
- Vlarem II art. 4.2.3.1. §5 is zeer algemeen opgesteld. Per vergunningaanvraag of melding 3de klasse kan deze §5 concreter worden gemaakt door bijzondere voorwaarden. De milieu-adviseurs zouden kunnen worden opgeleid om te weten hoe deze § concreet kan gemaakt worden. Misschien kan worden gesuggereerd om daarvoor ook richtlijnen op te stellen, zowel voor de gemeentelijke milieuambtenaren als voor de gewestelijke milieu-adviseurs (om te weten wanneer en welke maatregelen men aan welke ingedeelde inrichtingen hangt).
- Vaak zijn er grachten, winterlopen, poelen, sloten, enz die moeilijk juridisch te staven zijn als ze 'verdwenen' zijn, maar nog wel invloed hebben. Ook wordt onvoldoende rekening gehouden met grondwater.
- De oorspronkelijke bestemming van terreinen, of hun toestand, kan moeilijk ingebracht worden (bv moerassen, permanent nat grasland, enz).
- Indien technisch mogelijk en ruimtelijk haalbaar verkiezen wij het opleggen van realistische voorwaarden boven het uitbrengen van een ongunstig advies.
- Voorwaarden dienen realistisch te zijn. VB van een NIET realistisch voorwaarde:
- Bij de uitbreiding van een bedrijfshal wordt er opgelegd dat de nieuwe vloeroppervlakte (welke ruimtelijk en functioneel direct aansluit op de bestaande) 60 à 70cm hoger dient aangelegd te worden.
- het opleggen van een open gracht in een industriegebied zonder mee te geven hoe deze open gracht kan afwateren
- advisering bi de 30d moet een attitude worden
- Verder afstemmen van de watertoets op de vergunningsprocedure
- Voorstel: Opnemen van bindende termijnen voor de adviesinstanties die haalbaar zijn binnen de termijnen van de vergunning.
- Specifiek op milieuvergunningen afgestemde richtlijnen.
- Onduidelijk:
  - - ingedeelde ingreep
  - - reliëfwijziging: hoe bepalen vb kennis van grond of bodem
- artikel gewijs uitleg over het decreet

- Het is onvoldoende duidelijk hoe gedetailleerd de watertoets moet zijn? Hoe concreet moeten de maatregelen zijn?
- Voorstel: Opstellen van richtlijnen voor het uitvoeren van de watertoets/ het voorstellen van maatregelen.

8.1.9 Geen

15 x geantwoord

8.2 Vraag 47: Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van een negatieve watertoets geweigerd werden? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

8.2.1 Bijkomende buffering

- niet geweigerd, er kan worden opgelegd extra te bufferen en/of geen kelders te maken.
- Het aanleggen van compensatiebekkens bij het opvoeren van landbouwgronden.
- een andere weigering werd afgeleverd voor een groot bedrijf omdat niet voldaan werd aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake opvang van hemelwater. dit werd eenvoudig opgelost door aanpassingen aan het dossier uit te voeren (vergroten van buffer e.d.) zodat wel aan de verordening kan worden voldaan.
- Diverse verkavelingen naar aanleiding van een ontoereikend rioleringsnetwerk. Oplossing: eerst duidelijkheid middels studies ivm. de aanpassing en hernieuwing van het rioleringsnetwerk alvorens de verkavelingsvergunningen kunnen verleend worden.
- Weigering aanvraag regularisatie landbouwbedrijf. Aanvraag dient bijkomende buffering te voorzien gezien te veel verharding. Gezien dit probleem niet kan opgelost worden door voorwaarden op te leggen in de vergunning, werd de regularisatievergunning geweigerd. De aanvrager moet aangepaste plannen indienen.
- een regenwaterput bij regularisatie van een gebouw of deel ervan

8.2.2 Ruimte voor water

- Onze gemeente heeft een verkavelingsaanvraag geweigerd omdat het overgrote deel van het terrein gelegen was in mogelijk overstroombaar gebied. De aanvrager was vooraf op de hoogte van de ligging maar liet na enige compensatie of voorzorgsmaatregel voor te stellen.
- de ophoging van een perceel (tuin bij een zonevreemde woning) in agrarisch gebied werd geweigerd omdat het perceel in overstromingsgevoelig gebied was gelegen. de aanvrager wenst nu gebruik te maken van de compensatie in natura om toch een ophoging te kunnen uitvoeren. deze compensatie 'in natura' is voor ons echter een onduidelijk instrument. Dit dossier is nog niet afgehandeld.
- De aanvraag dient in overeenstemming te worden gebracht met het advies van de VMM d.d. 19 november 2007:
- [...]
- Besluit:
- De aanvraag kan alleen gunstig geadviseerd worden op voorwaarde dat rekening gehouden wordt met bovenvermelde opmerkingen, meer in het bijzonder dat de verloren gegane waterbergingsruimte wordt gecompenseerd door de aanleg van een overstroombare kruipkelder of eventueel een oppervlakkige afgraving van het terrein.
- [...].
- Men heeft gekozen voor een overstroombare kelder.
- oprichting poolhouse, zwembad, garage, met reliëfwijziging (geschikt maken voor tuin) Oplossing: reliëfwijziging weigeren, gebouwen overstroomingsvrij maken.
- inbuizing gracht over tientallen meters: weigeren (ook al op basis van grachtenverordening).
- inbuizing en volledig opvullen beekvalleitje, over ruim 200m. Watertoets was niet gebeurd door de gemeente, in beroep geweigerd.

- Het optimaliseren van de waterhuishouding van een groot akkerland langs de Gete geweigerd. De aanvrager ging niet in beroep. De reliëfwijziging werd niet uitgevoerd.
- Het plaatsen van een tuinhuisje in een overstromingsgebied werd geweigerd omdat er geen haalbare voorwaarden konden opgelegd worden om de schadelijke effecten te voorkomen. Voorstel om hoofdgebouw uit te breiden met tuinberging.
- opvullen kleigroeve: de negatieve watertoets was één van de elementen waarom de vergunning is geweigerd
- ophogen gronden in overstromingsgebied, dossier werd terug ingetrokken door aanvrager
- project 1: aanvraag voor het plaatsen van windturbines De exploitant wil over een lengte van 42 meter een waterloop van derde categorie inbuizen. Deze waterloop is destijds voor de ruilverkaveling extra groot gemaakt als bufferbekken bij zware waterval. Dit bekken heeft al meerder keren zijn nut bewezen. Als gevolg van dit ongunstig advies werd beslist om de betrokken windmolen te verplaatsen.
- project 2: aanvraag voor het exploiteren van een nieuwe inrichting: Volgende opmerking werd gemaakt ivm de evaluatie van de watertoets: de verenigbaarheid met de doelstellingen van het Decreet Integraal Waterbeleid komt in het gedrang aangezien de percelen met frequent wederkerende wateroverlast kampen. De watertoets zoals aangegeven onder punt E12 van het aanvraagformulier is fout. Er zijn wel degelijk problemen met de huidige waterhuishouding en zolang hier geen oplossing voor is, kunnen bijkomende vergunningsaanvragen vanuit oopunt water niet gunstig geadviseerd worden. De vergunning werd volledig geweigerd, op basis van dit negatief advies.
- het ophogen van een landbouwgrond in valleigebied. De vergunning werd geweigerd.
- woning of verharding te kort bij een waterloop of te lange inbuizing van een waterloop
- In een zone in een mogelijks overstromingsgevoelig gebied werd een aanvraag ingediend voor het ophogen van een landbouw terrein. Het extern ongunstig advies van agentschap RO-Departement Landbouw en Visserij werd tevens gevolgd.
- vb: weigering aanvraag tot verkavelen gelegen in een van nature overstroombaar gebied: Een van de weigeringsgronden bij dit dossier was dat voor deze aanvraag niet werd aangetoond dat de verkaveling geen significant negatieve invloed zou hebben op het waterhuishoudkundig systeem.
- Ophogingen van landbouwgronden in overstromingsgevoelig gebied en/of in de onmiddellijke omgeving van een waterloop, worden regelmatig negatief geadviseerd en ook geweigerd.
- Een verkaveling gedeeltelijk in ROG, een ook door de waterbeheerder aangegeven als regelmatig overstroomd werd geweigerd. Als gevolg hiervan werkte de ontwerper een ontwerp uit met woningen op palen met daaronder een betonnen bufferbekken met voldoende volume waterberging. Dit project is nog lopenden, maar werd gunstig geadviseerd door de waterbeheerder.

8.2.3 Ondergrondse constructies

- keldervloer dieper dan nabijgelegen waterloop 2de cat.
- kelder gelegen in slecht waterdoorlatende bodem

8.2.4 Grondwaterkwaliteit

service-stations: terreininrichting aangepast, van wadi naar bekken, voorwaardelijke vergunning.

8.2.5 Plannen laten aanpassen

- Neen, als er een dossier is waar er een ongunstig advies van een instantie wordt gegeven, wordt meestal aan de bouwheer gevraagd om zijn plannen aan te passen aan het advies om zo alsnog aan het advies te kunnen voldoen.
- er wordt steeds in samenspraak een oplossing gevonden
- weigering, aangepaste plannen moeten ingediend worden
- meestal wordt niet geweigerd maar wordt gevraagd het project aan te passen
- Weigering wordt hier beter vervangen door 'tijdelijk geschorst' tot het aanvraagdossier aangepast werd conform de opmerkingen welke uitgebracht worden in het advies 'watertoets'.

- Bij een negatieve watertoets wordt de aanvraag teruggestuurd. Als een aanvraag enkel omwille van een negatieve watertoets geweigerd zou moeten worden, wordt de bouwheer gebruikelijk verzocht zijn aanvraag in te trekken en naar een oplossing te zoeken die wel tot een positieve watertoets kan leiden. Het staat hem dan vrij een nieuwe aanvraag in te dienen.
- projecten worden meestal aangepast aan de resultaten.

8.2.6 Niet gekend

47 x geantwoord

We hebben geen aanvragen die louter op basis van de watertoets geweigerd worden. Terreinophogingen en –nivellerings worden wel nauwlettend bekeken, o.a. qua watertoets.

8.2.7 Concreet voorbeeld gegeven

2

opvulling kleigroeve

8.3 Vraag 48 Kan u een of meerdere voorbeelden geven van projecten die als gevolg van voorwaarden in de watertoets sterk werden aangepast? Voor welke oplossing heeft men gekozen?

8.3.1 Ondergrondse constructies

- geen ondergrondse kelderruimte toegestaan
- oplossing: overstroombare kelderruimte....
- geen kelder
- geen ondergrondse garage-inritten
- Geen kelder plaatsen ed
- Het weglaten van een kelder in overstromingsgebied
- Soms geen onderdergrondse technische installaties voorzien.
- Project in valleigebied van beek waar de ondergrondse parking (inder grondwaterniveau) werd geschrapt en vervangen door een bovengrondse. Voor de ondergrondse was een zware voorwaarde opgelegd qua constructieeisen.
- minder diepe kelderbodem

8.3.2 Bijkomende voorwaarden inzake hergebruik, infiltratie en buffering

- extra buffering
- groepswoningbouw: open buffering kaderend in speelpleinfunctie ipv ondergrondse buffering
- Momenteel onderzoekt een studiebureau een gebied in woonuitbreidingsgebied waar een sociale bouwmaatschappij 39 wooneenheden wenst te realiseren. Een gedeelte van dit gebied ligt in recent overstroomt gebied. Gemeente legde voorheen reeds strenge voorwaarden op i.v.m. afvoer en infiltratie hemelwater. De voorwaarden in de gevraagde adviezen (vb infiltratie) zouden ook zonder de watertoets worden opgelegd.
- Bufferbuizen bij grote verhardingen (gebouwen of andere verhardingen)
- regenwaterputten met verplichte aftappunten
- een bufferzone plaatsen voor de opvang van het water
- een verharding plaatsen met waterdoorlatende materialen
- Dossier gelegen tegen waterloop: project voor het verkavelen in loten voor appartementen - aanpassingen
- aanleggen van een wachtbekken
- zorgen voor infiltratie hemelwater dmv aanpassing van verhardingen

- bufferzones op industriegebieden
- In het geval van ons gemeentebestuur heeft de overheid (gemeente of Stedenbouw) bij aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, voor het oprichten van appartementen, meermaals aangedrongen op het gebruik van een alternatieve verharding, die voldoende infiltratie van hemelwater in de bodem mogelijk maakt, voor de toegang naar garages of parkeerplaatsen, die zich in veel gevallen in de zone voor bijgebouwen, gelegen op 10 m achter de bouwstrook, bevinden. Het meest voorkomende voorbeeld van een alternatieve verharding, is een verharding in grasdals. In een bepaald dossier is er echter geopteerd voor een toegang uitgevoerd in verharde rijstroken (tegels van blauwe hardsteen gelegd met brede voeg) met daartussen een opvulling met gazonstroken, gravier en houtschors, teneinde de waterdoorlaatbaarheid van de bodem te garanderen.
- rioleringsproject maar de TD volgt dat op
- meestal wordt er een overgedimensioneerde waterput voorgesteld, na aanpassingen wordt dit veranderd in combinatie met groendak, infiltratievoorziening of bufferbekken.
- Deze opties zijn nog veel te weinig bekend bij de projectaanvragers aanpassingen noodzakelijk bouwen van grote loods in polder: extra buffercapaciteit
- aanleg van een nieuwe verkaveling in overstromingsgevoelig gebied
- *aanleg van bufferbekkens
- *verplichting tot plaatsing van een regenwaterput van 10000l bij het bouwen van een nieuwe woning
- *aanleg van een grachtenstelsel
- bouwvergunning van een groot serrecomplex
- aanleg van een grachtenstelsel ter bescherming van de achterliggende aanpalende percelen
- Projecten met dakoppervlakte boven de 200m² vragen we een infiltratievoorziening (vb appartementsgebouwen, industrie), tenzij grondige motivatie afwijking
- Vroeger wel gebieden met grotere en meer adequate buffer- en infiltratievoorzieningen
- verder hebben de opmerkingen uit de watertoets vaak betrekking op het volgende: extra regenwateropvang voorzien om grondwaterwinningen te beperken
- woonerf waarin extra voorwaarden werden opgelegd mbt bovengrondse infiltratievoorzieningen voor hemelwater..
- In de meeste gevallen wordt het volume van de hemelwaterput verminderd naar het reële volume van hergebruik en wordt er een bijkomend infiltratiebekken voorzien.
- In een nieuw bedrijventerrein was er een gracht voorzien die als infiltratiebekken fungeerde voor een groot deel van het terrein, zo moesten de bedrijven zelf geen infiltratiebekken voorzien.
- inhoud regenwaterput
- gescheiden rioleringsstelsel op privé grondgebied
- geen buffer met vertraagde afvoer
- Meestal heeft het advies van de waterbeheerders gevolgen voor wijzigingen bij de aanleg van het rioleringsnet:
  - het voorzien van hemelwaterputten met een grotere inhoud dan gevraagd, - het toevoegen van een infiltratiebekken,... Er wordt dus gezocht naar een betere vertraagde afvoer van het hemelwater.
  - en onder de voorwaarde dat er een extra opvangbekken voor het hemelwater werd voorzien
  - gebruik van hemelwater voor sanitaire inrichtingen onderwijsinstelling secundair onderwijs (aanleggen van bergingscapaciteit)
  - infiltratie hemelwater bedrijfsgebouw(en)
  - milieudienst: wordt voorzien in extra hergebruik en buffering vooraleer te lozen op riolering (bedrijf)

8.3.3 Ruimte voor water en overstromingsvrij bouwen

- enkel ophogingen toelaten 3 meter rond het gebouw in overstromingsgebied + verhogen vloerpas met overstroombare kruipruimte

- Er zijn twee bouwvergunningen afgeleverd voor eengezinswoningen die gelegen zijn in overstromingsgevoelig gebied. In deze vergunningen zijn wij strenger geweest wat betreft kelders en verhardingen.
- bouwen van een kantoor deels in effectief overstromingsgevoelig gebied langs een waterloop. Gebouw werd opgeschoven, naast waterloop werd een buffervolume voorzien
- Een woning die oorspronkelijk dicht bij de beek stond en die deels gesloopt en herbouwd zou worden. Om een grotere afstand tussen de beek en de woning te creëren werd geopteerd om de woning naar voor te schuiven.
- lengte van inbuizing waterloop
- Negatieve watertoetsen gelden meestal voor projecten gelegen langs een beek en waar het advies van de Dienst Waterlopen doorslaggevend was. Voorbeelden van oplossingen: 1. verhogen vloerpad gebouw, al dan niet door middel van grondaanvullingen. 2. bouwen van een muur of een dijk om overstromingsgevaar te voorkomen.

8.3.4 Reliëfwijzigingen

Opvoeren van landbouwgronden

8.3.5 Geen voorbeelden gekend

32 x geantwoord

8.3.6 Verwijzen naar adviesinstantie

- De adviezen worden opgenomen in de voorwaarden van de vergunning
- men verwijst in de vergunning naar het advies van de adviserende instantie.

8.3.7 Waterkwaliteit

- de aangevraagde lozingsnormen worden verstrengd
- volgende voorwaarden werden in eenzelfde dossier voorgesteld en mee opgenomen in de vergunning:
- afvalwater of hemelwater mag niet geloosd worden in het oppervlaktewater. Een eventuele toestemming tot het lozen van zuiver hemelwater of gezuiverd afvalwater kan, mits motivering, uitzonderlijk verkregen worden.
- Er wordt diesel op het terrein opgeslagen. Er dient te allen tijde te worden vermeden dat deze diesel in de ondergrond kan dringen of naar het Zeekanaal Brussel - Schelde kan vloeien. Daarom dient er een bekuijing rond deze opslagtank te worden aangebracht en dienen er maatregelen te worden genomen zodat er bij het tanken of bij incidenten geen diesel in de ondergrond of in het Zeekanaal terecht komt.
- Er worden allerlei gevaarlijke stoffen over- en/of opgeslagen op het terrein. Er dient te allen tijde te worden vermeden dat deze stoffen zich in de ondergrond kunnen dringen of naar het Zeekanaal Brussel - Schelde kunnen afvloeien. Daarom dienen er de nodige maatregelen te worden genomen zodat er bij het overslaan en/of opslaan van deze stoffen of bij incidenten geen gevaarlijke stoffen in de ondergrond of in het Zeekanaal terecht kunnen komen.
- Aangezien er fijne stoffen zoals zand e.d. worden overgeslagen en opgeslagen, dient er een sproei-installatie te worden aangebracht die de stofhinder beperkt.
- Als gevolg van de vroegere §5 en de huidige §5 van art; 4.2.1.3. van Vlarem II zijn er een aantal grote bedrijven van klasse 1 overgegaan tot de afkoppeling van hemelwater van de RWZI's.
- Verbouwing van een woning in de Duivelshoek. Bij de verbouwing was een onderkeldering van de woning voorzien met de verwarmingsketel in de kelder. Er kon een gunstig advies gegeven worden voor de woning onder de voorwaarde dat de verwarmingsketel voorzien werd in een berging in het gelijkvloers gedeelte

8.3.8 Varia

- Bij een verkaveling met een verharde opp (dakopp + verhardingen) > 1.000m² werden de plannen, na het ongunstig wateradvies, door de architect aangepast zodanig dat de verharde opp < 1.000m² is en er geen advies diende te worden aangevraagd.

- Tot slot benadrukt Waterwegen en Zeekanaal NV dat de gronden gelegen tussen het Kanaal Brussel - Schelde en de Rupel uitermate geschikt zijn voor de inplanting van watergebonden bedrijven. In dat verband vragen wij de aandacht voor art. 3.3.0.1§3 van het Vlarem II dat stelt dat in zoverre een inrichting langsheen of in de nabijheid van een waterweg is gelegen, in de milieuvergunning kan bepaald worden dat een minimumpercentage van de aan- en afvoer van grondstoffen en/of producten moet gebeuren via de waterweg.
- Bij nieuwe verkavelingen kunnen voorwaarden worden opgelegd waarbij tijdens de latere aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen rekening dient meer worden gehouden, bvb verhoging van vloerpeil, geen openingen in kelders. Dit wordt op de plannen gecontroleerd.
- Indien voorwaarden sterke aanpassingen aan een project vergen, dient dit project geweigerd te worden. Er dient dus eigenlijk negatief geadviseerd te worden, met suggesties voor een oplossing; in plaats van een voorwaardelijk gunstig advies te geven.

8.4 Vraag 49: Heeft u andere opmerkingen?

8.4.1 Positieve commentaar

- In tijden van nood (bv. snelle advisering nodig) zijn de medewerkers van de VMM steeds bereid geweest om te helpen waar ze konden. De bereikbaarheid voor vragen en advies, telefonisch of per mail, is zeer goed.
- Men is goe bezig.
- Verder is het een vrij gebruiksvriendelijk instrument, en zeer behulpzaam bij het evalueren van de waterproblematiek!

8.4.2 Geen

30 x geantwoord

8.4.3 Watertoetsinstrument

8.4.3.1 Technische problemen

- het geoloket vlot laten werken, het ingeven van gemeente, straat en nummer zorgt soms voor problemen
- na de administratieve luik zijn de adresgegevens soms gewijzigd
- er is een periode geweest dat het watertoetsinstrument online slecht functioneerde of steeds vastliep. dit betekende een enorme werklust, omdat een dossier steeds moest weggelegd worden om het later dan weer opnieuw te proberen. We hebben wel de indruk dat dit de laatste tijd verbeterd is.
- Automatische overname van verkregen info via agiv lukt niet altijd
- Vooreerst zijn er regelmatig problemen met het geoloket, waardoor niet of onvolledig geoordeeld kan worden of de watertoets dient uitgevoerd te worden. Indien de watertoets vereist is, zijn de adviesinstanties vaak van oordeel dat er geen advies vereist is.
- Zorg ervoor dat de internet toepassing werkt!
- Wanneer zal men programma aanpassen zodat Internet Explorer 8 kan gebruikt worden? Ik moet nu een beroep doen op een PC van een collega om de watertoets uit te voeren.
- Het watertoetsinstrument werkt dikwijls tergend traag.
- Wij doen enkel de watertoets via www.agiv.be en niet via de www.watertoets.be dit omdat het te omslachtig is.
- dikwijls problemen met ingeven op watertoets website, er is wel verbetering
- Regelmatig werkt het systeem te traag
- regelmatig is er een probleem om over te schakelen naar de toepassing van de provinciale verordening
- in 't geval je even opgehouden wordt tijdens de sessie krijgt men de melding dat het gebruik verlopen is.
- graag verhoging van de technische betrouwbaarheid van de webtoepassing.

- Tot 31/03/2009 was ik werkzaam in gemeente waar het watertoetsinstrument gebruikt werd via www.watertoets.be. Sinds 01/04/2010 ben ik werkzaam in gemeente waar ik geen resultaat kreeg wanneer ik een concreet adres probeerde in te geven. Pas recent heb ik ontdekt dat het ondertussen wel werkt zodat we momenteel de kaartjes aanmaken om toe te voegen aan de dossiers van verkavelingsaanvragen, aanvragen stedenbouwkundige vergunning en vastgoedinformatievragen van notarissen. De eerste adviesvragen zijn ondertussen ook gericht aan de respectievelijke beheerders wanneer gelegen in een mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebied.

8.4.3.2 Kaartmateriaal

- De watertoets kaart bevat niet alle gebieden die effectief overstromingsgevoelig blijken te zijn
- Vaak wordt de waterbeheerder niet vermeld
- Ingeven van ligging via kadasterkaart zou een exacte bepaling van de ligging mogelijk maken.
- aanpassen van de waterkaarten na uitvoering van saneringswerken, zoals aanbrengen van gescheiden rioleringsstelsels, aanleggen van nieuwe rioleringen om bestaande wateroverlasten te vermijden.
- rekening houden met opmerkingen vanuit de plaatselijke diensten op de waterkaarten. bvb. gebieden op de hoogste plaatsen van de gemeente worden aangeduid als overstromingsgebied. Meer zelfs, op die plaatsen werden nooit wateroverlast vastgesteld. Dit werd per brief overgemaakt doch zonder verder gevolg.

8.4.3.3 Vereenvoudiging instrument

- In het watertoetsinstrument moeten zeer veel ja_nee vragen beantwoord worden. Daarna worden alle ja-nee vragen een tweede keer doorlopen (ongeacht het antwoord op de eerste vraag) Het zou een grote tijds winst betekenen om na het invullen van de eerste ja-nee vragen enkel (automatisch) de relevante volgende schermen doorlopen moeten worden.
- In het kader van milieuvergunningen worden de adviezen van de waterbeheerders geciteerd. Voor invulling van de details wordt meestal doorverwezen naar de stedenbouwkundige vergunning.

8.4.4 Kwaliteit adviezen

- De adviezen van de polderbesturen zijn meestal van beperkte kwaliteit.
- Meestal zijn bij ons de Watering van De Kleine Gete en de Watering van de Grote Gete adviesinstantie. Soms ook de Watering van Sint-Truiden en de VMM.
  - o De Watering van de Kleine Gete meldt steeds "dat er geen opmerkingen zijn" (steeds dezelfde standaardbrief van 2 regels)zonder enige toelichting!
  - o De Watering van de Grote Gete gebruikt ook steeds een standaardbrief. Het advies bevat de situering van het project, of het een al dan niet overstromingsgevoelig gebied is en soms zijn er beperkte voorwaarden.
  - o De Watering van Sint-Truiden levert zeer goed onderbouwde en kwaliteitsvolle adviezen af. Hun advies bestaat meestal uit 4 à 5 pagina's! Zij berekenen o.a. het effect van bijkomende verharding op de waterhuishouing, het effect van infiltratievoorzieningen, ... Zij kijken naar de kenmerken van het plaatselijke watersysteem en of er al dan niet schadelijke effecten mogelijk zijn. Er worden meestal ook een aantal formules (Chinees voor mij!) gebruikt. Zij hebben blijkbaar de nodige kennis in huis!
  - o De adviezen van de VMM zijn uiteraard ook onderbouwd en kwaliteitsvol.

8.4.5 Praktische problemen

- Bedenkingen bij de meerwaarden van de watertoets bij verkavelingen. (info over toekomstige bebouwing en verharding is niet bekend waardoor we ons moeten baseren op gissingen)
- In beroep worden de adviezen zelden zelf gevraagd. Meestal bevinden deze adviezen zich reeds in de dossiers. Soms ontbreken ze, en kan duidelijk vastgesteld worden dat er een probleem is, maar ontbreekt de tijd om het nog op te vragen. Slechts wanneer het dossier betrekking heeft op een waterloop 2de categorie, en dus geadviseerd wordt door de provincie zelf, wordt er een snel intern advies gevraagd. Dit gebeurde het afgelopen jaar één keer schriftelijk (geen enkel ander advies werd

dus door ons opgevraagd). Verder wordt er informeel overlegd met de eigen dienst waterlopen, en wordt de watertoets volledig zelfstandig gedaan.

8.4.6 Voorstellen voor vereenvoudiging procedure

- watertoets afschaffen voor woningen kleiner dan 200m² dakoppervlakte
- kelders toelaten voor 1-gezinswoningen (wegens bouwbeperkingen op kleine percelen)
- betere coördinatie tussen bouwvergunning en milieuvergunning voor wat betreft de watertoets.
- De criteria voor het wel of niet uitvoeren van de watertoets dienen herbekeken te worden. Tevens is het van groot belang dat deze duidelijk zijn en door alle instanties op eenzelfde manier geïnterpreteerd worden. Is het ook niet beter om sommige criteria voor de watertoets enkel toe te passen ikv een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning.
- Wij hebben onze bedenkingen bij het nut over het uitvoeren van de watertoets bij stedenbouwkundige vergunningen die geen invloed hebben op de waterhuishouding, zoals bvb publiciteit, gevelwijzigingen..;
- Is vooral van belang bij stedenbouwkundige vergunningsaanvragen maar niet voor milieuvergunningsaanvragen. Vooraleer een milieuvergunning wordt aangevraagd is de stedenbouwkundige vergunning, waar de watertoets in werd opgenomen, dikwijls reeds verkregen. Tevens gebeurt de exploitatie meestal in bestaande gebouwen en gaat de aanvraag om hernieuwingen of uitbreidingen. De ligging is meestal in niet-overstromingsgevoelige gebieden. Waarom dan nog een waterparagraaf opnemen in de milieuvergunning.

8.4.7 Hergebruik, infiltratie en buffering

- Iedere aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning, ingediend bij ons gemeentebestuur, wordt onderworpen aan de watertoets. In de uiteindelijke vergunning worden steeds de resultaten van de watertoets vermeld, zelfs als manifest duidelijk is dat de vergunde werken geen enkele invloed op de waterhuishouding hebben. Bovendien wordt iedere aanvraag getoetst aan het besluit van de Vlaamse regering van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratie-voorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater. Indien nodig worden er bijkomende voorwaarden in dit verband opgelegd in de vergunning.
- Art 4 van bvr 1/10/2004 §2 aanpassen als volgt: voor deel horizontale opp boven de 200m² MOET een oplossing voorzien worden ivp KAN in overeenstemming met art. 5 en 6 (infiltratie, vertraagde afvoer,..) dit zou makkelijker afdwingbaar zijn..

8.4.8 Richtlijnen en gebrek aan kennis

- Stedenbouwkundigen zijn geen waterspecialisten. Uiteenzettingen hieromtrent zijn noodzakelijk.
- graag een opvolgingscursus , nu ik al 2 jaar met het programma en de wetgeving werk heb ik wat specifiekere vragen en 'problemen' dan bij de begincursus
- Een opleiding omtrent de watertoets strekt tot aanbeveling, vele collega's vragen zich af wat het doel is van de watertoets, wat zijn meerwaarde is en hoe ermee omgegaan moet worden.
- vragen bij het watertoetsinstrument
  - o infiltratie: er wordt gevraagd naar de totale oppervlakte. Gaat het bij een verkaveling over de gehele oppervlakte of het netto bebouwde/verharde oppervlak (gegevens niet steeds beschikbaar)?
  - o infiltratie: wanneer geen advies noodzakelijk is, wordt teruggevallen op de gewestelijk verordening. Het kan zijn dat de gewestelijke verordening uitwijst dat er niet geïnfiltreerd dient te worden. Volstaat dit?
  - o grondwaterstromingspatroon: beslissingsboom. type 1: er is geen advies nodig bij een diepte minder dan 3m EN een horizontale lengte kleiner dan 50m, voor type 2 wordt dit: er is geen advies nodig bij een diepte minder dan 5m OF een horizontale lengte kleiner dan 100m. Waarom wordt er een verschil gemaakt tussen EN en OF bij de beide types?
- de wetgeving maar vooral de toepassing ervan is nog te weinig "onder de knie"
- het "automatisme" van de watertoets bij de globale beoordeling is nog onvoldoende ontwikkeld

8.4.9 Varia

- Over het algemeen staat men nogal kritisch tegenover de watertoets.
- de meerwaarde is niet altijd duidelijk.
- wij hebben ook al meegemaakt dat wij advies moesten vragen bij de VMM Hasselt, maar nu hebben zij een schrijven naar ons gericht dat wij wanneer wij volgens de watertoets advies in Hasselt moeten vragen dat wij onze adviesvraag rechtstreeks naar Brussel moeten sturen.
- De watertoets wordt door eigenaars nogal dikwijls beschouwd als "voorkomen dat mijn eigen perceel of gebouw overstroomt". Misschien is er nog eens een campagne nodig om duidelijk te maken dat de watertoets een integraal waterbeheer nastreeft.
- Een negatieve watertoets bij de verbouwing van een oude woning in het centrum van de gemeente wordt vaak als onbillijk ervaren. Het is ook niet evident voor de verbouwing van een rijwoning een gepaste oplossing te vinden. Suggestie: enige soepelheid vertonen bij de (vaak minder grondige) verbouwing van dergelijke woning.
- Adviezen ikv de watertoets worden in principe gevolgd: de expertise en verantwoordelijkheid van de adviesinstanties worden niet in twijfel getrokken.
- -Het is ons aanvoelen dat bij de meeste aanvragers en burgers nog steeds de reflex leeft om water zoveel en zover mogelijk uit de buurt te houden. Sensibilisatie-campagnes in functie van mensen leren omgaan met water (en occasionele overstromingen in gebieden waar de schade beperkt/onbestaande is) kunnen ons inziens bij